Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 444

Poznań, poniedziałek dnia 28 września 1931

Rok XXVI

Ministrowie francuscy w Berlinie

Wczoraj wieczorem przybyła do Berlina delegacja rządu francuskiego z premjerem Lavalem i min. spraw zagranicznych Briandem na czele. Zarówno dzienniki, zbliżone do Quai d'Orsay, jak i oficjalna prasa niemiecka starają się przedstawić wizytę ministrów francuskch w stolicy Rzeszy Niemieckiej jako fakt wielkiego znaczenia, mający odegrać doniosłą rolę w pacyfikacji stosunków międzynarodowych. Zpod osłony uroczystych frazesów i wielkich słów przebija jednak wyraźnie świadomość, że rezultaty spotkania berlińskiego będą raczej skromne.

Wynika to już choćby z tego, że głównym tematem rozmów berlińskich mają być sprawy gospodarcze, natomiast nie przewiduje się omawiania — w szerszym przynajmniej zakresie — zagadnień politycznych. Ze strony niemieckiej stanowisko takie jest zrozumiałe, Niemcy wiedzą bowiem dobrze, że w chwili obecnej wysunięcie przez nich jakichś dalej idących postulatów rewizjonistycznych — przedewszystkiem w dziedzinie t. zw. „rewizji granic" — nie miałoby żadnych widoków powodzenia i zamknęłoby im tylko drogę do ustępstw w dziedzinie finansowej i gospodarczej.

Natomiast, jeśli chodzi o Francję, to zrezygnowanie przez nią z wysunięcia pewnych zasadniczych postulatów natury politycznej pod adresem Niemiec, wydaje się mniej zrozumiałe. Wszak do niedawna jeszcze uzależniano we Francji sprawę nowych ustępstw dla Niemiec od uzyskania dalszych rękojmij bezpieczeństwa, które polegałyby na wyrzeczeniu się poruszania drażliwych kwestyj politycznych, przyczem Francja miała wyraźnie na myśli przedewszystkiem sprawę granic Polski.

Zdawałoby się, że chwila obecna jest bardzo odpowiednia do uzyskania od Niemiec takich gwarancyj. Francja w chwili obecnej stoi u szczytu swej potęgi dzięki mądrej polityce Poincare'go, który zdołał odbudować jej siłę gospodarczą, nadszarpniętą w czasie wojny, a częściowo także po wojnie na skutek rozrzutnej polityki kartelu lewicowego. Świeżo organ kanclerza Brüninga, centrowa „Germania", stwierdził, że pozycja Francji nigdy nie była tak silna od czasu wojen napoleońskich, jak teraz. Pozycję tę wzmacniają jeszcze ciężkie kłopoty gospodarcze, jakie przeżywa obecnie Anglja, i trudności ekonomiczne Włoch, a nawet Stanów Zjednoczonych.

Mimo to wszystko, nie zanosi się na wysunięcie przez Francję pod adresem Niemiec postulatów, niezbędnych dla zabezpieczenia prawdziwego pokoju w Europie. Co więcej — Niemcy liczą nawet na to, że uda im się uzyskać pewne ustępstwa w dziedzinie, która ich specjalnie interesuje, a mianowicie w dziedzinie zbrojeń w związku z wyznaczoną na luty przyszłego roku konferencją rozbrojeniową.

Czy im się tu uda co uzyskać, niewiadomo. W każdym razie w sferach oficjalnych francuskich przeważa w dalszym ciągu dążność do „niedrażnienia" Niemiec, by w ten sposób zapobiegać dalszemu wzrostowi nacjonalistycznej prawicy niemieckiej. Że jest to droga mylna, o tem świadczy choćby ponowne wielkie zwycięstwo wyborcze hitlerowców, tym razem odniesione w Hamburgu wczoraj, a więc w tym samym dniu, w którym Laval i Briand zawitali do Berlina.

Jako rezultat obrad berlińskich przewidywane jest powołanie do życia mieszanego komitetu francusko - niemieckiego, którego zadaniem byłaby „współpraca gospodarcza" obu państw. Z dotychczasowych jednak doniesień wynikałoby, że owa „współpraca" wyglądać ma dosyć jednostronnie, ma się ona bowiem wyrażać poprostu w pomocy finansowej Francji dla Niemiec, przedewszystkiem w zamówieniach francuskich dla przemysłu niemieckiego. Z głosów zaś prasy berlińskiej wynika nadto, że Niemcy liczą na dalsze ustępstwa ze strony Francji w dziedzinie odszkodowań, wiążąc te nadzieje z zapowiedzianą bliską wizytą premjera Lavala w Waszyngtonie.

Niewątpliwie Francja szczerze dąży do pokojowego unormowania stosunków z Niemcami, — rzecz cała jednak jest w tem, że ze strony Niemiec polityka „zbliżenia" francusko - niemieckiego pojmowana jest zgoła inaczej. Podczas gdy Francuzi traktują takie akty, jak Locarno, Thoiry, plan Younga, ewakuację Nadrenji i wreszcie obecną wizytę berlińską jako wyraz dążeń do odprężenia sytuacji międzynarodowej, to Niemcy uważają te wydarzenia jedynie za etapy w swej polityce rewizjonistycznej, zmierzającej do odbudowania ich dawnej potęgi.

Tego rodzaju dwoistość celów i zamierzeń przy pozornej harmonji zewnętrznej na dłuższą metę utrzymać się nie da, i samo życie rychlej czy później zmusi obie strony do jasnego postawienia sprawy i wyciągnięcia zeń odpowiednich wniosków.

Pierre Laval i Aristide Briand w stolicy Niemiec

Przyjazd i przyjęcie na dworcu — Na ulicach Berlina pusto — Wśród kordonów policji

Berlin, 28. 9. Z okazji przybycia francuskich mężów stanu zarządzono nadzwyczajne środki ostrożności. Dworzec otoczono kilku rzędami kordonów policyjnych, a komunikację miejską przerzucono na tory północne. Niebieski „Lux" zajechał na dworzec Friedrichstrasse o godzinie 9 m. 40. Wysiadających ministrów francuskich powitali krótko kanclerz Brüning i minister Curtius, poczem wszyscy udali się do dworcowych salonów reprezentacyjnych, gdzie premjerowi Lavalowi i ministrowi Briandowi przedstawiono przedstawicieli władz, przybyłych na powitanie. Członkowie niemieckiej Ligi Pokoju i Praw Człowieka, zebrani przed dworcem za podwójnym kordonem policyjnym, zgotowali wraz z grupą widzów owację francuskim mężom stanu w chwili ich odjazdu do hotelu. Wznoszono okrzyki: „Niech żyje Briand". „Niech żyje pokój".

Samochody gości francuskich przejechały następnie do hotelu „Adlon" pod ochroną samochodów pogotowia policyjnego i oddziałów policji konnej przez prawie puste ulice. Jezdnie odgrodzone były od chodników sznurami i kordonem policji.

Przed hotelem „Adlon" zebrał się po przyjeździe ministrów tłum, złożony z około tysiąca ludzi. Z poza szpalerów policyjnych przez długi czas żywo witano Brianda i Lavala, wznosząc okrzyki w języku francuskim i niemieckim: „Niech żyje pokój", „Niech żyje Briand", „Wojna wojnie", idt. Briand i Laval, kilkakrotnie ukazywali się na balkonie, lub w oknach pierwszego piętra.

Na gmachu hotelu „Adlon" powiewają wielkie flagi o barwach republiki francuskiej i niemieckiej. Poza pewnem ożywieniem w bezpośredniem sąsiedztwie hotelu „Adlon" całe miasto było, jak zwykle w święta, zupełnie opustoszałe. Skonsygnowane w dzielnicy rządowej kompanje policji konnej i pieszej oraz liczne auta pogotowia policyjnego nie potrzebowały wcale interwenjować.

Laval do narodu niemieckiego — Wywiad z przedstawicielami prasy zagranicznej — Briand na grobie Stresemanna

O godz. 11 premjer Laval wygłosił przez radjo krótkie przemówienie do narodu niemieckiego, wyrażając nadzieję, że wizyta berlińska przyczyni się do zbliżenia dwóch narodów.

W południe Laval udzielił wywiadu przedstawicielom prasy zagranicznej, stwierdzając na wstępie, że wizyta berlińska stanowi ważną datę w historji stosunków między Francją i Niemcami. Jakkolwiek niewszystko — mówił Laval — co nas rozłącza, da się w tej chwili usunąć, niemniej zdecydowaną wolę do stworzenia dzisiaj podstaw do lepszych w przyszłości stosunków między oboma narodami. W dziedzinie gospodarczej przystąpić musimy niezwłocznie do realnej już współpracy. W tym kierunku też pójdą nasze berlińskie rozmowy.

W tym samym czasie, kiedy Laval udzielał wywiadu prasowego, Briand wraz z posłem francuskim w Berlinie Francois Poncet udali się na cmentarz do grobu Stresemanna, gdzie złożono wieniec z białych chryzantem, udekorowany wstęgą o francuskich barwach narodowych.

Po południu Laval złożył wizytę kanclerzowi Brüningowi, równocześnie zaś Briand ministrowi spraw zagranicznych Rzeszy Curtiusowi. Ciąg dalszy rozmów odbędzie się dzisiaj, w poniedziałek, po południu.

Szczegóły i wyniki wczorajszych rozmów — 10-minutowa wizyta u Hindenburga

Z tego, co doszło dotąd do wiadomości publicznej, wynika, iż w rozmowach wczorajszych omawiano problem współpracy gospodarczej między Francją a Niemcami. Mówiono m. in. o możliwościach finansowania przez kapitał francuski różnych przedsięwzięć niemieckich, przyczem ministrowie niemieccy zwrócić mieli uwagę na duże w tej dziedzinie możliwości na terenie kolonij francuskich. Chodziłoby o budowanie mostów, o wykonanie najważniejszych budowli przy pomocy robotniczych rąk niemieckich i niemieckiego materjału budowlanego, a kapitału francuskiego. Poza tem według komunikatu półurzędowego rezultatem rozmów wczorajszych jest zasadnicza zgoda na utworzenie francusko - niemieckiego komitetu doradczego z przedstawicieli przemysłu. Każda ze stron wyśle do Komitetu od 6 do 8 reprezentantów zarówno ze strony pracodawców jak i pracobiorców. Zadaniem Komitetu będzie znajdywanie środków i dróg, umożliwiających polepszenie stosunków gospodarczych pomiędzy obydwoma państwami.

Punktem ciężkości wczorajszych rozpatrywań była przeszło godzinna rozmowa między premjerem Lavalem a kanclerzem Brüningiem bezpośrednio po śniadaniu u min. Curtiusa.

Berlin, 28. 9. (Tel. wł.) Prezydent Rzeszy Hindenburg przyjął dzisiaj o godz. 10 min. 30 Laval i Brianda, którzy przybyli w towarzystwie Francois Poncet'a. Wizyta u Hindenburga trwała zaledwie 10 minut, poczem ministrowie francuscy udali się do hotelu „Adlon".

O godz. 11 min. 30 ministrowie francuscy zwiedzili w towarzystwie Brüninga i Curtiusa Pergamonmuzeum, poczem udali się do Poczdamu, gdzie odbędzie się śniadanie. Powrót do Berlina nastąpi popoł. około godz. 3. Wyjazd z Berlina nastąpić ma według programu jutro rano o godz. 7,50.

Opinja francuska o wizycie berlińskiej

Paryż, 28. 9. (Tel. wł.) Pisma umiarkowane, omawiając dzisiaj wizytę berlińską, traktują ją rzeczowo i spokojnie jako początek zbliżenia przedewszystkiem gospodarczego między Francją a Niemcami. Prasa zaś lewicowa odnosi się do wszystkiego,

(Ciąg dalszy na stronie 3-ciej.)

Przed sesją parlamentu

(w) Codziennie wpływa do kancelarji sejmowej po kilkanaście do kilkadziesiąt przedłożeń rządowych. Kancelarja odsyła je zaraz do drukarni. Dotąd nie opublikowano drukiem jeszcze żadnego przedłożenia. Jak dotąd, pomiędzy nimi górują przedłożenia podatkowe oraz przedłożenia o ratyfikację traktatów międzynarodowych.

Natomiast projekty, o których było głośno w prasie, o których toczono dyskusje i które musiały z natury rzeczy wywołać żywszą dyskusję, które wreszcie musiały pobudzać do konieczności powzięcia jakiejkolwiek odpowiedzialnej decyzji, — te projekty jeszcze nie weszły do parlamentu, a nawet nie były rozpatrywane przez Radę Ministrów. Do takich należą: t. zw. mała ustawa samorządowa i projekt zmiany ustroju administracyjnego w kraju (zmiany województw itd.). To są sprawy trudne; dlatego też ich nie ruszano, podobnie, jak sprawę konstytucji.

Nieproszeni opiekunowie

(w) W angielskiej izbie gmin często się mówi o sprawach wewnętrznych Polski, a to dzięki protekcji, jaką Partja Pracy otacza ruch ukraiński. Świeżo dnia 16 bm. poseł Wedgwood zwrócił się z zapytaniem do podsekretarza stanu, czy przedstawiciele rządu brytyjskiego przy Lidze Narodów otrzymali od swego rządu instrukcje w sprawach mniejszości ukraińskiej w Polsce.

Odpowiedział na to pytanie delegat rządu do Ligi i zaznaczył, że jest dobrze poinformowany o sprawie, że zna poglądy swego rządu w tej sprawie, i że nie uległy one w niczem zmianie. Sprawa jest przedmiotem badań „komitetu trzech" i byłoby niecelowe udzielać jakichkolwiek wyjaśnień.

Potrzebna jest deflacja „sanacji“

by nie było deflacji pieniężnej

Ukazał się nowy komunikat Instytutu Badania Konjunktur i Cen, ktory w ostrożniejszej formie mówi to samo. co jego głośny poprzednik. Po szczegółowej analizie sytuacji na rynku pieniężnym i wytwórczym, komunikat kończy się stwierdzeniem. że „ognisko braku równowagi gospodarczej i źródło dalszego ewentualnego pogarszania się konjunktury gospodarczej tkwi w sferze stosunków kredytowych i kapitałowych“.

Jak widzimy, sytuacja pod tym względem nie uległa zmianie Odpływ krótkoterminowych kredytów zagranicznych i częściowe wycofanie wkładów zmusiło banki prywatne do restrykcyj kredytowych. Także i banki państwowe, związane ze skarbem państwa trudnościami budżetowemi, ograniczyły swoją działalność . Te restrykcje wywołały niewypłacalność w obrotach handlowych, wyrażającą się dalszym wzrostem cyfry protestów wekslowych.

Gdy dodamy, że obieg banknotów Banku Polskiego wyniósł w dniu 20 bm sumę 1.140 miljonów, czyli był najniższy w ciągu ostatnich 2 lat, to zgodzimy się z komunikatem Instytutu. że „sytuacja na rynku pieniężnym posiada wiele znamion deflacji“. Złoty stoi mocno, ale go — niema.

W takim stanie rzeczy ożyły na nowo pomysły inflacyjne. W socjalistycznym „Robotniku“ b. poseł Stańczyk nawołuje, aby. wzorem Grecji, „wyzwolić się od złota i oprzeć walutę na „pracy“ oraz „materjalnych i kulturalnych dobrach społecznych“. Nasi socjaliści, mimo podziału na rządowych i opozycyjnych. są zgodni w tęsknocie do inflacji. Ojcem jej jest poróżniony obecnie z „Robotnikiem“ p. Moraczewski. który jeszcze za rządów Wł Grabskiego forsował „złotego hipotecznego“ opartego na... zaległościach podatku majątkowego. Wśród socjalistów opozycyjnych namiętnym propagatorem inflacji jest senator Gross (małopolski Żyd).

Ale żebyż to tylko socjaliści? Nawet uchodząca za par excellence kapitalistyczny organ sfer gospodarczych „Gazeta Handlowa“, nawiązując do komunikatu Instytutu Badania Konjunktur i niskiego stanu obiegu not Banku Polskiego. wyraża takie zdumiewające przypuszczenie:

„Nie jest więc wykluczone, że, mając na uwadze wypadki w Niemczech i Anglji, nasze czynniki miarodajne przystąpią do rozważania możliwości rozluźnienia w pewnej mierze restrykcyj, stosowanych w polityce emisyjnej Banku Polskiego“.

Gdy uwzględnimy, że „Gazeta Handlowa“ ma stosunki z „czynnikami miarodajnemi“, życzenia jej, nawet w tak ostrożnej wyrażone formie, musimy uznać za wręcz sensacyjne.

Nie będziemy w tej chwili analizowali ewentualnych następstw naśladowania przez nasze „czynniki miarodajne“ „wypadków w Niemczech i Anglji“

Program finansowo - gospodarczy obozu narodowego jest zdecydowanie przeciwny inflacji. Na zwalczenie ujemnych skutków deflacji mamy inny sposób, którym jest powiększenie kapitału obrotowego, a zatem i obiegu nie przez drukowanie takich czy innych nowych złotych, ale przez normalny przypływ pieniądza w drodze kredytu i oszczędności. Samo uruchomienie znajdujących się wewnątrz kraju i bezużytecznie leżących w schowkach dolarów. nie mówiąc nawet narazie o kredycie zagranicznym, mogłoby znacznie ożywić życie gospodarcze i poprawić konjunkturę.

Ale na to potrzeba zaufania. zaufania i jeszcze raz zaufania. Pamiętamy wszyscy początek roku 1924. kiedy to rząd ówczesny Wł Grabskiego potrafił obudzić takie zaufanie, że nietylko powstrzymał spadek marki, ale nawet zebrał w krótkim czasie 100 miljonów na kapitał zakładowy Banku Polskiego.

I dziś. mimo zmienionych warunków, podobny przypływ zaufania z zewnątrz i od wewnątrz nie leży w sferze niemożliwości. Ale niezbędnym tego „cudu“ warunkiem jest zmiana tych metod i tych ludzi, którzy spowodowali zanik zaufania.

Potrzebna nam jest — deflacja „sanacji“.

M. K.

Wielkie zjazdy Obozu Wielkiej Polski

Zjazd rejonowy w Krotoszynie

W niedzielę odbył się w Krotoszynie imponujący zjazd rejonowy Obozu Wielkiej Polski. W zjeździe wzięli udział członkowie 15 placówek powiatu krotoszyńskiego oraz delegaci powiatów: Ostrów, Ostrzeszów, Odolanów, Kępno. Koźmin, Pleszew, Jarocin, Gostyń, Kalisz i Wieluń. Miasto przybrało od rana szatę odświętną, wiele domów udekorowano flagami narodowemi, a zjeżdżających tłumnie Młodych witano entuzjastycznie.

Zjazd rozpoczęto uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym. Do Młodych, wypełniających po brzegi świątynię, przemówił w gorących słowach patrjotyczny ks. Lorenc; podniosłego kazania o miłości ojczyzny i posłannictwie młodego pokolenia Młodzi wysłuchali w skupieniu.

Na zjazd przybyli z Poznania senator dr. Seyda oraz red. Feliks Fikus, których delegacja Młodych powitała na granicy powiatu krotoszyńskiego. Sen. Seydzie doręczono adres Młodych pow. krotoszyńskiego z wyrazami hołdu

Po nabożeństwie Młodzi udali się do ogrodu Hotelu Wielkopolskiego, gdzie w sile 1260 ludzi stanęli do raportu Raport odebrał od kierownika powiatowego wydziału, p. Piechockiego oraz zastępcy kontrolera rejonowego, p. Płonczyńskiego z Ostrowa, red. Fikus. Następnie odbyła się w ogrodzie uroczysta akademja ku uczczeniu 600-nej rocznicy bitwy pod Płowcami. Akademję rozpoczął chór Młodych, poczem nastąpiły gorące przez zebranych przyjęte przemówienia senatora Seydy i red. Fikusa o Płowcach i nauce z nich płynącej dla narodu polskiego na dobę bieżącą. Niezwykle podniosłą uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych oraz „Roty“.

Po aakdemji odbyło się na sali udekorowanie zgórą 250 nowych członków mieczykami Chrobrego, poczem 32 kierowników placówek i delegatów wydziałów powiatowych wzięło udział w odprawie organizacyjnej.

Miejscowe władze bezpieczeństwa gorliwie zainteresowały się w ostatnim czasie żywiołowym rozrostem Ruchu Młodych w pow krotoszyńskim. Niedawno mianowany burmistrz p Fenrych na każdym kroku utrudniał akcję organizacyjną zjazdu, mimo zapewnień ze strony władz O. W. P., że zjazd odbędzie się w spokoju i porządku. Między innymi p. Fenrych zawezwał do siebie w przeddzień zjazdu właściciela Hotelu Wielkopolskiego. p. Ratajczaka, i, grożąc karą, żądał odmówienia sali na zebranie O. W. P. Przedłożonego oświadczenia p. Ratajczak nie podpisał, a p. burmistrzowi oświadczył, że sali, która jest jego prywatną własnością, udzieli narodowcom, choć nie udzieliłby jej np. socjalistom i komunistom.

P. Fenrych odmówił organizatorom zjazdu zezwolenia na odbycie zebrania zjazdowego z projektowanemi ogólnemi przemówieniami sen. Seydy i red. Fikusa. Wówczas zapowiedziano mu urządzenie akademji ku uczczeniu 600-rocznicy zwycięstwa pod Płowcami. Temu p. Fenrych już się nie sprzeciwił.

Organizatorzy zjazdu, jak również wszyscy Młodzi, w czasie zjazdu wykazali zapał i stanowczość. ale nie mniej pełen godności spokój i powagę.

Zjad uchwalił jednorazową pomoc dla miejscowych bezrobotnych w postaci 3 centnarów kiełbasy i większej ilości pieczywa.

Zjazd obwodowy w Koronowie

Wczorajszej niedzieli odbył się w Koronowie zjazd placówek obwodu koronowskiego. O godz. 10 Młodzi stanęli w sile 568 ludzi do raportu przed lokalem p. Frąckowskiego. Raport odebrał członek Komitetu Dzielnicowego red. Zb. Łukaczyński, poczem Młodzi udali się na nabożeństwo do kościoła N. P. Marji. Uroczystą mszę św. odprawił ks Zalewski, a podniosłe kazanie do Młodych wygłosił ks. prob. Żelewski. Po nabożeństwie udano się w pochodzie dwójkami na miejscowy cmentarz, gdzie złożono wieniec na grobie Powstańca Wielkopolskiego. Do zebranych przed pomnikiem przemówił red. Łukaczyński. Po powrocie ze cmentarza odbyła się defilada Młodych przed władzami O. W P i delegatami różnych narodowych organizacyj przy dźwiękach orkiestry Młodych z Wierzchucina.

Po przerwie obiadowej odbyły się obrady zjazdu. Obrady zagaił kierownik obwodu. p. Walerjan Palicki, poczem witali zjazd imieniem Stronnictwa Narodowego pp. Franciszek Poklękowski oraz poseł Lewandowski. Nastąpiły przemówienia red. Fiedlera i red. Łukaczyńskiego z Bydgoszczy, przyjęte z niezwykłym entuzjazmem.

W podniosłym nastroju zjazd zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Zebrania w powiecie rawickim

Wczoraj odbyło się uroczyste zebranie O. W. P w Jutrosinie przy udziale ponad 100 członków i zaproszonych gości. Zebranie zagaił p. Mral z Sarnowy, poczem, po złożeniu raportu, wygłosili referaty pp. Holasz i Henryk Szeib z Poznania.

Nastąpiło wręczenie godeł organizacyjnych 28 nowym członkom O. W. P

Po południu odbyło się zebranie towarzyskie w niezwykle serdecznym nastroju.

Tegoż dnia odbyło się też wielkie zebranie O. W. P w Miejskiej Górce przy udziale zgórą 300 osób Przewodniczył p. Kopeć, referaty wygłosili pp. Holasz i Szeib. Na zebraniu otrzymało 18 nowych członków godła organizacyjne. Niezwykle podniosłe zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Senat na partyjnych usługach B. B.?

W głównem piśmie obozu rządzącego „Gazecie Polskiej“ (nr. 262 z 26-go b. m.) znajduje się pod szerokim nagłówkiem wiadomość:

„Stołeczna grupa regjonalna B B W R Dn. 29 b. m. o godz. 12-tej w południe w sali komisji budżetowej Senatu odbędzie się posiedzenie grupy regjonalnej stołecznej B. B. W. R.“

Jest to rzeczywiście niebywała bezceremonjalność. Któż nie pamięta. jak to p min. Piłsudski wielokrotnie prawił o rozpieraniu się posłów w Sejmie, w czem zresztą, jak wiadomo, więcej było wyobraźni, niż dokładności. Ale skąd stołeczna grupa regjonalna BB., nie mająca wogóle nic wspólnego z pracami sejmowemi i senackiemi, zwołuje sobie z całą swobodą posiedzenia, do sali komisji budżetowej Senatu, to rzeczywiście trudno zrozumieć. Jak to rozumie p. Marszałek Senatu Raczkiewicz i czy zbada i poda do wiadomości, kto to tak rozporządza salą komisji budżetowej Senatu?

„Der Deutsche Osten“

W Niemczech zorganizowano ruchomą wystawę „Der Deutsche Osten“, objeżdżającą miasta niemieckie środkowych Niemiec. Wystawa ta miała dać na podstawie obszernych materjałów z jednej strony zamknięty w sobie obraz stanowiska politycznego i kulturalnego wschodu w niemieckiej przeszłości, z drugiej zaś strony dzisiejsze znaczenie terenów wschodnich ze stanowiska gospodarczego i etniczno-politycznego.

Jeżeli sobie zdamy sprawę z tego, że zorganizowaniem tej imprezy zajął się „Deutscher Ostbund“, organizacja o niedwuznacznych celach, to charakter tej „wystawy“ przedstawi się nam w świetle właściwem. Z opublikowanego sprawozdania za okres od lutego do czerwca wynika, że wystawa znalazła się w miesiącu lutym w Wittenberdze, w marcu w Magdeburgu, w końcu kwietnia zaś aż do końca czerwca — w Halle, wszędzie „kierując uwagę szerokich kół na wschód“.

Niesłychane stosunki

W „Słowie Pomorskiem“ czytamy:

„W Kościerzynie miały się odbyć dwa zebrania Stron. Narod. z udziałem pos. ks. kan. Łosińskiego, posła Szturmowskiego i p. Sołtysiaka. Zebrania zostały zwołane zgodnie z obowiązującemi przepisami. Władze bezpieczeństwa udzieliły zezwolenia na odbycie zebrań. W ostatniej jednakże chwili z polecenia p. starosty nastąpiło cofnięcie zezwolenia, i oddział policji z karabinami do odbycia zebrania nie dopuścił.

„Delegacja w osobach ks. kan. Łosińskiego, pp. Szturmowskiego i Sołtysiaka udała się do p. starosty z prośbą o wyjaśnienie. Pan starosta oświadczył, że na odbycie zebrania w sali „Bazaru“ nie zezwoli, natomiast polecił urządzić zebranie w Hotelu Pomorskim i to za zaproszeniami.

„Organizatorzy zebrania przygotowali zaproszenia i zaczęli je rozsyłać. Przed lokalem Hotelu Pomorskiego zjawił się jednak znowu oddział policji. Twierdząc, że to zebranie wogóle zgłoszone nie jest oraz, że zaproszenia wydaje się w tłumie, policja do odbycia zebrania nie dopuściła.

„Zebrana przed hotelem publiczność w liczbie około 400 osób zachowała się spokojnie, chociaż nie ukrywała swego niezadowolenia z takiego postępowania.

„Dodatkowo nadmieniamy, że dotychczas nie było wypadku, ażeby uniemożliwiono na Pomorzu odbycie poselskich zebrań niemieckich. Posłowie niemieccy jeżdżą bez przeszkód. Trudności zjawiają się jednak, gdy chodzi o narodowych posłów polskich. Przypominamy, że ks. kanonik Łosiński był niegdyś posłem do Sejmu pruskiego. Nie spodziewał się zapewne tego, że jako poseł Sejmu polskiego będzie miał takie przeszkody przy porozumiewaniu się z wyborcami w wolnem państwie polskiem.“

Drugie wydanie
książki
ROMANA DMOWSKIEGO
pod tytułem
ŚWIAT POWOJENNY i POLSKA
Stron XVI + 372 **Cena 10 złotych**
jest do nabycia we wszystkich księgarniach i kioskach kolejowych Towarzystwa „Ruch“. **Skład główny:** Administr. „Gazety Warszawskiej“, Warszawa. Zgoda 5. zw 1119t/7

Przeciw Polsce

Koła skrajnie lewicowe we Francji godzą nadal w stosunki wewnętrzne w naszym kraju Świeżo lewicowa prasa francuska zgłosiła „protest pisarzy francuskich“ w sprawie traktowania więźniów politycznych w więzieniach polskich. „Protest“ podpisany jest między innymi przez H. Barbusse'a i V Margueritte'a.

Prasa niemiecka z triumfem oczywiście podchwytuje te wystąpienia. Berlińska „Welt am Abend“ przedrukowuje w całości list lewicowych pisarzy francuskich, a „Berl. Ztg. am Mittag“ używa sobie w artykule p. t. „Polnische Gefängnis - Schande“.

Manifestacja narodowa w Bielsku

W niedzielę, dnia 4 października b. r. odbędzie się wielka manifestacja narodowa w Bielsku z okazji 20-ej rocznicy śmierci wybitnego pioniera ruchu ludowego i narodowego ś. p. księdza Stanisława Stojałowskiego, oraz 30-ej rocznicy założenia pierwszej placówki polskiej w Bielsku, Domu Polskiego.

W uroczystym obchodzie tych dwóch wielkich rocznic zapowiedziało udział bardzo wielu działaczy narodowych. W programie uroczystości jest przewidziane między innemi odsłonięcie dużego portretu ks. Stanisława Stojałowskiego, pędzla malarza profesora Sitzmanna, ufundowanego kosztem robotników bielskich.

W czasie uroczystości wygłoszą przemówienia pp. Joachim Bartoszewicz, prezes zarządu głównego Stronnictwa Narodowego z Warszawy, oraz posłowie Karol Wierczak, Stanisław Rymar, Józef Matłosz, dr. Tadeusz Bielecki i inni. Spodziewany jest również przyjazd dożywotniego następcy ks. Stojałowskiego b. posła i wybitnego działacza Jana Zamorskiego.

Redaktor „Słowa Polskiego“ kuratorem.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.). — Ze Lwowa donoszą do „Gazety Warszawskiej“, jakoby dotychczasowy redaktor „Słowa Polskiego“ Mejbaum miał być mianowany kuratorem okręgu szkolnego w Lublinie. (w)

T. C. L. a oświata ludu dokona cudu Przy imieninach zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegramów T. C. L.

Pierre Laval i Aristide Briand w stolicy Niemiec

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej)

co związane z pobytem ministrów francuskich w Berlinie, z wielkim entuzjazmem, nazywając dzień 27-go września dniem wielkiego znaczenia historycznego.

„Figaor" oświadcza, że ani „gorące" przyjęcie ministrów francuskich przez członków Reichsbanneru ani audjencja u Hindenburga nie zdołają w niczem zmienić mentalności współczesnych Niemców. Laval może być uprzejmy, ale nie może w niczem angażować narodu francuskiego. Za duże istnieją przepaści — stwierdza organ Herriota „Ere Nouvelle" — aby je wyrównać zdołała jedna wizyta, która wszakże jest przedewszystkiem rewizytą.

Klęska stronnictw umiarkowanych i zwycięstwo hitlerowców w Hamburgu

Hitlerowcy mieli 3, a uzyskali obecnie 43 mandaty

Hamburg, 28. 9. (Tel. wł.). Wczorajsze wybory do parlamentu hamburskiego przyniosły dalsze wzmożenie się ugrupowań skrajnych przy równoczesnym silnym spadku głosów stronnictw umiarkowanych. Dużą klęskę ponieśli socjal-demokraci natomiast hitlerowcy święcą nowy triumf.

Poprzednie wybory do parlamentu hamburskiego, odbyły się w r. 1928.

W wyniku wczorajszych wyborów parlament w. m. Hamburga składać się będzie z 46 (dawniej 60) posłów socjalistycznych, 35 (dawniej 27) komunistycznych, 9 (dawniej 22) niemiecko-narodowych, 14 (dawniej 21) demokratów, 7 (dawniej 20) partji ludowej, 2 (dawniej 4) partji gospodarczej, 43 (dawniej 3) hitlerowców, 2 (dawniej 2) centrum, 2 (dawniej bez mandatu) chrześcijańsko-społecznych.

Jak wynika z tego zestawienia, hitlerowcy „pożywili się" kosztem zarówno prawicy, jak środka, a nawet socjalistów Wskutek tego ogólny stosunek głosów przesunął się na prawo. Gdy bowiem przy wyborach w r. 1928 socjaliści i komuniści zdobyli razem 87 mand., a stronnictwa „burżuazyjne" 73, to obecnie stosunek ten wynosi 81 : 79.

Zamach na ministra spraw zagran. Chin

Niezadowolenie z decyzji Ligi Narodów przyczyną zamachu — Zacięta akcja antyjapońską młodzieży chińskiej — Groźba zajęcia stolicy Chin, Nankinu — Postulaty Japonji

Nankin, 28. 9 (Tel. wł.) Tłum studentów niezadowolony ze stanowiska Ligi Narodów w sprawie Mandżurji zaatakował dziś ministra spr. zagr. Wanga w jego gabinecie, zadając mu szereg obrażeń na całem ciele. Minister niezawodnie poniósłby śmierć, gdyby nie nadeszła pomoc. Rany odniesione przez ministra są ciężkie. Istnieje obawa o życie. W chwili obecnej niemożliwą jest rzeczą uzyskać dokładnych wiadomości o stanie jego zdrowia, gdyż miejsce jego pobytu trzymane jest w tajemnicy.

Moskwa, 28. 9. (Tel. wł.) Według doniesień z Szanghaju, ruch antyjapoński w Chinach przybiera coraz większe rozmiary. W akcji antyjapońskiej zaangażowana jest przedewszystkiem młodzież w Szanghaju. Szereg uczelni przerwało zajęcia, przeradzając się w ośrodki agitacji przeciwko Japonji. W tramwajach i autobusach wywieszono plakaty z różnemi antyjapońskiemi hasłami. Stosowany jest również ostry bojkot towarów japońskich.

Tymczasem Japończycy, umacniając się na terenach zajętych przez siebie, zaprowadzają tam własną administrację. Wszystkie koleje chińskie w Mandżurji płd. podporządkowały się japońskim dyrekcjom Na stacjach wywieszono flagi japońskie. Aeroplany patrolują okolice na płn. od linji wschodnio-chińskiej.

W kołach chińskich istnieje obawa, że Japonja może rozszerzyć akcję swą również na Chiny centralne. Nie jest podobno wykluczone zajęcie obecnej stolicy Chin Nankinu. Japonja w ten rzekomy sposób chce zmusić rząd nankiński do uznania swoich postulatów, które wyrażać się mają 1) w natychmiastowem uregulowaniu wszystkich sporów chińsko-japońskich i 2) w utworzeniu w Mandżurji odrębnego i niezależnego od Chin państwa.

Hallerczycy u Paderewskiego

Paryż, 28. 9. (Tel. wł.). Ignacy Paderewski przyjął w Paryżu w Hotelu d'Orsay delegację Związku Hallerczyków w osobach pp.: pułkownika dr. I. Modelskiego z Warszawy, redaktora Stanisława Pałaszewskiego z Bydgoszczy i Edwarda Ligockiego z Tulonu. Paderewski odniósł się nadzwyczaj serdecznie do przedstawicieli b. armji polskiej we Francji oraz przyjął honorowy protektorat i prezesurę komitetu budowy pomnika poległych żołnierzy Armji Błękitnej na polskim cmentarzu wojskowym w Auberive pod St. Hilaire le Grand w Szampanji, w okolicy Reims, podkreślając wagę inicjatywy Związku Hallerczyków oraz aprobując przedłożone fotografje i wykresy projektu pomnika, bramy cmentarnej i planu upiększenia cmentarza, wykonane przez artystów, braci Gajewskich z Bydgoszczy.

W dłuższej rozmowie Paderewski nadzwyczaj serdecznie wypytywał delegację o losy byłych żołnierzy Armji Błękitnej, do której stworzenia przyczynił się tak znakomicie, oraz wyraził swoje głębokie uznanie dla gen. Józefa Hallera i tych wszystkich, którzy pod sztandarem Związku Hallerczyków nadal i wytrwale prowadzą pracę żołniersko-obywatelską dla dobra narodu i jego przyszłości.

Delegaci z głębokiem wzruszeniem podziękowali p. Paderewskiemu za jego niezmienną życzliwość dla Związku Hallerczyków, wynosząc z audjencji niezatarte wrażenie niezwykłej energji i zapału, promieniujących z wielkiego umysłu i serca Paderewskiego.

Eksportacja zwłok ś. p. Skrzyńskiego

Ostrów, 28. 9. (Tel. wł.). W niedzielę rano o godz. 8 nastąpiła eksportacja zwłok ś. p Aleksandra Skrzyńskiego ze szpitala miejskiego na miejscowy stary cmentarz.

Zwłoki złożono najpierw do trumny cynkowej, następnie dębowej. Na wieko trumny nałożono całun o barwach narodowych, a obok wiązankę kwiatów

Skromny orszak żałobny prowadził ks proboszcz Michalski z Oporówka, majętności pułk Morawskiego, w asystencji miejscowego wikarjusza ks. Sterczewskiego. Za trumną szła najbliższa rodzina i znajomi Zmarłego, oraz pułk. Morawski, najbliższy świadek tragicznej śmierci ś. p. Skrzyńskiego. Pomiędzy innymi zjechali na obrzęd żałobny, brat zmarłego hr. Skrzyński, ambasador w Rzymie, hr. Szembek, ambasador w Bukareszcie wraz z żoną, hr. Sobańscy z Warszawy.

Trumnę ustawiono w małej kaplicy cmentarnej, poczem odprawione zostały modły za duszę zmarłego oraz msza św.

Przewiezienie zwłok do grobów rodzinnych nastąpi około środy.

Batalion piechoty morskiej

Wejherowo, 28. 9. (Tel. wł.) Rano o godz. 7 przybył tutaj batalion piechoty morskiej w sile 800 ludzi, który będzie od dzisiaj stałym garnizonem miasta. Powitanie wojska odbyło się bardzo uroczyście. W przyszłości żołnierze bataljonu piechoty morskiej nosić będą przy mundurze piechoty czapki marynarskie. S. B.

Wczorajsze wybory w Czechosłowacji

Praga, 28. 9. (Tel. wł.) Wczoraj odbyły się w całej Czechosłowacji wybory do samorządów i gmin. Wybory odbyły się w zupełnym spokoju. Według dotąd znanych wyników niemieckie stronnictwa mieszczańskie straciły jeden mandat (miały 4) na rzecz niemieckich socjaldemokratów. Czescy socjaldemokraci powiększyli swój stan posiadania o 2 mandaty, uzyskując ogółem 14, komuniści stracili 4, uzyskując 13 mandatów. Narodowi demokraci zyskali 2 mandaty zaś czescy narodowi socjaliści stracili 3. Największy sukces odniósł przy wczorajszych wyborach b. minister Strbrny, znajdujący się obecnie w stanie oskarżenia za korupcję, powiększając ilość mandatów z 4 na 12.

Przed wyborami w Jugosławji

Białogród, 28. 9. (PAT). Ukazał się apel do narodu, podpisany przez wszystkich członków rządu. Apel ten podkreśla m. in., że konstytucja, ogłoszona w dniu 3 września, stawia ponad wszystko nienaruszalność państwa i jedność narodową, opierając na niewzruszonych podstawach organizację wewnętrzną i przyszły rozwój. Nowa konstytucja, w której odzwierciedla się każda myśl jugosłowiańska, zawiera w swych głównych zarysach zasadnicze elementy polityki narodowej państwa. Na podstawie tego programu winni stanąć wszyscy patrjoci. W dalszym ciągu apel podkreśla, iż program pracy przyszłej reprezentacji narodowej jest olbrzymi i doniosły. Nowe ustawodawstwo winno kłaść nacisk na rozwój ekonomiczny i społeczny narodu. Polityka gospodarcza winna pogodzić interesy klasy włościańskiej, stanowiącej większość ludności, z koniecznościami rozwoju innych gałęzi działalności gospodarczej państwa.

Proces o grzywnę 4 miljonów złotych.

Lwów, 28. 9. (PAT). „Gazeta Poranna" donosi, że dziś rozpoczyna się przed sądem okręgowym w Złoczowie rozprawa karna przeciwko właścicielowi dóbr Brody, Rupertowi, który od kilku lat prowadził nieprawidłową gospodarkę leśną, za co starostwo wymierzyło mu grzywnę w wysokości 4 miljonów złotych. Przeciwko temu orzeczeniu starostwa p. Rupert wniósł zażalenie do sądu.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91¼ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.929 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 205.90 zł, gotówką 204.20 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.82 zł., gotówką 173.22 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 28. 9. 1931

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną. Kursy były naogół niezmienione.

Z papierów państwowych doznała lekką zwyżkę 5% pożyczka konwersyjna, która notowała 41¾—42% w płaceniu, 8% obligacje miasta Poznania z 1926 roku handlowano po 92% w tranzakcjach. Z papierów lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. obniżyły się ponownie 8% listy dolarowe stare i notowały 83½% w oddaniu, zaś 6% listy żytnie utrzymały się po kursie 14.— w oddaniu. 4% listy zastawne konwertowane handlowano po 29.50 w transakcjach.

Z akcyj bankowych względnie przemysłowych robiono liczniejsze transakcje Bankiem Polskim po 113.50 w transakcjach poza tem handlowano mniejszą ilość Herzfelda po 12.25 bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 41¾—42% P.

8% obligacje miasta Poznania z 1926 r. 92.—% +

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt 83½% O.

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 29½% +

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn Ziem. Kredytowego 14.— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 113.50 +

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 28. 9. 1931.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta 71,3 kg. (121 f. w. h.), 2) pszenicy 74,8 kg. (127,1 f. w. h.), 3) jęczmienia a) 64 kg. do 66 kg. b) 68 kg., 4) owsa 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orjentacyjne

Żyto	21.00— 21.50
Usposobienie słabsze.	
Pszenica	19.75— 20.75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień a) 64—66 kg.	19.00— 20.00
Jęczmień b) 68 kg.	20.50— 21.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23.50— 24.50
Usposobienie spokojne.	
Owies	19.50— 20.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	32.50— 33.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	31.50— 33.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	12.50— 13.25
Otręby pszenne	11.75— 12.75
Otręby pszenne (grube)	12.75— 13.75
Rzepak	28.00— 29.00
Groch Victoria	22.00— 25.00
Groch Folgera	23.00— 25.00
Ziemniaki jadalne	2.30— 2.50

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 150 tonn, pszenicy 30 tonn, mąki pszennej 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 28. 9. 1931.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,91; sp.: 8,93; kup.: 8,89.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.10	124.41	123.79
Gdańsk	173.90	174.33	173.47
Holandja	358.30	359.20	357.40
Nowy Jork czeki	8.925	8.945	8.905
Nowy Jork kabel	8.929	8.949	8.909
Londyn	34.25	43.35	43.15
Paryż	35.20	35.29	35.11
Praga	26.44	26.50	26.38
Szwajcarja	174.69	175.12	174.26

Tendencja niejednolita, Londyn słaby, Szwajcarja nadal mocna.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inw szt. ser.	89.00
5% poż. konw	43.75

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—112.50
Haberbusch	0.00— 65.50

Tendencja słaba.

Komentarz.

Dla papierów państwowych tendencja mocniejsza, dla listów zastawnych słabsza, dla akcyj słaba przy bardzo małych obrotach. Bank Polski i Haberbusz słabszy.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 28. 9. 1931.

Pszenica march.	214.00—217.00
Wyrosłe i słabsze ziarno w wyjątkach dopuszczono.	
Tendencja słabsza.	
Pastewna pszenica march. 70—71 kg.	192.00—197.00
Tendencja słabsza.	
Jara pszenica march. 78 do 79 kg.	219.00—221.00
Tendencja słabsza.	
Żyto march. 72—73 kg.	189.00—191.00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	149.00—156.00
Tendencja spokojna.	
Owies march	137.00—144.00
Tendencja przy natychm. zał. stała, później słaba.	
Mąka pszenna	26.75—32.25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	26.90—29.50
Lepsze gatunki powyżej notowań.	
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	10.50—10.75
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9.25— 9.50
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20.00—27.00
Makuchy lniane	13.20—13.40
Makuchy arachid. 50% loco Hamburg	0.00—11.40
Mączka arachid. 50% loco Hamburg	0.00—11.50
Wytłoki suche paryt Berlin	6.20— 6.30
Śrót soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	0.00—11.20
Śrót soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	0.00—11.90
Ziemniaki jadalne białe	1.20— 1.30
Ziemniaki jadalne czerwone	1.30— 1.50
Ziemniaki jad żółte	1.40— 1.70
Ziemniaki fabryczne	5¼—6¼ fg.
pro % mączki.	
Eksportowe ziemniaki ponad notowania.	
Ogólna tendencja słabsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 28. 9. 1931.

Wypłaty na Warszawę	47.10 47.35
Noty wielkie	47.00—47.40

ZAPRASZAMY do „NOWEJ GOSPODY“ RESTAURACJA i BAR (Filja „GASTRONOMJI“) w WARSZAWIE, przy ul. Jasnej 4 (od Marszałkowskiej przez Złotą)
Wyśmienita kuchnia. nw 5905 REWELACYJNIE NISKIE CENY!

Niebywały wybryk B. B. w organizacji oświatowej

„Kurjer Lwowski“ (nr. 264), dziennik Stronnictwa Narodowego we Lwowie i w Małopolsce Wschodniej, bardziej tam rozpowszechniony niż lwowskie pisma B. B., podał następującą wiadomość:

„Dowiadujemy się, że urzędujący wiceprezes Tow. Szkoły Lud. (T. S. L.) we Lwowie, p. poseł B. B., Zdzisław Stroński, wydał okólnik z datą 17 września rb. do wszystkich zarządów okręgowych i kół T. S. L., w którym zakazuje (!) prenumerowania i czytania „Kurjera Lwowskiego“. Pod okólnikiem podpisany jest pos. Zdzisław Stroński i p. Marja Bednarska, sekretarka. Ów okólnik p. Zdzisława Strońskiego nosi L. 3403/31. Poleca on usunąć „Kurjer Lwowski“ ze wszystkich czytelni T. S. L. i ze wszystkich lokali T. S. L., a o wykonaniu tego polecenia koła mają zawiadomić zarząd główny, sekcję wschodnią, T. S. L.“

Z wiadomości równocześnie podanych wynika, że panom z B. B., siedzącym obecnie w zarządzie T. S. L., nie podobały się uwagi „Kurj. Lw.“, w sprawie pogłosek o zamiarach tworzenia polsko - ruskich towarzystw oświatowych zamiast tylko polskich, a w szczególności też uwagi o cofnięciu zasiłku państwowego dla T. S. L., gdy na niedawnym zjeździe krakowskim właśnie panowie z B. B. zapewniali, że te zasiłki będą niechybne.

W dalszym ciągu doniósł „Kurj. Lw.“ (nr. 265).

„W poniedziałek wieczorem odbyło się we Lwowie posiedzenie sekcji wschodniej T. S. L. Przewodniczył wiceprezes p. Zdzisław Stroński. Z dobrze poinformowanego źródła dowiadujemy się, że na samym początku posiedzenia p. Zdzisław Stroński „zreferował“ sprawę wydanego na własną rękę „okólnika“ i oświadczył, że jako wiceprezes T. S. L. jest obowiązany do „strzeżenia interesów“ Towarzystwa (!) i dlatego wydał okólnik przeciw „Kurjerowi Lwowskiemu“. P. Zdzisław Stroński zapowiedział, że, o ile okólnik zostanie zaakceptowany, zawsze w przyszłości będzie w ten sposób postępował, jako odpowiedzialny (!) za T. S. L., jeżeli zaś sekcja okólnik odwoła, pan wiceprezes „zagroził“, że ustąpi. Nad tym niezwykłym „referatem“ wywiązała się dyskusja. Głos zabierali znani i zasłużeni działacze, którzy oświadczyli, że pracują już od lat kilkudziesięciu w T. S. L., ale nigdy w tak ważnych sprawach, jakiej dotknął „okólnik“ p. Zdzisława Strońskiego, nie decydował na własną rękę wiceprezes, ale zarząd, który jest za Towarzystwo odpowiedzialny. Inni ostro napiętnowali fakt wydania okólnika, poczem pojawił się wniosek o odroczenie głosowania nad całą sprawą. Wniosek ten upadł, poczem po dalszej dyskusji w głosowaniu większością 8 głosów przeciw 5 przyjęto „okólnik“ do wiadomości. Za wnioskiem głosował m. in. wicewoj. Drojanowski.“

W ten sposób wybryk jednostki stał się nowym objawem działania B. B. w kraju.

Przypuśćmy, że ze strony zarządu T. S. L., w którym obecnie usadowili się panowie z B. B., było coś do powiedzenia w sprawie doniesień „Kurjera Lwowskiego“. Na to istnieje sposób powszechnie znany. Prostuje się wiadomość nieścisłą, jeśli ma się coś do prostowania. Natomiast wydanie zakazu przeciw pismu polskiemu na gruncie T. S. L. w Małopolsce wschodniej jest pod każdym względem objawem zwyrodnienia pojęć.

Przedewszystkiem, z samego stanowiska wewnętrzno-organizacyjnego T. S. L., zakazy tego rodzaju, skierowane do zarządów okręgowych i kół, są niedorzecznością, gdyż są to stowarzyszenia pracy obywatelskiej, ludzi wolnych, których stosunki z ogólnym zarządem i jego sekcjami służą do załatwienia innych zgoła rzeczy, niż otrzymywanie rozkazów i zakazów w sprawie dzienników. Pozwalanie sobie na takie zarządzenia jest tylko jednym więcej dowodem, że w B. B. istnieje jedynie zmysł policyjny, a więc wywiadu, donosicielstwa, śledztwa, podejrzewania i t. p., co wszystko aż nadto jest znane z działalności B. B., a niema w niem już zupełnie poczucia pracy społecznej i obywatelskiej.

Nadto zaś zakaz, skierowany przeciw dziennikowi polskiemu w Małopolsce wschodniej, gdzie ludność polska jest w mniejszości, jest poprostu potwornością. Obóz polityczny, którego dziennik ten jest jedną z mównic, ma od lat 30 zgórą największe zasługi w rozbudzeniu oświatowego ruchu polskiego w Małopolsce wschodniej P. Zdzisław Stroński był niemowlęciem, gdy te zasługi setek i tysięcy pracowników pod kierownictwem ś. p. Ernesta Adama stawały się nierozerwalną częścią dziejów polskości tej ziemi. Przez zakaz przeciw pismu tego obozu na gruncie T. S. L. w Małopolsce wschodniej okrył się on sam śmiesznością, która go przeżyje, a B. B. wystawiło się również na pośmiewisko wszystkich ludzi, mających źdźbło zdrowego rozsądku.

Nowe organy w kościele św. Marcina

Uroczyste ich poświęcenie przez J. E. ks. biskupa Dymka

W wczorajszą niedzielę o godz. 18 odbyła się w kościele św. Marcina podniosła uroczystość poświęcenia nowych organów, wykonanych w fabryce W. Biernacki, Warszawa - Wilno. Aktu poświęcenia dokonał ks. biskup W. Dymek. Kościół z tej okazji przybrał odświetną szatę i szczelnie był zapełniony wiernymi.

Przed wielkim ołtarzem miejsce zajęli księża, prałaci i kanonicy, dalej zaś przedstawiciele władz, reprezentacja i dozór kościelny oraz zaproszeni goście.

Do rzęsiście oświetlonego kościoła przy śpiewie „Ecce Sacerdos Magnus“ wprowadzono uroczyście pod baldachimem ks. Biskupa. Przed baldachimem kroczyli ministranci i liczne duchowieństwo. Dostojnego gościa wprowadził proboszcz, ks. prał. dr. Taczak. Po krótkiej modlitwie zasiadł ks. Biskup na tronie, poczem z ambony ks. prałat Taczak wygłosił przemówienie, w którem w pięknych słowach podniósł znaczenie uroczystości aktu poświęcenia, oraz przedstawia ścisły związek, jaki panuje między organami jako muzycznym instrumentem kościelnym, a duszą.

Przemówienie ks. prał. Taczaka

Ekscelencjo, Najmilsi w Chrystusie! Świątynia nasza przeżywa w dniu dzisiejszym chwilę uroczystą, albowiem zawitał do niej Najprzewielebniejszy ks. Biskup, ażeby dokonać aktu poświęcenia nowej cennej jej ozdoby, jaką stanowią piękne organy, ten najwspanialszy i najszlachetniejszy ze wszystkich instrumentów, który wielki mistrz tonów Mozart nazywa „Królową“ wszystkich instrumentów muzycznych, ponieważ w rozlicznych rejestrach i głosach swoich stara się naśladować wszystkie inne instrumenty i jednoczyć je we wspaniałą harmonję ku czci Bożej, ku oderwaniu serc ludzkich od spraw i trosk doczesnych, i wzniesieniem ich do Boga, do rozważania spraw wiecznych.

To też kardynał Bona mówi o organach w dziele swojem „De divina psalmodia“: „Dźwięki organów rozweselają smutne dusze ludzkie i przypominają pienia radosne niebieskiego Jeruzalem; ożywiają ospałych, zachwycają gorliwych, zachęcają sprawiedliwych do miłości, grzeszników do żalu. A kto Boga już kocha, tego niebieskie ich dźwięki i melodje wiodą do radości pełnej zachwytu w miłości Bożej, owszem wzruszają go do łez.“

I istotnie żywy zachodzi związek między organami a duszą naszą.

1) Organy stawiamy na chórze muzycznym, wywyższonym ponad poziom świątyni, ażeby tony ich płynęły swobodnie ponad rzeszą ludzką i wzbijały się w górę pod sklepienie, unosząc serca ludzkie jakby na skrzydłach anielskich przed tron Boga Wszechmocnego. Przypominają nam one tedy słowa Apostoła Pawła św.: „Co wzwyż jest, szukajcie, nie co na ziemi“, przypominają nam te wzniosłe słowa, które codziennie kapłan na początku prefacji śpiewa „Sursum corda“, w górę serca, odrywajcie je od hałaśliwego zgiełku spraw ziemskich i wznieście je w górę, ku niebu, ku rozważaniu spraw wiecznych.

2) Organy przedstawiają nam się zazwyczaj w pięknej szacie zewnętrznej, jaką im daje ręka artysty, ażeby stanowiły ozdobę świątyni swoim prospektem artystycznym — wszelako nie szafa organowa, choćby najozdobniejsza, stanowi o ich wartości prawdziwej, bo o niej świadczy to, co nam prospekt zasłania, te liczne piszczałki metalowe i drzewne, których jakość, dobór i kombinacje stanowią dopiero o prawdziwej wartości sprzętu muzycznego.

Podobnie i u człowieka nie stanowi o jego wartości zewnętrzna jego szata cielesna, chociaż i ciało jego jest arcydziełem rąk Bożych, lecz to co ono zakrywa, dusza jego nieśmiertelna, stworzona na obraz i podobieństwo Boga, o której Zbawiciel mówi: „Cóż pomoże człowiekowi, chociażby cały świat posiadł, jeżeliby szkodę poniósł na duszy swojej“.

3) Organy spełniają swoje zadanie, chwalą Boga i wznoszą myśli nasze do nieba wtenczas tylko, jeżeli ich klawiszy dotknie się ręka mistrza. Pod jego dopiero palcami poczynają się ich dźwięki łączyć w potężne akordy i harmonje, poczyna się przejawiać cała ich piękność i siła, pełna słodyczy i majestatu, zdolna w duszy człowieka wywołać najwznioślejsze nastroje, uczucia i myśli.

Podobnie i dusza ludzka jest dziełem przedziwnem Bożem, pełna tajemniczych głosów, tęsknot i siły, która jednak sama z siebie niezdolna jest jeszcze zaśpiewać przed Bogiem, lecz wyśpiewać może najcudowniejszy hymn na chwałę Boga, gdy strun jej dotknie się ręka mistrza Boskiego, gdy Duch św. łaską swoją i darami swemi uczyni ją zdolną do najwyższych wzlotów i uniesień.

4) Piękność, siła i potęga organów przejawia się wtenczas dopiero w całej pełni, gdy głębsze, niższe tony zlewają się w potężne akordy i harmonje z tonami wyższemi, gdy zagrzmią raz majestatycznie całą siłą i potęgą, to znowu pełnemi słodyczy tonami na strunach fletni ulatują ku niebiosom.

Podobnie i w świątyni Bożej łączyć się mają głębokie głosy męskie z wysokiemi dźwiękami płynącemi zust niewiast i dzieci, ażeby się zlać w przepiękny harmonijny akord ku czci i chwale Bożej.

5) Wołają przeto organy do nas głosem swoim, bądź potężnym, bądź słodkim i cichym, ażebyśmy dusze swoje postawili w domu Bożym, jak one w nim postawione są w obliczu tabernakulum, ażebyśmy pozwolili grać na strunach duszy naszej mistrzowi Boskiemu, a zdala ją trzymali od wszystkich zdradliwych dla niej wpływów zepsutego świata i nieprzyjaciela dusz ludzkich, szatana. Niechaj tedy ich dźwięki i harmonje przyczynią się do coraz większego uszlachetnienia i uświęcenia dusz naszych, ażebyśmy mogli razem z niemi chwalić i sławić Boga, płakać za grzechy i winy nasze, błagać o przebaczenie i łaskę, prosić o moc i cierpliwość do znoszenia krzyżów i doświadczeń, chwalić Boga nietylko pieśnią ust, ale tą pieśnią serc miłujących, która jest piękniejsza, niż najcudniejsze utwory wielkich mistrzów tonów.

Najmilsi w Chrystusie! Za chwilę rozpocznie się uroczysty obrzęd poświęcenia organów odśpiewaniem przez chór kościelny psalmu 150, tego ostatniego psalmu psałterza Dawidowego, który jest jakoby potężnym akordem końcowym, łączącym w sobie wszystkie te różnorodne myśli, uczucia i dźwięki, jakie królewski pieśniarz wyśpiewuje w psałterzu swoim ku chwale Bożej.

A potem Najczcigodniejszy Celebrans odśpiewa słowa modlitwy, które oby się na nas wszystkich ziścić zechciały: „Panie, który przez Mojżesza sługę swego trąby sporządzić kazałeś, by brzmiały nad ofiarami ku czci imienia Twego, i który synom Izraela na trąbach i cymbałach chwałę imienia Twego śpiewać rozkazałeś — pobłogosław, prosimy, ten instrument organowy, czci Twej poświęcony, i spraw, ażeby wierni Twoi, w śpiewach duchownych weselący się na ziemi, zasłużyli sobie na radość wieczną w niebiesiech — Amen.“

Po poświęceniu odśpiewał świętomarciński chór kościelny pod dyrekcją p. Gwizdały psalm 105 (Laudate Dominum“ — ks. Biskup zaś, przybrany w szaty pontyfikalne, dokonał uroczystego aktu poświęcenia organów. Po odśpiewaniu przez chór hymnu „Na chwałę Boga“, odegrał p. Gwizdała na organach szereg utworów Bacha, poczem chór z towarzyszeniem organów odśpiewał Moniuszki „Ojcze Nasz“ i modlitwę „Dzięki Ci Przedwieczny Panie“.

Prawdziwą ucztą było odegranie przez prof. Feliksa Nowowiejskiego symfonji nr. 3 — A-mol „Souvenir de Lourdes“ a) preludio festivo, b) recitativo, c) pastorale i d) finale. Koncertowi do ostatniej chwili przysłuchiwał się z tronu ks. Biskup.

Na zakończenie odśpiewał chór z towarzyszeniem organów kantatę ku czci św. Cecylji. (z)

Prasa pomorska o „Kurjerze Poznańskim“

„Słowo Pomorskie“ zamieszcza artykuł o 25-leciu „Kurjera Poznańskiego“, w którego zakończeniu czytamy:

„Praca ta dożyła dnia triumfu. Potęga Niemiec załamała się i rozsypała się w gruzy. Wielkopolska powstała. Traktat wersalski przyznał Polsce Pomorze i skrawek morza. Część Górnego Śląska złączyła się z Polską ostatecznie przez powstania i plebiscyt. Społeczeństwo ziem zachodnich wtedy już wyraźnie zaakcentowało swoje zaufanie do „Kurjera Poznańskiego“, który zyskiwał coraz szersze rzesze czytelników i powiększał swoją objętość i jakość. Dzisiaj „Kurjer Poznański“ należy do rzędu największych i najlepiej redagowanych pism w Polsce. W dalszym ciągu pismo to służy idei narodowej, wierząc, iż program narodowy tylko może poprowadzić Polskę ku wielkości i potędze“.

Organ duchowieństwa pomorskiego, wychodzący w Pelplinie „Pielgrzym“ pisze o „Kurjerze Poznańskim“:

„Dziennik ten, stojący na straży naszych interesów narodowych i katolickich, dobrze się zasłużył Ojczyźnie i narodowi“.

W „Gońcu Pomorskim“ (Tczew) czytamy:

„W chwilach ciężkich dla narodu „Kurjer“ hartował dusze, krzepił wiarę w niezaprzeczone prawa narodu polskiego do państwowego bytu. W tej zbożnej pracy nie ustaje do dziś. Składamy mu przeto życzenia: Niech Bóg dopomaga“.

Ukazujący się w Chojnicach „Dziennik Pomorski“ pisze m. in.:

„Kurjer Poznański“ ma nielada zasługi wobec dzielnicy zachodniej. On to nieugiętą prowadził walkę z niemczyzną na ziemiach zachodnich, jego to niezmordowanej pracy zawdzięczać należy bardzo wiele rozważnych czynów, jakiemi zapisane są dzieje Wielpolski w latach zarówno wojny światowej jak i w dobie, poprzedzającej wybuch tej wojny. Każdy bezstronny sąd musi wypaść na korzyść tego organu politycznego, który rzeczywiście chwalebnie spełnił zadanie w służbie dla Ojczyzny“.

„Wyrazy uznania i życzenia dalszej pomyślnej pracy“ składają również naszemu pismu „Gazeta Kaszubska“ (Wejherowo) i „Gazeta Gdyńska“.

Kongres Ch. D.

Warszawa, 28. 9. (Tel. wł.). — Wczoraj obradował zarząd główny Chrześcijańskiej Demokracji pod przewodnictwem Korfantego. Postanowiono kongres, który miał się odbyć 4-go października w Częstochowie, przełożyć na dzień 11 października do Katowic. (w)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Maszyny w niebezpieczeństwie

„Maszyna się panoszy, maszyna zwycięża, powstaje nadmiar produkcji, taniość towaru, za wiele tkanin, za wiele zboża, a obok: łachmany i nędza, głód i występek".

„Mojem zdaniem, świat musi wybrać: maszyna czy człowiek?"

„Rozumne, celowe, na ogólnem porozumieniu oparte częściowe usunięcie maszyn, by przywrócić człowiekowi możność życia, pracy i uregulowania stosunków świata".

Oto słowa, jakie troska o przyszłość i miłość bliźniego podyktowały pani Marji Czeskiej-Mączyńskiej, której artykuł, pod wymownym tytułem „Walka z maszynami", zamieściła „Polonja" katowicka. Redakcja tegoż pisma, w odpowiednim przypisku, zastrzegła się, że nie podziela opinji autorki, by można było zahamować postęp techniki, kładąc tamę wynalazczości, jak to proponuje p. Czeska-Mączyńska.

Opinje, w rodzaju wypowiedzianych przez wymienioną publicystkę, pojawiają się w czasie trwania każdego kryzysu gospodarczego. Są one wyrazem, nietylko znajomości rzeczy, ile animozji do martwych maszyn; są one wykwitem tkliwego uczucia, ale nie są owocem wnikliwego myślenia.

Od czasów, gdy Sismondi sformułował swój zarzut, że maszyny wywołują nadprodukcję i kryzysy gospodarcze, kwestja mechanizacji, a w nowszych czasach: racjonalizacji pracy przemysłowej, rolniczej i biurowej, znalazła wszechstronne oświetlenie. Ponieważ jednak, mimo wszystko, ciągle jeszcze pojawiają się głosy złorzeczące maszynom, warto przypomnieć kilka prawd następujących.

1) Dzięki maszynom zużytkowujemy energje nieuchwytne dla rąk ludzkich, jak np. spadek wody dla przemiany w siłę elektryczną.

2) Maszyny pozwalają wytwarzać rzeczy, wymagające ogromnej siły i szybkości; nadto: maszyny pracują lepiej i dokładniej, aniżeli człowiek.

3) Maszyny zwalniają człowieka od wykonywania ciężkich, wyczerpujących, a niekiedy niebezpiecznych prac.

4) Maszynizm wywołuje zwiększanie się produkcyjności, zniżkę cen, wzrost dobrobytu i wzrost płac robotniczych.

Dobrze, dobrze! — rzeknie Czytelnik, to są dodatnie strony maszynizmu, ale są przecież i złe strony, przedewszystkiem ujemny wpływ racjonalizacji na rynek pracy, zwężający zapotrzebowanie rąk roboczych. Na to odpowiadamy:

Wpływ ten istotnie istnieje, ale nie w takich rozmiarach, w jakich zwykle się go wyobrażać. Wszak maszyna, nim powstanie, wymaga twórczych wysiłków zastępu inżynierów, rysowników, konstruktorów, monterów itd., zaś, gdy już powstała, wymaga reparacyj i utrzymywania w porządku, co znów daje zatrudnienie mechanikom. Tak więc, w pewnej mierze, samo po Tak więc, w pewnej mierze, samo powstanie i istnienie maszyny stwarza zapotrzebowanie pracy umysłowej i fizycznej. Niedość na tem. Zniżka cen, osiągnięta dzięki mechanizacji, powiększa rynek zbytu. Część dochodów pozostaje wolna dla konsumpcji lub kapitalizacji, dając w ten sposób pracy możność zatrudnienia.

Więc nie maszyny grożą niebezpieczeństwami cywilizacji współczesnej. Niebezpiecznemi są metody ekonomiczne, a wyjście z dzisiejszej sytuacji jest możliwe wtedy, gdy dobrodziejstwa, płynące z pracy maszyn, staną się udziałem wszystkich ludzi pracy, tworząc materjalne podstawy rozwoju duchowego ludzkości. Największem natomiast szaleństwem byłaby paniczna ucieczka przed armją „maszyn-robotów". Wszak nie zamierzamy pójść w ślady tkaczy angielskich z 1830-go roku, rozbijając młotami maszyny, tych naszych niewolników, wiernych i nieczułych?

Krótkie informacje gospodarcze

— Dyrekcja cementowni „Wysoka" wypowiedziała pracę wszystkim robotnikom z dniem 30 września rb. Powodem redukcji jest brak nowych zamówień w związku z kończącym się sezonem budowlanym!

— Liczba bezrobotnych w Prusach Wschodnich gwałtownie wzrasta. Obecnie Prusy Wschodnie liczą 61.300 bezrobotnych.

— Eksport bekonów z Litwy w ciągu pierwszych 6 miesięcy b. r. przedstawia wartość 2 432 000 dolarów. Prawie cały eksport kieruje się do Anglji.

Popieranie własnej wytwórczości

Idea samowystarczalności gospodarczej, aczkolwiek teoretycznie niedająca się pogodzić z tendencją rozwojową gospodarki światowej, praktycznie święci jednak triumfy prawie we wszystkich krajach świata. Spowodowało to przesilenie gospodarcze, pod wpływem którego poszczególne państwa zasklepiają się coraz bardziej w obrębie swych granic celnych, starając się powstrzymać wszelki zbyteczny dowóz z zagranicy, aby przez zaspakajanie potrzeb własną produkcją zapewnić jej choć minimalny rozwój. Anglja, która dotąd była oazą wolnohandlową na polu powszechnego protekcjonizmu, ostatnio pod tym względem chwiać się zupełnie poważnie zaczyna, ponieważ zaczynają tam przeważać głosy, że bez ograniczenia zbędnego importu przy pomocy ceł, a nawet zakazów przywozu, trudno będzie przetrwać panujący kryzys gospodarczy. W ten sposób z chwilą wprowadzenia ceł w Anglji fala protekcjonizmu celnego zaleje świat cały.

Oczywiście, skoro idea samowystarczalności gospodarczej ma zastosowanie w państwach silnych pod względem ekonomicznym, tembardziej stosować ją winny kraje gospodarczo słabsze, jak np. Polska. Konieczność popierania własnej wytwórczości u nas propagowana jest od szeregu lat i, praktycznie rzecz biorąc, wydała pokaźne wyniki, ponieważ społeczeństwo ideą tą się przejęło, popierając rodzimą produkcję w każdym zakresie. Oczywiście, panujące przesilenie gospodarcze, powodujące osłabienie siły kupna społeczeństwa, w znacznej mierze przyczyniło się do spopularyzowania towaru krajowego, jako tańszego od zagranicznego. Przy tej okazji przekonano się, że jakość towaru krajowego nie ustępuje zagranicznemu, czyli dawne uprzedzenia były nieistotne. Pod wpływem tego przekonania osiągnięte przyzwyczajenie do towarów krajowego pochodzenia nie da się już przełamać. W ten sposób przeżywany kryzys gospodarczy okaże tę jedyną przysługę, że przyzwyczai społeczeństwo do towaru krajowego, idąc w ten sposób na rękę dotychczasowej propagandzie z tego zakresu

Aczkolwiek przyzwyczajono się do towarów krajowych, jednak nie wszyscy posiadają dość silnej woli, aby przy nadarzającej się okazji powstrzymać się od okazyjnego zakupu towaru zagranicznego. Mamy tu na myśli czynienie zakupów podczas podróży zagranicznych. Doprawdy zakupy zagraniczne w czasie podróży zaliczyć należy do objawów snobizmu, t. j. chęci pokazania się, że się było zagranicą i to lub owo kupiło, aczkolwiek po powrocie z zagranicy poniewczasie się dowiaduje, że towar zagraniczny zupełnie nie jest lepszy od krajowego, a co do ceny, to przeważnie droższy, jeżeli jest normalnie oclony, a jeżeli jest przemycany, to kosztem własnego sumienia oraz spokoju nerwowego. Zakupy zagraniczne tego rodzaju przynoszą krajowi wielką szkodę, gdyż są bardziej nieekonomiczne, niż zakupy towaru obcego w kraju, ponieważ wyłączają ten towar z obrotu własnego społeczeństwa. A wysokość tego rodzaju szkód jest znaczna, jeżeli się weźmie pod uwagę ilość podróżujących zagranicą w ciągu jednego roku. I tak przy wyjeździe tylko 200.000 osób, biorąc przeciętną wartość czynionych zakupów tylko na 1000 zł na głowę, wypadnie suma 200 miljonów złotych rocznie, która została całkowicie stracona dla kraju i to w postaci najmniej produkcyjnej, niewiele odbiegającej od gry w zagranicznych kasynach. Dlatego też każdy wyjeżdżający zagranicę powinien pamiętać, że takich wyjeżdżających, jak on, jest kilkaset tysięcy, wskutek czego nie wolno mu czynić zagranicą zakupów z zakresu tych towarów, których można dostać w kraju. Wydatki na t. zw. drobnostki w ogólnej sumie czynią wielkie pozycje dla gospodarki krajowej, pozycje, których żaden bilans handlowy ująć nie może, ponieważ przychodzą do kraju nierejestrowane. Jeżeli się więc wiele mówi o naszym czynnym bilansie handlowym w dobie obecnej, to wyniki jego poważnie się zredukują przez owe pozabilansowe prywatne zakupy w czasie podróży zagranicznych

Do tego samego rodzaju ujemnych pozycyj naszego obrotu zagranicznego należy przemytnictwo towarów. Strat z tego zakresu cyfrowo ująć nie podobna, są one jednak znaczne. Szczególnie złośliwą formą przemytnictwa jest nielegalny dowóz przez Gdańsk, któremu patronują gdańscy urzędnicy celni, nad którymi kontrola ze strony naszych władz jest celowo utrudniona i to tak dalece, że rząd polski zmuszony był wystąpić do komisarza Ligi Narodów w Gdańsku o ukrócenie samowoli gdańskiej. Jeżeli straty na cle nasze władze obliczają na 45 miljonów złotych, to straty dla naszego bilansu handlowego z tytułu przemytnictwa gdańskiego są daleko większe. I wogóle jest rzeczą wiadomą, że przez Gdańsk dostać można prawie wszystko, byle tylko umieć chodzić koło rzeczy. Owa, jeżeli się tak wyrazić, dziurawa kieszeń gdańska, winna być jaknajszybciej załatana, gdyż stan dotychczasowy powoduje straty dla produkcji polskiej oraz dla skarbu naszego. Jest to bardzo pilne zadanie naszych władz państwowych, natomiast obowiązkiem społeczeństwa jest nie korzystać z usług importerów gdańskich i wogóle demaskować ich szkodliwą działalność. C.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Zastaw rejestrowy na drewno.** Jak wiadomo, zabiegają zorganizowane sfery drzewne o wydanie ustawy o zastawie rejestrowym na drewno. Miały one swego czas unadzieję, że sprawa będzie uregulowana w drodze pełnomocnictw Prezydenta R. P. Rozpatrywanie jej przedłuża się jednak na skutek wątpliwości, które się nasuwają w razie wprowadzenia takiej ustawy, niewątpliwie bardzo pożądanej celem ułatwienia gwarancyj kredytowych. Pewna zwłoka w zadecydowaniu projektu ustawy nastąpiła na skutek wystąpienia Związku Właścicieli Lasów, który pragnie, aby nietylko przemysł i handel drzewny, ale i właściciele lasów korzystali z dobrodziejstw ustawy o zastawie rejestrowym na drzewo. Sfery rządowe rozważają obecnie, czy przy wielkich trudnościach płatniczych, panujących obecnie na rynku drzewnym, oraz przy niskim poziomie etycznym, zwłaszcza na kresach, bezpieczeństwo dla banków będzie dostateczne, szczególnie w wypadkach, w których drzewo obciążone zastawem rejestrowym przejdzie drogą sprzedaży w trzecie ręce. Również jest brany pod uwagę ogólny argument, że stworzenie wyjątkowych zabezpieczeń dla pewnych wierzycieli może przyczynić się do ogólnego podkopania kredytu w danych sferach gospodarczych. Ponieważ pozatem doświadczenia ze stosowaniem zastawu rejestrowego na zboże nie są jeszcze dosyć bogate, jest wprowadzenie zastawu rejestrowego na drzewo uważane obecnie w kołach rządowych za przedwczesne. (l)

(k) **Z niwy etatyzmu.** „Monitor Polski" donosi o tem, że ministerstwo pracy i opieki społecznej zarządziło ostateczne zamknięcie zakładów przemysłowo-handlowych dla inwalidów w Piotrkowie. Zakłady te, jak i inne tego rodzaju, konkurowały przy przetargach państwowych na roboty stolarskie itp., uniemożliwiając przedsiębiorstwom prywatnym zyskanie zamówień państwowych w drodze przetargowej. Z drugiej jednak strony dowiadujemy się o nowej zamierzonej imprezie etatystycznej, a mianowicie, że Państwowe Zakłady Azotowe w Mościcach pragną rozszerzyć zakres swej produkcji na salmiak, aczkolwiek istnieje w okręgu poznańskim wytwórnia prywatna której produkcja pokrywała całkowicie zapotrzebowanie przy lepszych warunkach konsumcyjnych, aniżeli dziś istniejące. W sprawie tej czynią sfery zainteresowane starania. Inną nową imprezą etatystyczną jest niedawno temu utworzona w Warszawie fabryka konserw kawowych. (l)

(k) **Z przemysłu papierniczego i branży papierniczo piśmienniczej.** Przemysł papierniczy doznał w obecnym roku pewnego osłabienia zbytu. Według urzędowych danych zmniejszył się stan zatrudnienia w lipcu o 15 proc. W tym okresie zatrudniono 11.200 robotników. Trudności specjalnego rodzaju przeżywa fabryka papieru w Bydgoszczy. Spadek produkcji przemysłu papierniczo piśmienniczego w lipcu i sierpniu wynosi 25—40 proc., aczkolwiek miesiące te zwykle są okresem najlepszego ożywienia. Zarówno hurt jak i detal ograniczył znacznie swe zapotrzebowanie. a kupcy detaliczni są w dalszym ciągu obciążeni znacznemi zapasami, ponieważ przebieg sezonu szkolnego jak i dostawy biurowe pozostawiły bardzo wiele do życzenia. Istniejące od dłuższego czasu porozumienie wytwórców i hurtowników uzdrawia powoli zdezorganizowany rynek. Związek wytwórców gałęzi papierniczo-piśmienniczej przystąpił ostatnio do prowadzenia ścisłej ewidencji obciążenia kredytowego klienteli. (l)

(k) **Eksport soli potasowych.** W sierpniu wywieziono prawie dziesięciokrotnie więce jsoli potasowych niż w lipcu b. r. Przypisać to należy pierwszej większej transakcji z Łotwą, gdzie sprzedano bezpośrednio rządowi łotewskiemu 2.000 tonn soli potasowej. W ten sposób po raz pierwszy polskie sole potasowe weszły na rynek łotewski. W ogólności wywieziono do Belgji 2.280 t. soli potasowych, do Czechosłowacji 170 t. soli pot. i 2.217,5 t. kainitu, do Holandji 1.200 t. soli pot. i 3.100 t. kainitu, do Łotwy 2.000 t. soli pot., do Szwecji 570 t. soli pot. i 575 t. kainitu. Razem wywieziono 6.220 t. soli potasowych i 5.892,5 t. kainitu. Sytuacja eksportowa na najbliższy okres kształtuje się jednak niepomyślnie z powodu ogólnej depresji zagranicznych sfer rolniczych. (l)

(k) **Pokaz jęczmienia browarnego.** Staraniem komitetu organizującego Związek Wytwórców jęczmienia browarnego Zachodniej Polski, ma się odbyć pod protektoratem Pomorskiej i Wielkopolskiej Izby Rolniczej, I-szy Pokaz jęczmienia browarnego. Pokaz ten odbędzie się w dniach 27 i 28 października br. na dużej sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, przy ul. Mickiewicza 33. Pokaz będzie połączony z premjowaniem prób, z których każda powinna być nadesłana pod adresem „Zakład Chemji Rolnej U. P." Poznań-Sołacz dwór, wraz z wypełnionym kwestjonarjuszem.

(k) **Przemysł drożdżowy.** Przemysł drożdżowy dostarczając artykułów pierwszej potrzeby jest mało narażony na wahania konjunkturalne. Zbyt zmniejszył się w obecnym roku w porównaniu z poprzednim tylko o około 10%. Z 16 fabryk zorganizowanych w zrzeszeniu są dwie unieruchomione i otrzymują wynagrodzenie za prawo odstąpienia kontyngentu. (l)

(k) **Zrzeczenie się pretensji przez pracownika.** Dosyć częste są spory pomiędzy pracodawcami i pracownikami na tle przepracowanych godzin nadliczbowych. Zdarza się nierzadko, że pracownicy fizyczni, którzy się zrzekli dodatkowego wynagrodzenia, występują następnie po rozwiązaniu umowy o pracę z pretensjami. Sądy przemysłowe w Zach. Polsce jak i sądy pracy w innych okręgach Polski wypowiedziały się niejednokrotnie w tym kierunku, że zrzeczenie się pretensji przez pracownika uważać należy za doszłe wskutek pewnego przymusu, a zatem nieważne. Sąd Najwyższy rozstrzygając jeden z takich sporów, ustalił w orzeczeniu z dnia 11 marca br. następującą tezę: „Oświadczone przez pracownika po rozwiązaniu umowy o pracę zrzeczenie się wynagrodzenia za rzekome prace dodatkowe jest ważne, chociażby złożone było pod wpływem wewnętrznej pobudki, że pracownik w razie odmowy zrzeczenia się nie otrzyma ponownie pracy w przedsiębiorstwie".

Z ZAGRANICY

(z) **Kredyty amerykańskie dla Szwecji.** Brzmi to nieprawdopodobnie, gdyż dotąd zawsze Szwecja była wierzycielem zagranicy i to na bardzo poważne sumy. W roku bieżącym jednak, bilans płatniczy Szwecji pogorszył się tak dalece, że po raz pierwszy wykazał nadwyżkę importu kapitału. Podczas, gdy jeszcze w r. 1929 eksport kapitału wynosił 281 milj. koron, to już w roku następnym zmalał on do wysokości 100 milj. koron. W pierwszych siedmiu miesiącach r. b. pogorszył się bilans płatniczy o dalszych 115 milj., a więc wykazał niedobór, choć narazie niewielki. Ponieważ możliwości eksportu drzewa pogorszyły się bardzo znacznie dzięki silnej konkurencji Rosji, zaś flota szwedzka wykazuje stały spadek rentowności, postanowił rząd zaciągnąć pożyczką w Ameryce w wysokości narazie 50 milj. dolarów, korzystając z świetnej opinji kredytowej, jaką wciąż jeszcze cieszy się Szwecja i dzięki której uda się pożyczkę tę zaciągnąć na wyjątkowych warunkach, niedostępnych mniej pewnym krajom. Zaznaczyć jednak należy, że szwedzkie papiery wartościowe, dotąd uważane za niewzruszone wykazują stałą, choć nieznaczną tendencję zniżkową. (j)

(z) **Nowa polityka zbożowa Italji** Pod przewodnictwem Mussoliniego obradowała ostatnio w Rzymie państwowa rada zbożowa, na której minister rolnictwa Acerbo przedstawił plan nowej polityki zbożowej rządu, opracowany wspólnie z dyktatorem. Żniwa tegoroczne oceniono na 67,2 milj. ctnr. metr., co wynosi 10 milj. więcej, niż w r. ubiegłym. Wynik przeciętny z ha wynosi 13,8 ctnr., w porównaniu z r. ub. o 2,1 więcej. Przewiduje się rozsianie silosów zbożowych, których obecnie w Italji niema, po całym kraju. W Rzymie powstać ma instytut doświadczalny w wielkim stylu, w którym dokonywać się będzie doświadczeń z mieszankami wyłącznie krajowej mąki dla najracjonalniejszego wypieku chleba. Zasadniczym celem nowego planu ma być umożliwienie zaniechania importu zboża do Italji. (j)

(z) **Indje idą za przykładem Londynu.** Giełda papierów wartościowych w Kalkucie była zamknięta do czwartku. Rząd zawiadomił zgromadzenie prawodawcze w Simla, że pójdzie za przykładem Anglji. Wicekról podpisał już rozporządzenie, mocą którego zniesiony został obowiązek wymiany banknotów na złoto.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Katastrofa kolejowa pod Biskupicami

Wykoleił się pociąg towarowy z powodu defektu parowozu — Dzięki przytomności umysłu zwrotniczego uniknięto strasznego nieszczęścia

Katastrofa kolejowa wydarzyła się w nocy na niedzielę w pobliżu stacji Biskupice (pow. poznański), bowiem w niedzielę, o godz. 1,53 wykoleił się pociąg towarowy zdążający z Poznania do Torunia przez Gniezno. Zdarzyło się to przy przejeździe przez stację w Biskupicach z powodu nagłego defektu parowozu: urwał się tam niespodziewanie tłok wraz z cylindrem i wpadł pod maszynę, powodując wykolejenie.

Przyczepione wagony poczęły się piętrzyć wskutek gwałtownego zahamowania, a nagłe i silne tarcie w jednym z wagonów spowodowało wybuch skrzyni z zapałkami. Powstał pożar, który objął załadowane w innych wagonach łatwopalne przesyłki drobnicowe, terpentynę, pokost itp. Poszły z dymem cztery wagony, a osiem wagonów zostało ciężko uszkodzonych.

Wskutek powyższego wypadku tor był zatarasowany na większej przestrzeni i pasażerowie musieli się przesiadać do godz. 13,15. Później odbywał się ruch kolejowy jednotorowo.

Podczas samego wypadku odniósł jeden hamulczy lekkie kontuzje. Jak się okazało uszkodzenia toru były dosyć poważne i naprawa nasypu trwała do wieczora; dlatego też pośpieszne pociągi skierowano drogą okrężną przez Wrześnią, co pociągnęło znaczne opóźnienie całego szeregu pociągów.

Katastrofa ta mogła mieć wprost nieobliczalne skutki, gdyż w chwili wykolejenia się pociągu na stacji w Biskupicach pociągnięty był sygnał na wjazd pociągu tranzytowego, zdążającego od strony Gniezna. Przytomny zwrotniczy cofnął jednak hamulec i zamknął wjazd wspomnianemu pociągowi niemal w ostatniej chwili! Cofnięto go do Gniezna, tak, że przybył do Poznania z 3-godzinnem przeszło opóźnieniem.

Zatem dzięki przytomności umysłu zwrotniczego, skończyło się tylko na wykolejeniu pociągu towarowego, co należy uważać za szczęście w nieszczęściu, bowiem tranzytowy pociąg wpadłby w nocy na gruzy wagonów i nietrudno przewidzieć, coby to pociągnęło za sobą.

* * *

W ostatniej chwili w sprawie katastrofy pociągu towarowego nr. 382, dowiadujemy się dalszych szczegółów. Pociąg składał się z parowozu i 60 częściowo załadowanych wagonów. Jak stwierdzono, ogień powstał w wagonie naładowanym zapałkami i lakierem. Spłonęły przesyłki drobnicowe z dwóch wagonów, a w trzecim objętym już pożarem uratowano je; czwarty wagon, który spłonął był próżny.

Podczas wypadku odnieśli lżejsze kontuzje: hamulczy p Kazimierz Gajny z Poznania, z obsługi pociągu pracownicy kolejowi ze stacji Biskupice p. Szczepan Szymkowiak z Jerzykowa i p. Antoni Stawny z Bugaju. Biorący udział w akcji ratunkowej mieszkaniec Jerzykowa p. Antoni Ambrożczyk poparzył się na twarzy i rękach. Powstałe wskutek katastrofy straty ocenia się na 2 tys. zł. W przeprowadzonych dochodzeniach stwierdzono, że zaszedł tu typowo nieszczęśliwy wypadek bez winy osób trzecich. (k)

Tragiczny wypadek

Jedna osoba zmarła, a dwie są ranione

Na szosie między Pniewami a Chełmcami wydarzył się wypadek samochodowy podczas którego poranione zostały trzy kobiety jadące jako pasażerki. Jedna z nich 91-letnia Marjanna Buśko z Kamionnej w powiecie międzychodzkim zmarła w kilka godzin po wypadku w szpitalu Polskiego Czerwonego Krzyża w Pniewach. (k)

Znów pijany szofer!

Wpadł autem na dorożkę konną

Na Wierzbięcicach róg Stromej samochód osobowy PZ 10668 kierowany przez szofera Franciszka Perza (ul. Poznańska 27a) zderzył się z dorożką konną. Oba pojazdy zostały uszkodzone. Jak stwierdzono w dochodzeniach policyjnych zawinił szofer, gdyż był pijany. (k)

Dzieci pod kołami

Dotkliwe pokaleczenia na głowie i nodze

Na Rynku Śródeckim woźnica Józef Pawłowski (Chwaliszewo 52) najechał 7-letnią Reginę Karpińską mieszkającą w baraku na Zawadach. Z powodu dotkliwych pokaleczeń na nodze, małą Reginę przewieziono do lecznicy miejskiej.

Na ul. Warszawskiej wpadł pod samochód PZ 11644 5-letni Henryk Nyczka mieszkający w baraku Za Bramą Warszawską. Kierowcą samochodu był p. Gustaw Schiller mieszkający przy ul. Małeckiego 38. Pokaleczonego na głowie chłopca przewieziono do szpitala św. Józefa. (k)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 28 września 1931.

Słońce: wschód 5,47; — zachód 17,39; — długość dnia 12 godz. 52 min.

Księżyc: wschód 11,57; — zachód 7,27; — po pełni

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 8 st. Cels. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels., najniższa plus 5 st. Cels. Ilość opadu 10 mm.

Przepowiednia pogody na wtorek: W dalszym ciągu dżdżysto i chłodno. W ciągu dnia nieco cieplej.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj plus 0,73 m; dziś plus 0,89 m.

Kal. rzk.: Wacław; jutro Michał.
Kal. słow.: Wacław; jutro Radzibóg.

Zebrania

Dziś o 19,30 Katolickie Koło Abstynentów „Wyzwolenie" (Śródmieście) w Domu Św. Wojciecha, al. Marcinkowskiego 22;
o 20 Tow. Młodych Przemysłowców w Domu Rzemieślniczym;

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo nr. 76.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską", ul. Dąbrowskiego 76.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marszałka Focha 47.
Wilda: Apteka pod Koroną G. Wilda 61.
W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie.** Dnia 4 października rb. obchodzi pan Antoni Politowicz ze swą małżonką Stanisławą z domu Woźniakówną, zam. ul. Wenecjańska 6, srebrne gody małżeńskie. Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się w tym dniu w kościele Ks. Ks. Salezjanów o godzinie 9. Szczęść Boże!

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Druga Sodalicja Pań Miejskich w Poznaniu** pod wezwaniem Królowej Korony Polskiej. Zebranie miesięczne w czwartek 1 października o godzinie 16,30 w sali wykładowej W. S. H. przy Al. Marcinkowskiego 24, I ptr. W dniu zebrania o godz. 9 nabożeństwo sodalicyjne w kaplicy Zakładu św. Józefa. W przededniu sposobność spowiadania się w tejże kaplicy od 16 do 18.

— * **Z Narodowej Organizacji Kobiet, Koło Jeżyce.** Zebranie odbędzie się w środę, d. 30 września o godz 20 w sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Wykład ciekawy wygłosi p radna Smoczyńska. Zapowiedziany już wykład p. Grossmanówny odłożony z powodu jej wyjazdu. Uprasza się o liczny udział członków i gości.

— * **Absolwentki V. szkoły wydział.** We wtorek 24 bm. o godz 17 odbędzie się w V szkole wydziałowej przy ul. Berwińskiego 2-3 zebranie miesięczne absolwentek, na które prosi wszystkich zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Ofiary na ubogich miasta Poznania** złożono do dnia 24 bm. w biurze Pozn. Okręgu „Caritas": Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe 300 zł, p. Majewicz 50 zł, z okazji ślubu p. A. Kamieńskiej z p. Jankowskim 23 zł, N. N. 10 zł, adwokat dr. Berkan 10 zł, Fa. Rynowiecki, ulica Półwiejska: trykoty damskie, męskie i dziecięce; Hurtownia Kolonjalna, Grochowe Łąki: 5 beczek śledzi; Fa. Łajp, ul. Kościelna: 37 bochenków chleba.

— * **Tow. Miłośników Fotografji w Poznaniu** przystępuje w bieżącym sezonie jesiennym do dalszej intensywnej pracy. Z dniem 5 października rb. rozpoczynają się stałe kursy fotograficzne a to ogólne dla początkujących i wyższe dla obeznanych z fotografją amatorów. Program i bliższe szczegóły oraz zgłoszenia w lokalu Tow. u kursorki. Od października dalsze wystawy indywidualne prac artystów amatorów oraz prelekcje i odczyty z pokazami praktycznemi i przeźroczami. Zebrania towarzyskie w czwartki od godz. 18. Dnia 8 października w czasie zebrania wygłosi p. prezes B. Gardulski o godz. 18,30 odczyt n. t.: „Fotografja w barwach naturalnych". Zarząd ogłasza dla członków amatorów i zawodowo pracujących a zamieszkałych w wojew. poznańskiem pierwszy jesienny konkurs fotograficzny, połączony z wystawą prac. Termin nadsyłania prac upływa 28. 10. r. b. Informacyj udziela się oraz deklaracje wydaje się w lokalu Tow oraz w firmie K. Greger, ul. 27 Grudnia 20.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z ruchu zarobkowego w przemyśle budowlanym.** Toczące się od dłuższego czasu pertraktacje o nową taryfę zarobkową w przemyśle budowlanym, przystosowaną do obecnych warunków gospodarczych, nie doprowadziły dotąd do pozytywnego wyniku. W tych dniach odbyło się ponownie zebranie organizacyj zawodowych, na którem sekretarze poszczególnych organizacyj zdawali sprawę z przebiegu ostatnich pertraktacyj z pracodawcami Propozycje Związku Pracodawców: 1,40 do 1,50 zł na godzinę dla mularzy i cieśli oraz 70 gr dla robotników niekwalifikowanych — nie znalazły sankcji zebrania. Wobec tego uchwaliła komisja zarobkowa przekazać sprawę wydziałowi rozjemczemu. (we)

— * **Z targu.** Dnia 28 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,00 zł; masła mleczarskiego 4,40—4,80 zł; twarogu 0,80—1,20 zł; mendel jaj 2,00—2,30 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 26—28 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,40 do 2,60 zł; słoniny wędzonej 2,80—3,00 zł; wieprzowiny 2.00—2.60 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,40—3,20 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2 60 zł; za drób: 1 para kurcząt 2,60—4.00 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 3.00 do 5.00 zł; gęś 8.00—11,00 zł; para gołębi 1,50 do 1,80 złotych; para kuropatew 3,00 złote; królik 3,00 do 4,00 złotych; za ryby: 1 kilogram karpia 4,00—4,40 zł; lina 3,20—3.60 zł: okonia 1.20—2.00 zł; karasia 2,60—2,80 zł; białych ryb 0,80—1,60 zł; 1 kg. węgorza 3,60—4,40 zł; sandacza 4.60—5,00 zł; 1 kg leszcza 3,00 zł; 1 kg. suma 3.60 zł; 1 kg. szczupaka 3,20—4,00 zł; Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kilogram ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—1,00 zł; szpinaku 40 groszy; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 złotych; pęczek rzodkiewek 10—15 gr: główka zielonej sałaty 10—20 gr; rabarberu 20—30 gr; 1 kg. młodej fasoli 40—80 gr: włoskiej kapusty 15—30 gr: białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 mendel ogórków 40—80 gr; 1 kalafjor 0,30—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 0.20 zł: 1 kg marchwi 0.20—0.30 zł: owoce: 1 kilogram śliwek węgierek 0,70 do 0,80 zł; innych śliwek 0,60—1,00 zł; 1 kilogram pomidorów 40 do 50 groszy; 1 kilogram jabłek 30—80 gr; 1 kg. gruszek 0.20—0,80 zł; 1 kg. winogron 1,00—2.40 zł; za grzyby: 1 kg. borowików 1,20—3.00 zł; pieczarek 0.80—1,20 zł; 1 kg. maślaków 70 do 80 gr; 1 kg. kurków 0,30—0,40 zł; rydzów 1,20—2,40 zł; sowy, serojadki i inne grzyby 80 gr; 1 kg zielonych grzybów 30—40 gr; 1 kg. podpieniek 0,60 do 0,80 zł; 1 kg. głogu 40 gr; mendel raków 0,50—2,00 zł. — Z powodu niepogody targ mało ożywiony. Ceny bez znaczniejszych zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pod kołami samochodu.** Dziś w godzinach porannych wydarzył się przy ul. Św. Marcina wypadek, który o mało nie pociągnął za sobą życia ludzkiego. Samochód, którego numeru nie ustalono dotąd, przejechał przechodzącego przez jezdnię niejakiego Franciszka Waszaka z Kopanicy, który doznał prócz szeregu okaleczeń pęknięcia czaszki. Przywołane pogotowie lekarskie 55-55 przewiozło go do szpitala. Stan Waszaka jest bardzo poważny. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** Przy Górnej Wildzie 69 wtargnięto do mieszkania p. Marji Giżewskiej i skradziono płaszcz damski, 3 suknie, walizkę i bieliznę wartości 250 zł. — Przy ul. Woźnej nr. 12 włamano się do składu p. Feliksa Bułona. Łupem złodziei padło 5 gramofonów i 135 zł gotówki. Straty ocenia się na tysiąc zł. — Mieszkającemu przy ul. Działyńskich 7 p. Kazimierzowi Kruszceckiemu skradziono rower marki „Stella", pozostawiony na Pl. Nowomiejskim. — W mieszkaniu p. Sylwestra Piątka przy ul. Żydowskiej 30 dokonywano przez dłuższy czas systematycznych kradzieży odzieży i bielizny. (k)

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdolnych do pracy naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa" pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy. Żądać w aptekach i drogerjach.
nw 5910

— * **Wielka kradzież w Międzychodzie.** W nocy na niedzielę włamano się w Międzychodzie do składu manufaktury p. Stanisława Maciejewskiego i zabrano koszule męskie, swetry, pulowery, krawaty, rękawiczki, 200 par skarpetek oraz różne jedwabie wartości 7 tys. zł. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Groźny pożar pod Sępolnem.** W czwartek, 24 bm. wybuchł groźny pożar w zabudowaniach gospodarczych Pawła Thiedego w Orzełku pow. sępoleńskiego. Pastwą płomieni padł dom mieszkalny z całem urządzeniem i chlew, przyczem spaliła się świnia i koza. Płomienie przeniosły się a sąsiednie zabudowania Teofila Izbanera. Spaliło się całe gospodarstwo doszczętnie i część inwentarza żywego. W dalszym ciągu pożar objął zabudowania gospodarza p. Hipolita Gorlika. Tu spalił się również dom mieszkalny, stodoła i chlew. Spalił się koń, 11 gęsi, 15 kur i 10 kaczek. Według dotychczasowych dochodzeń pożar powstał wskutek wadliwości budowy komina w domu Thiedego. (wd.)

JARMARKI

— * **Ostrzeszów Wlkp.** Następny jarmark na bydło, konie i trzodę chlewną odbędzie się w czwartek, dnia 1 października 1931 r. Spęd bydła, świń itd. dozwolony bez ograniczenia.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Swarzędz.** (Z Bractwa Kurkowego.) Dnia 13 bm. urządziło tutejsze Bractwo Kurkowe doroczne strzelanie żniwne o godność zwycięzcy. Wynik strzelania jest następujący: I. zwycięzca p. Władysław Szuba, II — p. Stanisław Lutomski i III — p. Antoni Maćkowiak.

— * **Kościan.** (Pożar.) W dniu 22 bm. o godzinie 1 w nocy powstał pożar w zagrodzie p. Michała Nowickiego, gdzie w drewniku zapaliły się węgle koks i inne przedmioty. Szkoda wynosi około 50 zł. Pożar powstał prawdopodobnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

— (Z gimnazjum.) Staraniem tutejszej dyrekcji Państw. Gimnazjum założone zostało Koło Rodzicielskie.

— (Z Rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie Rady miejskiej zagaił prezes p. dr. Dirbach. Po przyjęciu do wiadomości protokółów rewizyjnych kas miejskich, wybrano p. dyr. Beckera członkiem komisji rewizyjnej w miejsce ustępującego p. Leona Soborskiego. Następnie przewodniczący ustępującym członkom Magistratu pp W. Czajce i Sławkowi wyraził uznanie i szczere podziękowanie za owocną i pełną poświęcenia pracę dla dobra miasta, poczem dokonano wyboru nowych członków Magistratu, którymi zostali pp. W. Czajka i dr. Olejniczak. Uchwalono nadal utrzymać fundusz E. Hoffmanna, który z poważnej kwoty zdewaluował się na 250 zł.

— (Święto Młodzieży.) Tegoroczne Święto Młodzieży urządza tutejsze Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w niedzielę dnia 15 listopada rb. W dniu tym odbędzie się przed południem uroczyste nabożeństwo a po południu o godzinie 5 uroczysta akademja na sali „Sokoła". (mk)

— * **Śmigiel.** (Osobiste.) W ubiegłym tygodniu obchodził długoletni czynny organista p. A. Wojciechowski, założyciel Tow. śpiewu „Harmonja" i długoletni dyrygent Chóru Kościelnego, 50-letni jubileusz pracy.

— (Kradzież.) W tych dniach nieznani złoczyńcy włamali się do zagrody małżonków Jeżków w Koszanowie pow. śmigielski, gdzie skradli 100 zł gotówki i biżuterję.

— (Osobiste.) Właściciel składu kolonjalnego i restauracji Stanisław Witaszek obchodzi 50-lecie pracy zawodowej. Pan Witaszek jest najstarszym kupcem w tutejszem mieście. Wychował on Ojczyźnie 6 synów, zapewniając im wyższe wykształcenie.

— (Iinstytucja finansowa.) Zastępstwo Banku Polskiego otrzymała tutejsza Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności. (mk)

— * **Nowy Tomyśl.** (Z sądu.) Dnia 15 bm. toczyła się w tut. Sądzie Grodzkim rozprawa przeciw niejakiemu Czyżowskiemu Mieczysławowi z Poznania. Akt oskarżenia zarzucał mu, iż podczas jarmarku 13 marca ub. r. skradł z pomocą swej żony i szwagierki z składu obuwia p. Kujawy 2 pary damskich trzewików oraz z interesu p. Wodyka 10 m. jedwabiu. Sąd skazał Czyżowskiego na 2 i pół miesiąca więzienia.

— (Zuchwała kradzież.) W nocy na 24 bm. włamali się niewyśledzeni dotąd złodzieje do składu Brassela Pawła w Kuślinie i skradli wyrobów tytoniowych za 690 zł oraz lampki elektryczne, baterje, pasty do zębów, wody kolońskie na łączną sumę 750 zł. Policja czyni dochodzenia.

— (Pożar.) W ub. poniedziałek w nocy wybuchł pożar w zagrodzie gosp. Hałasa Józefa w Porażynie. Pastwą płomieni padła stodoła napełniona zbożem, wartości przeszło 5000 zł Przyczyny pożaru dotychczas nie ustalono. Hałas był ubezpieczony w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem w Poznaniu na sumę 2300 zł. (tp)

— * **Grodzisk.** (Z Bractwa Kurkowego.) Tegoroczne strzelanie żniwne Bractwa Kurkowego w Grodzisku odbyło się na strzelnicy Bractwa. Królem żniwnym został brat Stanisław Paszek, pierwszym rycerzem brat Jan Pusch, drugim rycerzem brat Józef Malicki. W strzelaniu o premje uzyskali: 1-szą — brat Królikowski Stanisław, 2-gą — brat Stanisław Paszek, 3-cią — brat Józef Wieczorek, 4-tą — brat Feliks Wosiński, 5-tą — brat Józef Wieloch, 6-tą — brat Józef Nowicki, 7-mą — brat Antoni Thum, 8-mą — p. Karaśkiewicz z Jarocina, 9-tą — brat Jan Pusch, 10-tą — brat Wosiński Michał.

— * **Gołańcz.** (W trosce o rozbudowę miasta.) Od dłuższego już czasu daje się tu zauważyć wielki zastój w rozbudowie miasta. To też z prawdziwą radością należy powitać zgodę p. hr. Hutten - Czapskiego ze Smogulca na rozparcelowanie swych gruntów w Gołańczy, ciągnących się od miasta pomiędzy ul. Klasztorną, ruinami zamku i doliną dawnego jeziora. Jak to wykazuje plan parcelacyjny, wyłożony u p. Świałkowskiego w Gołańczy, na miejscu objętem parcelacją powstanie kilka nowych ulic, z których jedna będzie prowadziła wprost z dworca do ruin zamkowych, obecnie, szczególnie po deszczu, trudno dostępnych dla wycieczkowiczów.

— (Oświetlenie miasta.) W ostatnim czasie zainstalowano w naszem mieście kilka nowych lamp żarowych. Czas już był wielki, aby ojcowie miasta pomyśleli o tem. Szkoda tylko, że niektóre inne ulice wciąż jeszcze toną w ciemnościach, aczkolwiek i ich mieszkańcy woleliby chodzić wieczorem po ulicach oświetlonych. (fk.)

— * **Barcin.** (Z Rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie Rady miejskiej załatwiło porządną porcję spraw, uzbieraną podczas lata. Przyjęto rachunki roczne za 1930-31 r. Ponieważ rachunki te badała już w szczegółowy sposób komisja rewizyjna, przeto Rada miejska przyjęła je bez dłuższej dyskusji. I tak ogólna suma dochodów administracji głównej wykazuje 70 404 zł, rozchodu 57 365 zł. Suma dochodów gazowni wykazuje 34 387 zł, rozchodów 31 275 zł. Suma dochodów rzeźni 8 738 zł, rozchodów 6 969 zł. Dodatków komunalnych do opłat i podatków państwowych wyznaczono stawki następujące: 15 proc. opłat państwowych od podatku obrotowego i 15 proc od opłat za świadectwa przemysłowe. Dodatku komunalnego od patentów na wyrób i sprzedaż trunków spirytusowych uchwalono nie pobierać. Dłuższą i ożywioną dyskusję wywołał wniosek właścicieli gruntów o udzielenie zezwolenia na przewłaszczenie parcel przyznanych w r. 1870 jako odszkodowanie za pastwiska w lasach, należących dawniej do dóbr szlacheckich. Rada miejska bez sprzeciwu wyraziła swą zgodę na udzielenie tych przewłaszczeń na koszt zainteresowanych. Wniosku p. Skrzypczaka o zwolnienie go z obowiązku przewodniczącego komisji rewizyjnej nie przyjęto do wiadomości, natomiast wyrażono mu uznanie za dotychczasową fachową współpracę. Jako dalszego członka do tej komisji wybrano p. Franciszka Głowackiego a w miejsce p. Franciszka Danielewicza, który ustąpił, wybrano jego syna p. Józefa Danielewicza. (Es.)

— * **Ujście.** (Komunikacja autobusowa.) Z powodu zredukowania najdogodniejszego pociągu z Chodzieży do Poznania, wychodzącego z Chodzieży rano o godzinie 7,30, straciło miasto tutejsze całkowicie komunikację z Poznaniem. Jedynie było można jechać w południe z Chodzieży, lecz w Poznaniu urzędy są czynne dla publiczności tylko do godziny 13-tej. Dla lepszej komunikacji z Poznaniem uruchomił z dniem 24 bm p. Michał Jaskulski nową linję autobusową — Ujście — Poznań. Wobec tego, że komunikacja będzie przez Chodzież, Budzyń, Rogoźno i Murowaną Goślinę, będą i te miasta również mogły z komunikacji tej korzystać. Wyjazd z Ujścia jak zwykle, z Chodzieży o godzinie 7,30, z Budzynia o 7,58, z Rogoźna o 8,30, z Murowanej Gośliny o 9, przyjazd do Poznania o godzinie 9,30. Z powrotem odjazd z Poznania o godzinie 17, z Murowanej Gośliny o 17,45, z Rogoźna o 18,15, z Budzynia o 18,45, z Chodzieży o 19, przyjazd do Ujścia o godzinie 19,30.

— (Ze Sokoła.) Tutejsze Towarzystwo Gimn. Sokół rozwija się obecnie bardzo pomyślnie i liczy 85 członków, a zawsze jeszcze nowi wstępują. Towarzystwo zakupiło kilka różnych gier towarzyskich, przy których spędzają członkowie w lokalu zebrań obecne długie wieczory. (um)

— * **Czarnków.** (Pożar.) W jednej z ostatnich nocy spalił się gospodarzowi Garstce w Grzępach stóg ze zbożem.

— (Z życia Powiat. Oddziału W. T. K. R.) W niedzielę odbyły Kółka Rolnicze Gulcz, Rosko i Wrzeszczyna zebrania, na których kolejno wygłaszali referaty dyr. szkoły rolniczej p. Pawiński i prof. Starzycki. Prelegenci wskazywali na różne sposoby obecnego prowadzenia gospodarstwa, aby stawić czoło panoszącemu się kryzysowi. Zalecali uprawiania większej ilości pasz, dążąc do samowystarczalności i przetwarzając je we własnem gospodarstwie przez tuczenie trzody chlewnej oraz lepsze odżywienie bydła mlecznego. Zalecano, aby synów posyłać do szkoły. (cn.)

— * **Ostrów.** (Jubileusz.) Dnia 29 b. m. obchodzą srebrny jubileusz pożycia małżeńskiego a zarazem 25-lecie prowadzenia składu skór i przyborów szewskich oraz pracowni cholewek p. Michał Idzior z małżonką Marją z Marcinowskich. Jubilat jest znanym obywatelem miasta Ostrowa i bierze żywy udział w życiu społecznem i narodowem. Od 25 lat jest również abonentem i gorliwym czytelnikiem „Kurjera Poznańskiego" oraz członkiem Stronnictwa Narodowego. Do tej podwójnej uroczystości dołącza się jeszcze trzecia — imieniny Jubilata. Z okazji tej potrójnej uroczystości życzymy Jubilatom serdeczne „Szczęść Boże" w dalszej pracy i pożyciu małżeńskiem. (n.)

— * **Ostrzeszów.** (Z gimnazjum.) Dowiadujemy się, że gimnazjum miejskie otrzymało za zgodą Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego nową nazwę, brzmiącą następująco: „Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum Humanistyczne im. Kazimierza Wielkiego w Ostrzeszowie". Nazwa ta przyjętą została wzorem zakładów naukowych państwowych, które zazwyczaj posiadają wybranego patrona. — Wybór króla Kazimierza Wielkiego, jako patrona gimnazjum ostrzeszowskiego, odpowiada tradycjom miasta Ostrzeszowa, które z imieniem tego władcy związane jest silnemi węzłami.

— (Tajemnicza śmierć.) W ub. tygodniu zmarła nagle niejakaś Gł w Wygodni, pow. ostrzeszowski. Lekarz stwierdził śmierć skutkiem udaru serca, a pogrzeb wyznaczono na dzień 20 bm po poł. Na skutek doniesienia krewnych, że śp. Gł. otruta została przez własnego męża, przybyła tuż przed wyruszeniem konduktu pogrzebowego policja, zarządzając odstawienie zwłok do kostnicy w Ostrzeszowie, celem przeprowadzenia sekcji. Zaznaczyć należy, że zmarła jeszcze w dniu zgonu piekła chleb z sąsiadką i czuła się zdrową. Wreszcie sąsiadka, która była przy śmierci, zeznaje, że zmarła miała przed śmiercią powiedzieć: „Mąż mnie otruł". Na zbrodnię otrucia wskazywałby również fakt, że mąż wieczorem dolewał coś do wina, które dał następnie wypić żonie.

— (Pożar.) W zagrodzie gospodarza Ignacego Dolaty z Góry wybuchł dnia 21 bm. wieczorem pożar, który strawił dach nad domem mieszkalnym i 4 wozy siana, znajdującego się na strychu. Pożar powstał wskutek wadliwości komina. (ck.)

— * **Kępno.** (Pożar.) Dnia 23 bm. wieczorem wybuchł pożar w zabudowaniach p. Abrama Jakóba w Bolesławcu i zniszczył śpichrz, szopę i obory. Dzięki akcji ratowniczej 7-miu straży ogniowych, zdołano żywioł dość szybko przytłumić. Pożar powstał prawdopodobnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

— (Kradzież roweru.) Dnia 23 bm. skradziono z korytarza domu p. budowniczego Wilaszka przy ul. Baranowskiej, rower męski marki „Anita". Za wykrycie złodziei i zwrot roweru wyznaczył p. budowniczy Wilaszek nagrodę w kwocie 75 złotych.

— (Osobiste.) Ks. Feliks Kwade, który po opuszczeniu Kępna był prefektem przy Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem Męskiem w Rawiczu, objął z dniem 1-szym września prefekturę przy Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem Męskiem w Wolsztynie. (ck.)

Z POMORZA

— * **Grudziądz.** (Sprostowanie.) W sprawie podanej przez nas w numerze z dnia 23 bm. informacji, jakoby został unieważniony przetarg przymusowy, na którym „Górne Młyny" nabył p. Bronisław Murawski z Grudziądza za cenę złotych 204 000, który to objekt w roku 1925 został oszacowany na sumę 644 000 fr. szw., otrzymujemy od p. Murawskiego wyjaśnienie, że pp. Zwoliński i Gronwald nabyli na licytacji sądowej te same młyny w roku 1926 za 360 000 zł. Obecny przetarg został na wniosek wierzycielki pani von Boddien z Niemiec przez apelację zniesiony i do ponownego przetargu do I. instancji przekazany. Młyny te za czasów Polski miały już 4 właścicieli. P. Murawski pozostał aż do ponownego przetargu dzierżawcą „Górnych Młynów".

— * **Tczew.** (Napad.) Ostatniej nocy został napadnięty na szosie Gdańskiej ślusarz kolejowy p. Czesław Kmiecik, zamieszkały na Prątnicy. Zaraz poza ogrodem p. Königa wyskoczyło 2 bandytów, żądając od niego pieniędzy i rzeczy wartościowych. Pan K. jednak nie przestraszył się i wyrwawszy jednemu napastnikowi broń z ręki, zmusił obydwóch do ucieczki.

— (Z statystyki ludności.) Od 1 do 15 bm. zapisano w tutejszym urzędzie stanu cywilnego 22 urodzeń, w tych 3 nieślubnych. W tym samym czasie notowano 15 wypadków śmierci i zawarto 10 związków małżeńskich. (ds.)

Nowe taryfy zarobkowe

Orzeczenie wydziału rozjemczego

Dnia 24 września br. wydała komisja rozjemcza orzeczenia w sprawie znanego zatargu zarobkowego w przemyśle metalowym, chemicznym spożywczym (z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru oraz przemysłu spirytusowego), tartacznym, włókienniczym, galanteryjnym, spedytorskim i we wszystkich zakładach handlowych. Orzeczeniem tem wydział rozjemczy obniżył dotychczasowe taryfowe płace ustanowione w kwietniu 1929 r. o około 10 proc., w stawkach pobieranych przez rzemieśln. i robotn., a w stawkach dotyczących robotnic o około 13%. Na podstawie drugiego orzeczenia 10—13-procentowa obniżka będzie obowiązywała w przemysłach metalowym, chemicznym, tartacznym i spedytorskim, natomiast w przemyśle spożywczym z wyłączeniem przemysłu spirytusowego oraz wyrobów i rafinerji cukru, dalej w przemyśle włókienniczym, galanteryjnym i w zakładach handlowych obniżenie wynosi mniej więcej 8 procent w stawkach rzemieślniczych i robotniczych a 11 do 13 procent w stawkach kobiet.

Orzeczenia obowiązywać będą od 15 października br. o ile zainteresowane strony orzeczenia te przyjmą i stosowny zgłoszą akces na ręce przewodniczącego komisji rozjemczej. Termin do zgłoszenia deklaracji o przyjęciu względnie odrzuceniu upływa 2 października br. o godzinie 12. W powyższej sprawie celem jej rozpatrzenia zwołuje Związek Pracodawców na województwo poznańskie posiedzenie pełnego zarządu na wtorek 29 bm.

Wyścigi konne

Przedłużenie sezonu wyścigów konnych przyjęła publiczność z zadowoleniem, co widać było z 1-szego dnia wyścigów, gdyż mimo niepogody napływ publiczności był b. duży. Pierwszą z płotami wygrała „Rama" II pod Błaszczykiem. „Branka" II wyłamała i nie ukończyła gonitwy. Tot. 15 zł. Druga dla 2 latków wygrała po walce „Raduna" o łeb przed „Dionizonem. Tot. 14 zł. Trzecią z przeszkodami wygrał „Too Good" pod Chomiczem — „Balia" pod Lipińskim na którą liczono — przyszła 2-ga. Tot. 18 zł. 4-tą płaską o nagrodę zł. 4 000 — na dystansie ok. 2.400 m. przy udziale 7 koni, faworyci zawiedli. Wyścig wygrał „Berggeist" St. hr. Korzbok - Łąckiego pod Kawalcem totalizator zapłacił zł. 209.

Wielką z przeszkodami o nagrodę zł. 5.000 wygrał faworyt „Bakarat" pod por. Bohdanowiczem, druga przyszła „Intryga" pod kpt. Antropowem, „Frasquita" pod A. Tuńskim zawiodła i przyszła trzecia. Tot. 21 zł. Szóstą z płotami wygrała faworytka „Bibiella" — drugi o łeb „Imbros". Tot. 22 zł. Ostatnią gonitwę płaską przy udziale 5 koni — wygrała „Wisienka" pod Wachowiakiem. Tot. 58 zł.

RADJO

Programy radjofoniczne

Wtorek, dnia 29 września 1931.

Poznań (335 m.) godz. **7.00** gimnastyka poranna; godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** komunikaty; godz. **17.45** „O Dygasińskim"; godz. **18.00** koncert popołudniowy (transmisja z Warszawy); godz. **19.00** akademja ku czci Stanisława Przybyszewskiego — z okazji przeniesienia jego zwłok do grobowca w Górze; godz. **19.35** higjena słowa; godz. **19.50** kwadrans lotniczy; godz. **20.05** „Świat książek"; godz. **20.30** koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: orkiestra Radja Poznańskiego, Wanda Kędziorówna (sopran), Antoni Warchalewski (baryton), Jadwiga Komorowska (akomp.); godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty; godz. **22.15** muzyka taneczna z „Cukierni Nowej".

Warszawa (1412 m.) godz. **12.10** muzyka gramofonowa; godz. **15.25** „O biegach na przełaj" — p. Janusz Kusociński; godz. **16.00** muzyka gramofonowa; godz. **16.50** pogadanka literacka w języku francuskim; godz. **17.15** muzyka gramofonowa; godz. **17.35** „O logiczności i nielogiczności"; godz. **18.00** koncert popołudniowy, muzyka lekka z „Gastronomji"; godz. **19.20** muzyka gramofonowa; godz. **19.40** „Skrzynka pocztowa rolnicza"; godz. **20.00** Prasowy Dziennik Rolniczy; godz. **20.15** pogadanka radjotechniczna: „Film dźwiękowy"; godz. **20.30** opera z płyt gramofonowych „Tosca" Pucciniego; godz. **22.20** feljeton p. t. „Od lawendy do perfum Guerlain'a"; godz. **22.50** muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m.), godz. 12.30 i 14.00 gramofon, 16.30 pieśni Schumana odśpiewa Fred-Drissen (baryton), 16.50 utwory fort., 20.00 muzyka cygańska. **Budapeszt** (550 m.), 19.00 gramofon, 20.40 koncert. **Wiedeń** (516 m.), 20.00 wyjątki z rzadziej grywanych oper Verdiego. **Rzym** (441 m.), 21.00 muzyka ludowa. **Strasburg** (345 m.), 20.30 muzyka kameralna. **Langenberg** (472 m.), 20.00 popularny koncert wieczorny. **Oslo** (1071 m.), 20.00 muzyka organowa z kościoła Zbawiciela, 22.05 koncert z Kristiansandu.

Poszukuję w centrum miasta

składu detalicznego

nadającego się **na konfekcję i bieliznę.** Oferty Kurjer Poznański pod **rw 2870.**

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Kobiet „Wspólna Pomoc" na Wildzie.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 1 października o godzinie 19 w salce parafjalnej.

— **Tow. Przem. „Dźwignia" Poznań-Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się 1 października o godz. 20 w lokalu zebrań przy ul. Marsz. Focha 62.

— **Chór im. Chopina, Poznań-Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2-go października o godz. 20 na sali p. Fidlerowej, Górna Wilda.

— **Koło Śpiewackie „Lutnia", Poznań.** Lekcje zbiorowe odbywają się co wtorek i czwartek o godzinie 20. Pozatem dodatkowo lekcje dla pań odbywają się w poniedziałki o godz. 19 w lokalu p. Tritta przy ul. Dębieckiej 40. Ze względu na bliski termin koncertu Koła, udział członków czynnych na lekcjach bardzo pożądany.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Barbara Kaczmarkówna 51 l. Robert Fabian, kupiec, 72 l. Czesław Małolepszy, kanonier, 24 l. Cecylja Kottwitzowa z d. Weiss, 79 l. Antonina Golusińska z d. Kowalska, 64 l. Eleonora Mossakowska z d. nieznana, 58 l. Władysław Bohn 26 dni. Bogdan Krzyżański 2 l. Marjan Mirau 18 dni. Jan Kołaczkiewicz, koszykarz, 64 l. Michał Meysner, em. dyr. banku, 78 l. Fryderyk Leitweiter, ślusarz sam., 54 l.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. T. 5 zł; — H. F. o wysłuchanie prośby Bogu wiadomej 2 zł; — H. R. z gorącą prośbą do Najśw. Serca Jezusowego za syna o zdanie egzaminu 50 zł; — Jan Alejski, Poznań, 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 147 zł.

Na chleb św. Antoniego: H. R. z gorącą prośbą do św. Antoniego za syna o zdanie egzaminu 50 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 56 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś odbędzie się ostatnie wieczorne przedstawienie Teatru Regjonalnego.

— * **Otwarcie sezonu w Teatrze Polskim.** Teatr Polski gorączkowo przygotowuje się do rozpoczęcia zimowego sezonu który zainauguruje jedna z najcelniejszych pereł literatury komedjowej Aleksandra Fredry „Wielki człowiek do małych interesów".

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś oraz w dni następne wyśmienita, arcywesoła komedja Abrahamowicza i Ruszkowskiego p. t. „Mąż z grzeczności", w której kapitalną, przezabawną kreację w roli austrjackiego kapitana stwarza jeden z najznakomitszych polskich artystów dramatycznych Jerzy Leszczyński, goszczący obecnie w Teatrze Nowym.

Przemiła, opromieniona swojskim humorem fabuła sztuki — mistrzowska gra wielkiego artysty, wywołująca co chwilę burze oklasków na przepełnionej widowni, oraz znakomita obsada wszystkich poszczególnych ról, spoczywająca w rękach pp. Czarneckiej, Jedwińskiej, Bystrzyńskiej, Górowskiego, Butkiewicza, Balcerzaka, Rosłana, Rolicza i innych, składają się na wyśmienitą całość, przyjmowaną przez rozbawioną publiczność niezwykle gorąco.

Kursy Rytmiki i Plastyki
Walentyny Wiechowiczowej.

Kurs dla pań: rytmika, plastyka, technika. Kurs dla dzieci: rytmika, gry rytmiczne. Kurs pedagogiczny: elementy rytmiki i gier rytmicznych dla nauczycielek szkół niższych.

Wpisy i informacje w Studjum Wychowania Fizycznego (park Wilsona) codziennie od 4 do 5. zw 11 155

Teatr Nowy

DZIŚ — **„Mąż z grzeczności"** — Występ Leszczyńskiego.

Wtorek, 29 9. „Mąż z grzeczności" — występ Leszczyńskiego.

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście.

Pierwsze powakacyjne zebranie miesięczne naszego koła odbędzie się we wtorek, 29 b m., o godz 20 w salce Stron. Narodowego (św. Marcin 65).

Porządek obrad przewiduje m i ciekawy odczyt

p. pos. prof. dr. Bohdana Winiarskiego

który wygłosi aktualny referat p. t.:

„Wobec sesji sejmowej"

O liczne i punktualne przybycie członków, zwłaszcza pp. obwodowych, prosi

ZARZĄD.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

RADJO POZNAŃSKIE I POZNAŃSKA SYMFONIKA.

W przyszłą niedzielę rozpoczynają się stałe koncerty symfoniczne, urządzane staraniem i kosztem m. Poznania. Wykonywać je będzie miejska orkiestra symfoniczna, utworzona z byłej orkiestry Teatru Wielkiego.

Celem tych koncertów jest szerzenie kultury muzycznej przez uprzystępnienie utworów orkiestralnych i chóralnych. Idzie o umuzykalnienie społeczeństwa od podstaw, o współdziałanie w tem z uczelniami muzycznemi, które wychowują artystów i poważnych amatorów.

Propaganda ta, posiadająca tak wielką wartość kulturalno-wychowawczą, może rozszerzyć się, dzięki radjofonji, na całą tę połać kraju, którą obejmuje zasięg nadawczy radjostacji poznańskiej. Doniosłości tego tłómaczyć nie potrzeba. Taksamo jest jasnem, że poznańska radjostacja uzyskuje dzięki tym koncertom, bardzo poważny środek aby programy swoje wzbogacić i uszlachetnić, a zarazem aby przedstawić Poznań tysiącom radjosłuchaczy jako ważne centrum kultury muzycznej.

Tymczasem rozeszły się pogłoski, że Radjo Poznańskie nie zamierza skorzystać z tej wyjątkowej dla siebie okazji i nie zamierza nabyć dla siebie własnych, radjowych produkcyj tejże orkiestry.

Jest to sprawa dla kultury muzycznej i ogólnej równie poważna, jak dla roli Poznania w tej sferze zainteresowań. Notujemy więc tę pogłoskę, aby została wyjaśniona przez czynniki w tej sprawie miarodajne. Rzeczą opinji kulturalnej będzie przeprowadzić nad tą sprawą dyskusję jak najbardziej wyczerpującą.

TEATR

Co grają w Wilnie? Piszą nam z Wilna: Po „Pannie mężatce", którą po mistrzowsku wyreżyserowała Wysocka, przyszedł, również przez nią w „Lutni" wystawiony, Maughama „Święty Płomień". Równocześnie ruszył teatr na Pohulance, wystawiając „Horsztyńskiego". Atrakcją był oczywiście Osterwa w roli Szczęsnego, jednej ze swoich dobrych, lecz samego Horsztyńskiego, tak jakby nie było (grał go p. Bielecki), a i Salusia (p. Szurszewska) zawiodła. Lepiej udało się pp. Sławińskiej (Amelja) i Stanisławskiej (Maryna) oraz p. Lochmanowi (hetman) i Ciecierskiemu (Sforka). Reżyserował p. Szpakiewicz, dziwnie bez barwy, jeżeli idzie o tło szlachetczyzny, które powinno być żywe i nawet jaskrawe. Ale też cały poemat dramatyczny Słowackiego został tak przykrojony, aby otworzyć coś niby monolog Szczęsnego z akompaniamentem dość niegłośnym. Prawda, że teatr wileński jest „zaspowy" i „kolektywny", to też poza paru siłami czołowemi i gośćmi jak Osterwa, nie rozporządza wybitniejszemi podporami zespołu, które do „działówki" nie zwykły się kwapić, chociażby była żywem wcieleniem kolektywistycznej ideologji ZASP-u. (wr)

Co będzie z teatrem lwowskim? Piszą nam ze Lwowa: Rada miejska uchwaliła przyznać dyrekcji Czapelskiego i Zaleskiego 40 000 złotych na zapłtę zaległości. Jest to postanowienie skierowane przeciw Z. A. S. P., który postanowił pozbawić teatr dyrekcję aktorów, zakazują angażowania się pod pretekstem nieuregulowanych gaż. Uchwała zapadła na wniosek senatora Thuillego, Tz. Zespół Stu wyszedł z posiedzenia, aby zdekompletować radę i teraz wnosi protest przeciw ważności uchwały. Idzie mu o to, aby dyrektorom zrobiło miasto posła z B. B. p. Wilama Horzycę. (lt)

POLONICA WŁOSKIE

Weyssenhoff po włosku. Turyńska firma wydawnicza „Slavia" zapowiedziała jeszcze w zeszłym roku wydanie przekładu „Sobola i panny", ostatnio znów młody slawista z Rzymu p. Luigi Salvini przełożył pod kierunkiem Dra Piszczkowskiego przepiękną nowelę tegoż autora „Pod piorunami". Ma się ona wkrótce ukazać w miesięczniku „Nuova Antologia". (P)

SZKOLNICTWO

Szkolnictwo nasze przed 120 laty. Ukazało się obszerne dzieło liczące 700 stron druku wydane przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie p. t. „Źródła do dziejów wychowania i szkolnictwa w Polsce z doby Izby Edukacji Publicznej 1807 — 1812". Wydawca, prof. Un. lubelskiego dr. Z Kukulski zebrał materjały ilustrujące działalność i dążenia naszej centralnej władzy oświatowej w latach niepodległości opromienionej legendą napoleońską. Nad dziejami szkolnictwa z doby Księstwa Warszawskiego niewiele dotąd pracowano i brak było pełnego obrazu. „Źródła" obecnie opublikowane służyć będą jako fundament pod dalsze badania. Wśród szeregu projektów i sprawozdań z działalności szkolnictwa spotykamy projekty dyr. gimn. poznańskiego Wolframa i prof. tegoż gimn. Kaulfusa. Wyróżniają się uwagi dyr. seminarjum poznańskiego Jeziorowskiego o kształceniu nauczycieli, przyczem zaznaczyć należy, że seminarja nauczycielskie istniały wówczas tylko w Poznaniu i Łowiczu. (J. St.)

ŚWIĘTO MATEMATYKI

Wilno, 26 września.

W Auli Kolumnowej Uniwersytetu Stefana Batorego zebrali się matematycy polscy na swój zjazd. Jest on drugim z rzędu, pierwszy odbył się we Lwowie cztery lata temu, następny przypadnie znów za lat cztery. Przybyło około 180 uczonych polskich i obcych. Należy bowiem dodać, że matematyka polska zyskała sobie zagranicą jak najpoważniejsze stanowisko, tak, że obecność np. prezesa Francuskiego Towarzystwa Matematycznego, słynnego uczonego prof. Arnolda Denjoy, nie jest ani przypadkiem ani aktem zdawkowej grzeczności. Prof. Denjoy, wybrany do honorowego prezydjum zjazdu, wygłosił podziękowanie, w którem zaznaczył nietylko ogólny sentyment Francuzów do Polski, ale swój osobisty sentyment umysłowy („attachement intellectuel") do szkoły matematycznej polskiej, którą uważa sobie i nauce francuskiej za najbliższą. Dodać trzeba dla wyjaśnienia, że prof. Danjoy zajmuje się teorją funkcji zmiennej rzeczywistej, która jest w Polsce pilnie kultywowana.

Niemniej serdecznie przemawiał, również honorowym prezesem zjazdu obrany, prof. Surgescu z uniwersytetu w Cluj w Rumunji (żonaty z Polką, literatką p. M. Kasterską). Wspomniał on z entuzjazmem stosunki kulturalne między Polską, a Rumunją, sięgające jeszcze XV. stulecia i odczytał po polsku adres Rumuńskiego Tow. Matematycznego, mieszczący m. in. zaproszenie na zjazd matematyków rumuńskich, który odbędzie się w Turnu Severinu nad Dunajem na Wielkanoc roku przyszłego. Z gości zagranicznych przemawiał jeszcze na otwarciu Serb, prof. Bilimović, imieniem Akademji beogradzkiej.

Jeszcze przedtem prof. J. Rudnicki otworzył zjazd w imieniu złożonego chorobą sędziwego prezesa prof. W. Staniewicza, jako wiceprezes Polskiego Tow. Matematycznego pod którego auspicjami zjazdy te się odbywają. Przewodniczącym przez aklamację obrano nestora naszych matematyków prof. S. Dicksteina z Warszawy, wiceprzewodniczącym został prof. Antoni Hoborski z Krakowa, sekretarzem prof. Stefan Kempisty z Wilna. Według zwykłej uroczyste jformy wygłoszono szereg powitalnych przemówień imieniem uniwersytetów i różnych instytucyj. Wypowiedzieli je: rektor Januszkiewicz (Uniw. Stefana Batorego) prof. W. Sierpiński (Tow. Nauczycieli Szkół Wyższ. i Warsz. Tow. Naukowe) kurator O. S. W. p. Szelągowski, prof. dr. Hugo Steinhaus (Uniw. Jana Kazimierza) Stefan Straszewicz (Politechnika warsz.), Kazimierz Kuratowski (Politechnika lwowska), prof. K. Jantzen (wydział matem. przyrodn. Uniw. wileńskiego), prof. W. Dziewulski (Tow. Przyj. Nauk w Wilnie) wreszcie wspomniani już uczeni zagraniczni. Odczytano listy i telegramy od szeregu instytucyj i uczonych z kraju i zagranicy.

Pierwszy odczyt z szeregu ogólnych, przewidzianych poza obradami sekcyjnemi (sekcyj jest sześć, zgłoszono przeszło 50 referatów!) wygłosił prof. S. Dickstein na temat: „Hoene-Wroński Bolzano, Comte — filozofowie matematycy XIX. stulecia" i przeprowadził między nimi zajmującą paralelę, znajdując niespodziewaną styczność między filozofją Wrońskiego i Bolzana. Odczyt prof. Stanisława Zaremby z Krakowa — który w ostatniej chwili został zaskoczony niespodziewaną przeszkodą i nie przybył — odczytał prof. J. Rudnicki. Treścią odczytu jest współczesny stan teorji potencjału, w której prof. Zaremba dokonał szeregu odkryć.

Na obradach sekcyjnych są wygłaszane odczyty, mniej interesujące szerszy ogół kulturalny, gdyż tyczą się kwestyj ściśle fachowych. Sekcyj jest sześć: logiki i podstaw matematyki; teorji mnogości, topologji i teorji funkcyj zmiennej rzeczywistej; arytmetyki, algebry i analizy, geometrji, fizyki matematycznej, astronomji i matematyki stosowanej; dydaktyki i historji matematyki.

Dr. S. K. Zaremba.

Książki nadesłane

Antoni Chołoniewski: „Tadeusz Kościuszko". Wyd. trzecie. Przejrzał i życiorysem autora opatrzył prof. H. Mościcki. Nakł. „Księgarnia Polska", Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej. Warszawa 1931.

KATASTROFA W TEATRZE

Z paru stron zachęcano mnie, abym zabrał głos w sprawie obecnego przesilenia teatralnego. Żaden krach nie narobił tyle hałasu, co teatralny. Rozgłos leży w naturze teatru, zajmującego jedną z najefektowniejszych pozycyj w społeczeństwie. Niewątpliwie potomność nie wybaczyłaby mi, że w takiej chwili nie miałem nic do powiedzenia.

Zagadnienie ekonomiczne gospodarki teatralnej zagłuszyło ważniejszą część tej gospodarki, mianowicie artystyczną. A dopiero w całości swojej sprawa teatru staje się poważnem zagadnieniem kultury. I tylko o tej całości mógłbym, acz z pewną wobec tylu znawców nieśmiałością, swoje zdanie wypowiedzieć.

Wszystko w świecie kultury ma swoją stronę wewnętrzną i stronę materjalną, nawet źródła kultury tworzonej: duszy człowieka — nie można traktować w oderwaniu od ciała. Teatr jest d ziedziną sztuki, a więc duchową dziedziną, wszakże do realizowania potrzeba jej wiele ciała, tak wiele, że nieraz zapominamy w teatrze o duszy.

Teatr w naszych czasach jest przecieleśniony. Strona zewnętrzna zagłuszyła w nim wewnątrzną. Ponieważ dzieje się to samo na wielu innych polach, więc wydawało się to rzeczą naturalną, nikt nie robił krzyku z powodu bankrutowania sztuki. Dopiero bankructwo teatrów ekonomiczne, spowodowane ogólnem przesileniem gospodarczem, zwróciło uwagę na paradoksy świata teatralnego.

Oba te krachy, artystyczny i ekonomiczny, pozostają w ścisłym ze sobą związku bardzo znamiennym dla naszych czasów. Na czemże bowiem polega kryzys obecny całej naszej cywilizacji, jak nie na przeroście materji nad duchem? Odkąd kapitalizm przeciążył cywilizację swojemi celami, wysuwając na pierwszy plan środki materjalne, to pod ich ciężarem musiało w końcu dojść do podwójnego kryzysu jednocześnie: i duchowego i ekonomicznego. Nadprodukcji materjalnej musiał sekundować niedobór w duszach.

Dusza jednostki ze swoim stosunkiem do zagadnień ciała jest komórką cywilizacji i jej mikrokosmosem. Cóż się z tą duszą stało? Jest to punkt ważniejszy, węzłowy sprawy teatralnej. Tu leży tajemnica publiczności, największa tajemnica teatru.

Trzeba sobie ustalić pogląd na teatr — mówimy o przybytku sztuki dramatycznej — i wogóle na sztukę. Sztuka, więc i teatr, istnieje dla człowieka, mającego swoje życie wewnętrzne, człowieka, który ma potrzebę estetyczną przyjrzenia się duszy ludzkiej w tworach artyzmu. Takie potrzeby duchowe odczuwa każdy człowiek prosty, mający swoje gospodarstwo wewnętrzne indywidualne. Kiedy Mickiewicz mówił o ludzie, że do niego należą wszyscy „wolni w duchu", to miał na myśli jednostki, obdarzone taką udzielnością duchową. Językiem wspólnym dla ludzi prawdziwych, bez względu na stopień oświecenia, jest sztuka. Stąd popularność teatru w czasach, życiu duchowemu sprzyjających.

Czasy nowożytne, zwłaszcza w miastach, wbrew pozorom, rozwojowi życia duchowego nie sprzyjały. Wielkie skupienia ludzkie za wzorem ludzi bogatych wychowywały się w zasadach użycia. Technika coraz doskonalsza wysilała się, jakby spopularyzować środki używania, kultura duchowa ustąpiła miejsca refinowaniu życia zmysłów i nerwów. Człowiek przenosił się potrochu ze świata duchowego do świata fizycznego i, tracąc wolność ducha, stawał się niewolnikiem i myśli i dążeń i uciech stadowych. Z gromady ludzi wytwarzał się nie lud, lecz motłoch. A ponieważ były to czasy wędrówek socjalnych, które miastom przysporzyły masę elementu surowego, przeto poziom obyczajowy zabaw i uciech stawał się coraz niższy.

Teatry już oddawna odczuły, że publiczność się zmienia i że trzeba zabiegać jej drogę, aby nie odpływała do przybytków muzy podkasanej. Uprzemysłowienie i zmechanizowanie według ostatnich nakazów techniki przedsiębiorstwa teatralne, dłuższy czas borykały się z losem, sztukując sztukę przepychem i techniką efektów, działających na zmysły i coraz śmielszem podkasywaniem muzy, aby tylko przytrzymać publiczność przy sobie. Ale konkurencja ze scenkami rewjowemi musiała znaleźć swój kres.

Na wewnętrzną stronę kryzysu, że cierpiała sztuka, nie zwracano zbytniej uwagi. Sztuka umiera po cichu. Umiera n. p. powieść na tę samą publiczność, ale dopiero straty księgarzy poruszają opinję. Teatry zawaliły się ekonomicznie, rozbudowały się bowiem ponad potrzebę sztuki w nadziei zniewolenia dla siebie motłochu, a motłoch nie może współdziałać z żadną twórczością. Motłoch zużywa i niszczy, zniszczył też teatry.

Obecne przesilenie teatralne jest rezultatem nadużycia przybytków sztuki dla celów sprzecznych z ich naturą. Mieszczuch dzisiejszy potrzebuje nie sztuki, lecz zabaw drastycznych, niemal fizycznych; bliżej mu z jego potrzebami do łaźni, niż do teatru. Zbyt wiele poświęciło się tym potrzebom ze szkodą sztuki, tylko dlatego, że teatry wpadły w psychologję życia ponad stan.

Co można przewidywać na przyszłość i czego pragnąć? Już dzisiaj można wiedzieć tendencję powracania sztuki do właściwego łożyska w związku z reakcją ducha w kierunku idealizmu. Potrzebne jest życiu rozgraniczenie między człowiekiem a motłochem. Sztuka jest dla człowieka. Może tych ludzi, mających potrzeby duchowe będzie mniej, niż wytłoczyn kultury bez oblicza duchowego, ale sztuka jest z natury skromna, kwestją jest jakości, nie ilości. Sztuka może istnieć bez bogactw i przepychu, bez wspaniałych gmachów i dekoracyj. Sztukę skaże się na ubóstwo średniowieczne, aby tylko zyskać szczere, bezpośrednie zetknięcie z pełnym człowiekiem.

Sztuka nie jest wymysłem dzisiejszych czasów, jest wieczna i będzie istniała. Można być pewnym tego i co do teatru. Ale teatr musi się odciąć od świata przedsiębiorstw czysto rozrywkowych, obliczonych na mechaniczne łoskotanie zmysłów. Przesądne jest, aby jakakolwiek sztuka rodziła się z potrzeby rozrywki lub istniała dla celów wychowania. Ona ma w podstawie pracę ducha, a że ta praca jest rozkoszą i wychowuje ducha według wzorów wiecznych — to jest jej wartość dodatkowa dla życia i kultury. Sztuka ma byt samoistny i nie może być wprzęgana do zadań użytkowych dla motłochu. Zadanie to musi odstąpić przemysłowi specjalnemu; niechaj mu się dzieje jak najlepiej, ale niech się odczepi od sztuki.

Społeczeństwo ma obowiązek pielęgnować sztukę i człowieka jako źródło swego bytu duchowego. Niema jednak najmniejszego sensu, aby państwo czy miasta trwoniły grosz publiczny na subsydjowanie dwuznacznych uciech obywatela. Obliczono, że Warszawa ze skarbony publicznej dopłaca 5 zł do każdego bieżącego biletu teatralnego. Zarządy miast potworzyły z teatrów sztuczne egzystencje gospodarcze i tak kosztowne, że tylko wielki napływ gawiedzi mógłby pokrywać koszta. Gawiedź wzgardziła teatrami, a „ludzi" wypłoszyła z nich i zła atmosfera i wysokość opłat.

Rzecz to wysoce znamienna, że zamknięcie teatrów, spowodowane bankructwem ekonomicznem i zatargiem aktorów z dyrekcjami, ogół społeczeństwa przyjął z zupełną obojętnością — zarówno ludzie kochający sztukę, jak i motłoch. W tej bowiem postaci teatr nikomu nie był potrzebny. Tu leży istota kryzysu.

Nie uratują teatru ani wielkie kapitały, ani związki artystów. Sztuka musi mieć do czynienia z człowiekiem „wolnym w duchu" zarówno wśród publiczności, jak i wśród artystów.

Zygmunt Wasilewski.

Pisma nadesłane

„Muzyka". Nr. 4—6. Treść: Władysław Żeleński: Jan Ignacy Paderewski. — Mateusz Gliński: „Młoda Polska" w muzyce. — Bernard Shaw: — Jak ja widzę Beethovena. — Karol Stromenger: Dekoracje operowe. — Ludwik Bronarski: Pamiętniki szopenowskie. — Mateusz Gliński: Stanisław Niewiadomski. — Edward Ganche: Festival chopinowski na Majorce. — Trybuna artystów. — Impresje muzyczne. — Biuletyn Francuski nr. 78—80.

Pożegnanie konsula Matouska

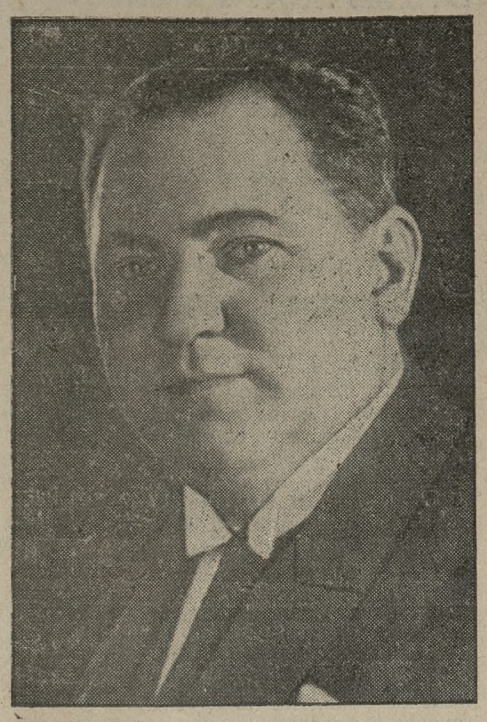

W sobotę wieczorem zebrało się w białej sali Bazaru około 80 osób, by pożegnać opuszczających Poznań po 3-letnim pobycie pp. kons. Matousków. Już sam liczny udział w tym wieczorze pożegnalnym, który zgromadził przedstawicieli wszystkich sfer naszego miasta wraz z reprezentantami tutejszej kolonji czeskosłowackiej, świadczył wymownie o uznaniu, jakie przez swą działalność pozyskał opuszczający nas konsul. Uznanie to wyraziło się jeszcze wydatniej w przemówieniach. Długi ich szereg rozpoczął prezes Tow. Polsko-Czeskosłowackiego, p. Kierski, podnosząc to, co konsul uczynił dla zbliżenia polsko - czeskosłowackiego. P. prezydent Ratajski podkreślił specjalnie wielkie przysługi, jakie p. Matousek oddał Powszechnej Wystawie Krajowej, w której udział gości czesko-słowackich był nadzwyczaj liczny. Na żywy udział p. Matouska w ruchu ogólno-słowiańskim, przejawiającym się na terenie Poznania, wskazał hon.konsul jugosłowiański, p. dyr. Marceli Scheffs, a prof. dr. Tadeusz Grabowski wyraził konsulowi wdzięczność w imieniu Uniwersytetu Poznańskiego i młodzieży studjującej za życzliwe umożliwienie poznania wszystkich nowych wydawnictw czesko-słowackich. Pan prezes Samulski w imieniu przedstawicieli polskiego życia gospodarczego, w stosunku do innych dziedzin najmniej jeszcze złączonego z Czechosłowacją, wskazał na zainteresowanie, jakie p. konsul Matousek okazywał także na tem, bodaj najważniejszem polu, na którem zbliżenie polsko - czeskosłowackie przejawić się powinno. W imieniu prasy red. Powidzki wyraził przekonanie, że p. konsul Matousek będzie i w Pradze pionjerem sprawy zbliżenia polsko - czeskosłowackiego. W końcu w imieniu reprezentacji poznańskiej Państw. Szkoły Sztuki Zdobniczej przemówił prof Wiktor Gosieniecki, wręczając konsulowi album m. Poznania, zawierające prace uczniów, oraz swe własne wydawnictwo, poświęcone budownictwu drewnianemu w Polsce. Nie potrzeba podnosić, że we wszystkich tych przemówieniach obok p. Matouska podnoszono niemniej zalety p. konsulowej, znanej i cenionej jako śpiewaczki ,oraz sympatycznej gospodyni domu.

W końcu odpowiedział p. konsul Matousek, dziękując serdecznie za wyrazy uznania, zapewniając o stałem swem przywiązaniu dla Poznania i Wielkopolski. Bankiet przeciągnął się w miłym nastroju do północy.

Ciekawe odkrycia w Etjopji

(KAP) Dwaj misjonarze katoliccy w Abisynji, ks. Chiomo i ks. Giravegna, odbyli niedawno wielką podróż naukową do mało znanej okolicy w południowej Etjopji, i dotarli aż do jeziora Małgorzaty i źródeł wielkich rzek włoskiego Somali: Uebi Dżuba i Szebeli. Podróżnicy zebrali wiele interesujących danych o życiu tamtejszej ludności, danych, które z pewnością ułatwią przyszłą działalność misyjną w tych oddalonych okolicach i odkryli około 50 pomników nagrobkowych. Są to monolity i płyty kamienne z wyrytemi na nich w sposób bardzo niezręczny postaciami ludzkiemi. W samej tylko miejscowości Gambela, niedaleko jeziora Małgorzaty, misjonarze odnaleźli 48 takich nagrobków. W kraju Galla i Arussi natknęli się oni na wiele kamieni rzeźbionych w ten sam sposób, ale nie przedstawiających postaci ludzkich, co zdaje się świadczyć, że pomniki te pochodzą z czasów przed wprowadzeniem tu islamu (Koran, jak wiadomo, zabrania rzeźbić lub malować postać ludzką). Zdaje się uchodzić za pewne, że nagrobki te są dziełem murzynów, zwanych „sidamo", i że pochodzą z okresu przed inwazją somalisów. Murzyni sidamo, zdziesiątkowani przez tę krwawą inwazję, zamieszkują jeszcze w bardzo drobnej liczbie wysokie płaskowzgórze, które otrzymało ich nazwę i leży na północo-wschód od jeziora Małgorzaty. Misjonarze przesłali sprawozdanie o swem odkryciu wraz z fotografjami do misyjnego muzeum etnologicznego na Lateranie.

Szczep, w którym rządzą kobiety

Socjolog angielski Tompson, w jednym z poczytnych miesięczników angielskich ogłosił bardzo ciekawy artykuł o szczepie Razisów, mieszkających w Indjach. Wśród tego szczepu panuje wszechwładnie system matrjarchatu. Przedewszystkiem wszelka własność należy do kobiet. Mężczyzna nieżonaty musi oddawa ćswój zarobek matce, zaś żonkoś obowiązany jest do tego samego wobec swej zacnej połowicy.

Ale Razisowie ni eczują się mimo to wcale upośledzeni i są z rządów kobiecych bardzo zadowoleni. A kobiety? Czy zmieniły się na jakichś okropnych dragonów w spódnicach, na jakieś wąsate baby-huzary? Bynajmniej. Tompson opowiada, że ich uprzywilejowane stanowisko społeczne wcale im nie odebrało wrodzonych wdzięków kobiecych, a może nawet pozwoliło im się rozwinąć swobodniej, i wspanialej.

Myślicie może, że owe kobiety, posiadając pieniądze, i rząd w swoich rękach są lekkomyślne, rozrzutne i trwonią zarobek synów i mężów na świecidełka i drobiazgi?

Tompson podkreśla silnie i dobitnie, że dzieje się wręcz przeciwnie. Kobiety tamtejsze odznaczają się wielkim rozsądkiem, zapobiegliwością i oszczędnością.

Teatr świetlny „Słońce"

Dziś w poniedziałek, dnia 28 września r. b., premjera

Głośne arcydzieło filmowe **ERNSTA LUBICZA**

„KRÓL GÓR"

przepiękny dramat miłosny

na tle głośnej powieści **Jakóba Krzysztofa Heera** p. t. **„KRÓL BERNINY"**

W rolach głównych: Pw 7568-39.4

CAMILLA HORN, JOHN BARRYMORE, VIKTOR VARKONYI

Wzruszająca akcja! Prześliczne krajobrazy szwajcarskie!
Mistrzowska reżyserja! Koncert gry aktorskiej!

NADPROGRAM:

JAN SAJKO Znakomity tenor liryczny Oper Zagranicznych w swoim popisowym repertuarze.

„Słońce" dla wszystkich!!! Wszyscy do „Słońca"!!!

23-cia Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W czternastym dniu ciągnienia 5-tej klasy padły wygrane następujące:

100.000 zł. na nr. 103756.

Po 20.000 zł. na nr. nr. 51174 127620.

Po 15.000 zł. na nr. nr. 121012 131743.

Po 10.000 zł. na nr. nr. 9204 12432.

Po 5.000 zł. na nr. nr. 31800 131645.

Po 3.000 zł. na nr. nr. 8599 62832 92409 161108 171995.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 47041 61084 91784 92431 100240 120289 122834 138004 156685 174016.

Po 1.000 zł. na nr. nr. 795 1445 5194 10104 12432 18782 43618 56072 56391 58459 60612 69650 80199 80903 86124 90248 92872 104041 111396 112616 113321 120489 124167 127008 143993 169351 176618 188466 191567 199324 200181 205798 208539.

Po 500 zł. na nr. 1263 1434 5523 8121 8983 11150 11528 12652 13070 13471 13852 15792 17616 187 73 18925 20198 20929 22966 24071 27997 31871 32162 32875 32952 34056 35198 38875 44286 45232 49406 50106 50300 50478 52750 58330 62674 64203 64280 65801 69178 69994 70310 72362 72474 73164 73451 76295 80170 80486 80524 80837 82608 84014 85031 89043 90036 90056 91106 91835 92173 92614 96783 98477 98720 98897 99119 99874 101783 102282 102708 104838 105267 106410 106626 106927 107268 108470 108587 109601 109773 117192 117430 117445 119700 121030 122749 123723 123853 123886 124387 128055 128404 189573 130288 133870 136562 138582 138762 139924 140391 141645 143603 145553 148279 149358 150666 153710 156409 158023 160347 163421 163697 164226 164454 165750 165893 166131 166853 167360 167398 168693 172211 176148 176695 178953 178981 179253 182027 183142 184473 186708 188126 191391 791911 192335 193910 194442 197298 197306 198543 198807 200703 202635 203260 204895 205330 205781 205846 205874 207229 208710 209094 210000.

Po 250 zł. wygrały numery następujące

50 76 125 56 84 269 389 486 1004 287 485 88 524 623 83 893 2067 109 48 90 95 253 429 93 98 519 23 99 642 53 57 88 704 815 927 89 3160 374 75 531 57 707 840 968 4352 406 30 77 580 649 857 9- 984 5019 251 53 349 476 683 757 846 63 83 966 88 6005 51 92 287 89 347 53 435 622 29 65 809 7192 202 8 10 365 68 461 512 35 617 95 843 53 962 8035 112 39 385 412 554 629 57 60 724 9025 249 338 77 408 18 511 613 14 703 23 820 39 913 31 68 10040 73 189 469 95 507 14 35 55 653 767 831 84 11032 49 114 28 58 218 53 55 61 325 36 417 55 93 97 674 90 760 908 12071 151 235 723 26 48 80 819 13085 111 277 318 41 59 535 59 722 37 39 89 810 15 30 58 14006 205 417 505 665 904 13 55 15049 62 78 85 111 39 76 90 94 277 332 46 541 80 594 841 68 989 16082 120 29 277 87 431 83 99 558 605 16 32 707 93 834 942 17094 496 533 69 622 77 98 795 589 74 18043 164 265 448 556 744 904 27 88 19012 51 183 455 94 705 72 986 20012 61 93 116 200 56 80 309 77 630 95 819 21102 4 473 528 655 57 801 57 906 91 22120 26 67 210 68 71 303 48 436 685 716 806 58 939 23090 408 55 515 54 97 704 28 40 76 951 85 24079 212 349 440 70 658 83 91 721 991.

25072 93 129 41 320 422 92 504 32 719 915 26004 172 470 609 705 14 66 95 98 926 67 27021 49 107 14 262 400 29 510 86 28071 139 64 81 82 249 66 421 59 67 504 25 89 649 792 833 95 29201 5 30 399 417 66 524 92 887 928 30273 316 79 407 54 635 79 96 707 811 26 31021 106 76 259 374 427 627 32343 401 685 742 33000 11 178 321 25 754 66 806 944 82 34010 18 193 370 80 540 53 614 849 951 56 35079 90 188 381 424 44 504 22 62 711 841 46 911 43 36129 375 416 98 524 608 45 60 718 882 37128 41 208 54 75 411 33 566 95 618 58 82 706 33 976 38144 58 272 95 322 26 433 590 93 615 55 67 789 913 21 66 77 86 39004 96 110 13 262 343 79 424 29 39 58 527 84 91 656 732 919 62 40030 196 247 63 356 409 43 529 678 708 815 49 916 51 41017 37 45 133 46 84 336 92 445 502 637 41 49 710 98 824 31 45 42044 185 228 54 59 346 425 83 99 579 636 53 83 92 710 28 919 43117 34 49 53 92 240 328 38 428 69 44113 285 421 524 663 735 39 955 77 45025 123 90 292 373 515 601 9 70 778 94 801 4 22 61 84 977 46152 430 549 99 679 700 75 90 94 903 47001 6 91 164 204 37 42 353 737 876 48065 142 325 83 92 582 765 829 66 95 941 57 49009 51 56 114 88 296 346 83 494 611 735 97 811 44 931 64.

50030 84 238 574 623 28 700 17 962 51123 94 204 27 50 359 555 701 52074 123 280 457 556 69 78 610 99 915 76 53022 83 149 76 260 73 95 360 448 508 74 93 626 77 95 781 848 59 903 45 54095 130 336 85 466 653 79 917 55022 47 88 96 267 489 610 741 55 979 57016 61 360 426 57 538 44 59 741 45 81 88 853 947 58009 40 206 52 69 302 23 415 517 49 675 733 860 945 62 88 59021 120 49 399 549 720 849 83 938 94 60001 87 112 76 204 55 501 23 629 747 65 862 97 904 12 27 52 61018 279 337 69 651 757 942 62042 111 292 374 601 34 713 28 889 988 63222 43 51 575 636 64038 137 209 63 329 810 996 65193 97 205 26 28 79 98 389 518 85 693 783 918 66092 178 90 223 68 309 46 51 57 60 93 477 543 62 76 667 705 67046 93 188 513 618 745 918 24 85 68010 200 317 433 44 80 551 84 672 707 20 54 824 53 61 77 915 19 69015 66 200 15 344 464 543 764 832 88 944 70106 15 89 302 445 580 608 21 53 90 816 941 71009 15 30 103 7 25 95 317 27 458 550 764 839 73 941 48 72158 205 24 88 442 553 91 615 64 81 841 986 73039 126 278 457 82 531 81 775 830 41 66 67 81 74095 167 70 74 627 78 737 41 43 44 829 38 960 72 98.

75108 213 393 567 753 867 85 76146 250 403 88 91 537 672 729 811 904 77025 40 62 184 247 75 301 18 400 33 539 54 64 671 784 842 65 76 926 57 62 71 78041 80 205 371 536 675 716 79025 110 200 8 62 373 75 635 37 73 977 80057 90 104 50 329 447 76 95 683 761 81144 487 584 764 823 61 83 82113 81 211 331 448 661 76 83134 253 309 81 459 615 27 41 86 734 74 78 82 871 910 80 84092 432 52 538 616 61 789 85214 33 70 80 488 571 678 95 708 804 81 962 86062 67 121 355 98 599 697 715 28 908 28 87040 131 68 209 22 72 362 63 576 600 834 940 44 51 88129 248 80 335 37 98 434 60 690 711 49 948 90 89031 93 143 53 76 609 704 807 22 45 64 988 90176 306 29 403 70 519 68 638 840 91009 170 303 402 43 48 504 820 38 44 92 97 951 92018 71 118 471 520 669 862 93029 33 132 63 273 374 605 747 53 806 39 89 93 94202 39 95 470 540 637 49 790 914 69 95108 62 74 331 452 80 92 545 700 15 17 68 85 840 904 96056 236 479 86 99 580 826 97003 169 75 208 9 28 318 26 524 682 859 98124 35 57 70 89 379 534 41 73 74 741 63 99045 59 61 80 84 157 204 44 343 607 759 806 25 87 902 51.

100049 65 101 83 229 47 51 313 59 654 752 842 940 101049 68 73 190 329 46 484 92 590 760 75 912 102007 36 51 59 80 105 27 33 69 512 22 89 728 846 994 103025 55 106 308 78 96 657 745 914 16 68 104167 244 468 536 638 71 802 18 26 39 105071 300 557 614 830 48 990 106188 248 84 339 93 440 696 99 764 83 886 107389 484 522 40 644 741 980 81 108002 110 72 789 817 109021 51 235 327 96 414 21 45 65 74 508 683 110144 219 302 90 469 517 54 964 79 83 111008 36 77 172 233 433 79 524 42 77 697 717 97 903 112056 284 430 41 92 584 99 996 113015 61 110 50 79 247 347 457 533 45 114132 70 225 425 61 530 48 52 73 621 36 92 99 902 115014 22 93 94 102 26 243 45 96 364 77 428 643 63 98 855 961 116099 578 605 746 954 117052 75 394 478 523 691 719 895 927 51 118001 43 174 90 218 40 73 342 418 70 86 94 653 85 765 855 938 119045 151 322 27 490 514 776 822 60 70 120062 105 12 275 324 49 445 505 49 66 77 97 637 47 959 70 121010 52 102 19 24 38 94 99 349 449 521 722 71 817 43 912 46 122127 204 94 319 50 81 402 26 41 59 62 500 15 20 610 18 91 735 931 44 123387 410 594 637 52 769 96 124234 70 605 705 84 88 95 904 12 20 45 71.

125037 112 18 91 242 311 88 401 13 55 513 746 981 126043 149 75 404 548 60 766 807 921 45 127041 82 170 86 308 415 23 39 542 770 917 61 85 128078 193 421 36 540 626 71 710 26 42 59 960 129134 52 266 427 87 910 12 130045 356 66 668 735 939 50 131017 119 67 209 517 678 798 861 917 44 132023 186 289 414 30 55 594 646 781 811 17 133064 247 65 309 665 134117 30 353 571 76 94 715 822 31 965 94 135061 96 123 30 72 451 80 556 88 681 825 74 136004 65 134 211 76 362 457 517 19 673 789 93 800 84 951 56 137089 173 214 398 443 80 539 48 707 821 917 138019 20 32 53 84 115 70 257 378 495 594 605 98 718 44 72 98 871 72 929 139021 32 46 124 72 74 279 335 469 510 623 784 938 74 79 140003 04 207 89 96 316 462 523 37 46 622 86 97 803 66 97 803 66 926 141098 306 66 484 608 815 67 92 974 142303 507 686 764 67 68 987 92 143110 24 25 419 527 636 705 09 81 90 860 957 144103 407 52 561 79 641 88 93 832 928 34 93 145024 35 68 97 128 75 204 19 53 329 59 455 512 603 69 740 88 900 07 146006 09 54 247 301 02 23 451 562 953 147067 177 204 25 31 73 314 72 98 472 88 508 18 611 13 89 744 64 827 903 148192 504 73 748 892 927 149071 298 496 526 47 91 613 797 917 68.

150125 44 246 315 24 40 611 746 803 31 151009 167 418 152015 44 47 48 112 19 46 220 313 478 500 89 91 620 798 962 153011 66 382 574 83 643 74 705 31 830 45 905 14 154010 205 21 416 37 526 752 866 909 10 51 60 75 155107 64 270 567 688 815 30 909 156001 17 154 210 357 80 415 56 518 80 689 744 819 973 157063 153 90 356 470 552 70 644 67 953 158138 65 595 604 17 792 870 159016 62 218 60 353 400 41 765 846 971 160009 147 55 72 273 417 590 810 87 901 47 161058 61 339 591 641 718 880 943 50 81 83 162154 97 235 350 51 93 594 692 778 816 49 905 76 94 163075 96 116 58 217 300 48 422 71 559 723 31 164008 344 404 45 542 615 25 69 79 741 62 75 869 901 165104 289 401 35 62 65 591 638 718 37 858 72 955 166138 51 353 425 540 650 744 97 864 76 965 167024 10113 67 207 376 582 92 674 701 934 85 168079 92 96 99 105 06 25 49 83 209 26 65 395 410 92 631 51 90 757 86 867 983 169068 95 100 22 215 365 581 669 832 73 77 79 923 170077 148 71 325 444 75 738 848 50 81 171001 304 525 617 55 934 39 172033 172 240 325 28 43 412 28 44 80 525 603 748 173059 233 314 18 69 623 716 46 806 919 51 52 85 174000 29 58 285 379 451 661 738 64 837 52 93 936.

175006 314 68 471 796 950 176121 37 201 54 57 78 85 332 44 54 64 411 43 520 92 651 700 970 177063 134 56 76 99 255 62 381 472 502 634 66 73 749 79 835 40 62 936 50 64 178191 218 19 34 63 71 314 35 430 49 529 30 69 758 836 53 68 179000 33 112 227 384 414 671 788 963 180016 143 414 578 615 778 896 912 49 52 181156 206 358 462 91 520 630 34 53 745 85 816 914 77 182016 23 68 112 320 516 674 734 54 85 879 98 183104 67 221 38 42 587 606 44 705 75 882 924 184010 185 94 370 559 79 669 87 734 67 850 66 185147 230 93 531 84 737 830 943 186020 22 88 134 249 68 341 78 513 648 61 775 815 41 45 46 940 85 187112 231 71 364 543 604 703 86 89 188154 204 45 356 89 95 400 54 526 49 63 75 834 37 86 924 189006 63 83 161 201 84 467 519 51 713 14 86 906 190031 41 53 55 132 547 65 655 59 64 799 944 191046 94 152 222 71 347 57 81 401 55 838 945 58 192050 116 60 79 222 324 543 52 604 68 84 737 884 986 193115 207 39 309 20 479 535 44 722 813 921 43 47 194033 58 71 171 228 82 452 78 579 732 99 913 195029 74 215 58 320 89 443 587 677 731 903 59 196104 55 200 353 446 621 72 845 93 905 197019 265 378 418 38 634 66 709 34 804 77 950 53 88 94 198021 124 63 202 51 95 325 62 86 441 53 98 500 03 52 59 61 74 642 710 74 829 916 33 60 65 96 199102 83 203 17 395 460 91 551 91 623 48 60 71 798 802 83 95.

200093 171 75 260 68 411 44 56 599 729 906 201038 43 94 212 26 75 85 86 342 530 796 913 25 85 202008 92 128 85 91 343 52 89 427 81 595 626 41 790 880 203002 39 93 125 62 87 384 409 62 537 625 71 74 716 72 825 30 204023 89 190 211 91 396 482 633 52 744 65 882 205020 95 115 37 203 44 84 349 52 408 37 80 608 730 877 902 18 206052 76 102 28 248 90 313 44 79 444 63 504 46 740 43 66 858 84 207017 90 114 42 76 244 386 97 442 71 510 32 47 643 967 208094 229 409 37 97 573 92 726 32 872 78 958 209003 98 126 64 76 353 559 82 668 702 89 852 94 900 65.

(Ciagnienie od 9 września do 14 października 1931 r.)

KUP LOS!

Codziennie wychodzą większe wygrane w kolekturze zw 11 145

A. Kędziora, Poznań,

ul. Śieroca 5/6 naroż. Nowej.

KRONIKA TOWARZYSKA

Ślub. Dnia 19 września r. b. w kościele Farnym w Poznaniu pobłogosławił Ks. Kanonik Prądzyński w asystencji Ks. Prałata Bajerowicza, związek małżeński pomiędzy p. Emilją Rembowska, córką Jana i Barbary z Plucińskich, a p. Jerzym Grosickim, słuchaczem ekonomji, synem Brunona i ś. p. małżonki jego z Clasingów, b. właścicieli ziemskich z Ukrainy

Po uroczystości kościelnej, podejmowali wśród serdecznego nastroju, dziadkowie panny Młodej, pp. Stanisławostwo Rembowscy, dawniej z Wyszakowa, grono zaproszonych gości z prawdziwie staropolską gościnnością. zw 11 184

SPORT

Sukces „Warty"

Pokonała „AZS" warszawski 226½:201, zdobywając tem samem drużynowe mistrzostwo Polski w lekkiej atletyce.

Finałowe zawody o drużynowe mistrzostwo Polski rozegrano w niedzielę przy fatalnych warunkach atmosferycznych. bowiem drobny deszczyk padał niemal przez cały czas; odbiło się to też siłą rzeczy na wynikach i na frekwencji publiczności. której jednak pomimo tak niesprzyjającej pogody stawiło się sporo.

Nie obyło się, niestety. bez przykrych dysonansów. Przedewszystkiem napiętnować należy niedopuszczalne praktyki pewnego odłamu widzów. pozwalających sobie na przeszkadzanie krzykami i gwizdami zawodnikom strony przeciwnej (w danym wypadku AZS) podczas skoku o tyczce. a próby uspokajania ze strony organizatorów przechodziły zupełnie bez echa. Tego rodzaju niesportowe popisy. jak również oklaskiwanie nieudanych skoków — tylko kompromitują dobre imię Poznania, oraz jego zawsze dotąd bardzo kulturalnej widzowni.

Niedopuszczalne było też i karygodne zachowanie się na boisku pewnych zawodników „AZS". a zwłaszcza Trojanowskiego I (do jego „popisów" niedzielnych i z poprzedniego spotkania Polska = Włochy — jeszcze specjalnie powrócimy) oraz Twardowskiego. który pozwolił sobie na głośne, obelżywe odezwanie się pod adresem publiczności.

„Warta" walczyła z dużą ambicją. czego dowodem choćby zwycięstwa we wszystkich sztafetach. z których najcenniejsza — w spotkaniu z AZS. — jest wygrana w sztafecie 4×100 m. Bohaterem meczu był znów ambitny. o żelaznej wytrzymałości i wszechstronny Biniakowski. który zwyciężył we wszystkich swych konkurencjach. Dobrze spisywał się Heljasz. zwłaszcza w kuli.

Samo spotkanie omówimy osobno. a teraz przechodzimy do podania technicznych rezultatów.

100 m: 1. Biniakowski (W) 11. 2. Trojanowski II (AZS) o metr. 3 Koźlicki (AZS). 4 Łada (AZS), 5. Stawiński (W), 6. Wojtkowiak (W). Biniakowski wygrał łatwo i bezapelacyjnie. — 400 m: 1. Biniakowski 51.8, 2. Weiss (AZS) o 5 m w tyle. 3. Iwański (W), 4. Miller I (AZS). 5. Holfeier (AZS), 6. Marciniec (W). Zwycięzca prowadził niemal przez cały czas. nie wysilając się zupełnie. — 5 000 m: 1. Miałkas (W) 16:23.2. 2. Robiński (W). 3. Nogaj (W). 4. Ociepko (AZS), 5. Jagodziński (AZS). 6. Rożewicz (AZS). Obaj zwycięzcy „Warciarze" odsunęli się zdecydowanie od reszty, a Nogaj odparł skutecznie atak Ociepki. — 110 m pł: 1. Trojanowski I. 17.2 2. Twardowski (AZS). 3. Thamm (W). 4. Ciaszczyk (W). 5. Kostrzewski (AZS) Sobkiewicz (W). kończący bieg na trzeciem miejscu zdyskwalifikowany za trącenie trzech płotków. — 4×100 m: „Warta" I (Wojtkowiak. Stawiński. Kruszczyński. Biniakowski) 44.8. 2. „AZS" I. (Twardowski. Trojanowski II. Łada. Koźlicki). 3. „AZS" II., 4. „Warta" II. Ładny bieg Biniakowskiego na finiszu zdecydował o zwycięstwie. — Olimpijska: „Warta" I. (Lesicki. Biniakowski. Stawiński. Wojtkowiak) 3:28. 2. „AZS" I. (Kostrzewski. Weiss. Łada. Koźlicki). 3. „AZS" II., 4. „Warta" II. — 3×1 000 m: 1. „Warta" II (Pawlak Robiński. Zoiński). „AZS" I. za przekroczenie zmiany. „AZS" II i „Warta" I za podciąganie — zdyskwalifikowano. Właściwie ukończyła bieg jako pierwsza „Warta" I (w składzie Ziołek. Lesicki. Biniakowski) w czasie 8.15.4, 2. „AZS" I. (Pruszkowski. Kuźmicki, Jaworski), 3. „AZS" II., 4. „Warta" II. — Skok w wyż: 1. Pławczyk (AZS). Trojanowski I. (AZS). Banaszkiewicz (W) i Kruszczyński (W) — po 170,5; 5. Twardowski (AZS) i Skowroński (W) — po 165 cm — Skok w dal: 1. Twardowski 6.74 2. Pławczyk 6.31. 3. Stawiński 6 26. 4 Banaszkiewicz 6.12. 5. Trojanowski I. 6 08. 6. Hoffmann (W) 5.95. — Skok o tyczce: 1. Pławczyk i Wójcik (W) po 3 20. 3 Chełmicki (AZS) 3.10. 4. Lupa (W) i Jaworski (AZS) po 3 m. 6. Klimczak (W) 2 90 m — Dysk: 1 Heljasz 42.96. 2. Szydłowski 34 80. 3 Kałuba (AZS) 33.81. 4. Sobkiewicz 31 47 5. Rost 30.53. 6. Stępniewski 30.18 m. — Oszczep: 1 Szydłowski 53 63. 2. Pławczyk 50.85. 3. Rost (W) 50 16 4 Heljasz 45 28 5 Chełmicki 42 60. 6 Gatkowski 41 13. — Kula: 1 Heljasz (W) 14 55. 2 Papiś (AZS) 12 62. 3 Rost 11 46. 4 Kałuba 11.41. 5 Grabiński (W) 10.76. 6. Dzwonkowski (AZS) 10.63.

Kusociński górą!

Znów pokonał i to bezapelacyjnie, Virtanena na 5 klm.

W swym drugim pojedynku z Virtanenem. w Krakowie tym razem. Kusociński potwierdził swą wysoką klasę. bijąc go zdecydowanie w biegu na 5 000 mtr. mimo bardzo niekorzystnych warunków atmosferycznych w doskonałym czasie 14:57.6 2 Virtanen 15:03.6 Przebieg emocjonującej walki był następujący:

Po strzale startera wysunął się na czoło Virtanen i prowadził przez pierwsze 1 000 mtr mając tuż za sobą Kusocińskiego. który biegł krok w krok za Finem Po przebyciu 1 000 mtr w czasie 2:57 Virtanen zaprasza ruchem ręki Kusocińskiego do prowadzenia i ten wychodzi na czoło przyczem stosuje drobniejszy krok co myli Virtanena Kusociński ma na 1 500 m czas 4:27, na 2 000 m — 5:02. Virtanen o dwa kroki za nim zbliżając się wciąż i wychodzi na czoło. lecz tylko na przestrzeni 500 m. Następnie na front wysuwa się znów Kusociński i zwiększa tempo przebywając 3 000 m równocześnie z Virtanenem w 9:04; 4 000 m Kusociński mija w czasie 12:07. a o jeden metr za nim Fin. Po 4 000 m Virtanen atakuje Polaka i wychodzi na czoło. jednak po zesztywnieniu ramion i krótkim oddechu widać że jest zmęczony. 4 600 m Virtanen mija w 13:19. Wówczas Kusociński rzuca stoper i powiększa tempo. Następuje walka o prowadzenie. lecz już po 10 metrach Kusociński mija Virtanena i oddala się coraz bardziej od swego przeciwnika. przerywając taśmę o 35 m przed Finem.

Czas uzyskany przez Kusocińskiego. uwzględniając fatalne warunki atmosferyczne. należy uważać za bardzo dobry. W toku biegu padał przy silnym wietrze deszcz. a w pewnej chwili nawet grad. Publiczności zebrało się 2 000 osób.

Dla całości obrazu podajemy przebieg pierwszego spotkania Kusocińskiego z Virtanenem na 3 tys m w Warszawie Kusociński trzymał się przez cały czas biegu tuż za Virtanenem. próbując go tylko dwa razy atakować. by wysunąć się na czoło Virtanen na każdy jego atak odpowiadał zwiększeniem tempa Na 300 mtr przed taśmą Virtanen zwiększa tempo a Kusociński trzyma się dalej tuż za nim Na 50 mtr. przed taśmą w chwili. gdy obaj zawodnicy finishują Kusociński w pięknym stylu wysuwa się naprzód i zwycięża na taśmie o 3 mtr. przed Virtanenem w czasie 8:39,8.

Triumf Sokoła

Druh Stefan Bartkowiak zwycięża w maratonie w doskonałym czasie 2 g. 57:46.2.

W biegu maratońskim o mistrzostwo Polski rozegranym w Bydgoszczy przy niezbyt sprzyjających warunkach atmosferycznych startowało 16 zawodników a ukończyło bieg jedenastu Do 20 klm prowadził Modzelewski z krakowskiej „Wisły", który „zarznął" się tempem na pierwszej połowie trasy i biegu nie ukończył. Na 25 klm wysunął się na czoło Bartkowiak Stefan (Sokół — Poznań). nie oddając już do końca prowadzenia. Techniczny rezultat jest następujący: 1. Stefan Bartkowiak (Sokół — Poznań) 2 godz. 57:46 2. 2 Freyer Br. (Crac.) 3 g 07:18. 3 Szczepan Sobula (SKS — Łódź) 3 g. 10:54 6. 4. Filc (Pol. — Warszawa) 3 g. 21:05. 5. Buczyński (Pol. — Warsz.) 3 g. 21:47. 6 Książakiewicz Roman (Warta) 3 g 21:57. 7. Nowakowski Br. (Warta) 3 g. 24:39 8. Kluge Bogdan (SMP — Poznań) 3 g 32:37 9 Włodarczyk (Pol — Warszawa) 3 g 37:33 10. Brzeziński (Łódź) 3 g. 41:10. (Tel. wł. — mł.)

Gry sportowe

Mistrzostwo Polski w koszykówce pań zdobył AZS — Warszawa. bijąc w Łodzi miejscowy „I. K. P." 15:8 (11:2). Drużyna z Grudziądza, „Sokół" z Wilna i „Cracovia" nie stawiły się. (Tel. wł. — wk)

Hippika

W konkursach w Tallinie zwyciężył w konkursie skoków rtm. Królikiew cz. 2. mjr. Trenkwald. 3. Reinman (E.). W konkursie myśliwskim ciężkim wygrał por. Starnawski, 2. Reinman. 3. mjr. Trenkwald, 4. i 5. rtm. Królikiewicz.

Lekka atletyka

Pięciobój o mistrzostwo GOZL przyniósł następujące wyniki: Żyłka (Sokół — Król Huta) 2.906.555 pkt. (rek. śląski). 2. Dyka (Sokół — Krywał) 2.646 pkt., 3. Kamieniewski (Pogoń) 2 576 pkt.

Trójbój pań o mistrzostwo GOZL wygrała Imielanka (Sokół — Kat.) 119 pkt., 2 Wasilewska (Pogoń) 108 pkt., 3. Preisówna (Pogoń — Kat.) (Tel. wł. — ek.)

Poznań — Pomorze organizuje POZLA dnia 4 października. W zawodach tych udział biorą wszyscy czołowi lekkoatleci z rekordzistami Polski Biniakowskim, Heljaszem i Mikrutami na czele.

Nurmi biegł w niedzielę w Stuttgarcie na 5 000 m. zwyciężając przy pięknej pogodzie w czasie 14:54.2, 2. Schaumburg (N.) 15:06.

IV doroczny marsz naokoło miasta Poznania zgromadził na starcie 11 drużyn, które wychodziły co pół minuty począwszy od godziny 14.45. Wyniki techniczne przedstawiają się następująco: 1. S M. P. św. Wojciech 2:03 07. 2. VI. druż. Wilków Morskich I. zesp. 2:03 53, 3. S. M. P. Jeżyce 2:04 53, 4. Kl. Sport P. M. T. I. zesp., 5. S. M. P. Fara. 6. I Druż. Wilków Morskich II zesp., 7. Kl. Sp. P. M. T. II zesp., 8. Drużyna Harcerska Bol. Chrobrego. Marsz ukończyły wszystkie drużyny w komplecie, słaby czas trzeba przypisać z powodu warunków atmosferycznych; przez cały czas marszu padał deszcz.

Pięściarstwo

W finale drużynowych mistrzostw w Łodzi zwyciężył „I. K. P." wobec niestawienia się zawodników przez „Union" 16:0 W spotkaniu o puhar inż. Kanenberga „I. K. P." pokonał „Union" 13:3. Leszczyński (I) remisował z Biezerem (U). Spodenkiewicz (I) wygrał z Schlaegelem (U). Zieliński (I) remisował z Frankiem (U), Banasiak (I) zwyciężył przez k. o. w pierwszem starciu Schaema (U). Garncarek (I) — przez k. o. w pierwszem starciu Baranowskiego (U) Stahl (I) pokonał Seidla (U), Kempa (I) zwyciężył Wurma (U) i Konarzewski (I) remisował ze Stibbem (U); Konarzewski był lepszy, zasługując zwycięstwo. (Tel. wł. — wk.)

Finał o drużynowe mistrzostwo Poznania przyniósł zwycięstwo zespołowi „Warty" nad „HCP" w. o. w stosunku 16:0, wobec niewystawienia przez „Cegielskiego" trzech zawodników. Faktycznie wynik brzmiałby 14:2. przyczem rezultat spotkań był następujący: w. musza — Misiorny (HCP.) bije pewnie na punkty Rogalskiego; w. kogucia — Kajnar (W.) góruje zdecydowanie nad Czerniakiem, któremu dało się we znaki strenowanie o jedną wagę. W piórkowej Sipiński (W.) wygrywa przez k. o. w 3 kole ze Strugińskim; w. lekka — Forlański (W.) po mało ciekawej walce zwycięża wysoko na punkty z Wojewodą I. Wreszcie w półśredniej walka Arskiego (W.) z Witczakiem przynosi zwycięstwo „Warciarzowi" na punkty przyczem Witczak już w pierwszem kole otrzymał ostrzeżenie za „trzymanie". a w ciągu drugiego i trzeciego poszedł trzy razy na deski. Na życzenie obu klubów sędziowali: w ringu p Ermanowicz. a na punkty pp. Kościelski i Iwański. (wz)

Wewnętrzne zawody „Sokoła" przyniosły następujące wyniki: Romański (musza) wygrywa przez techn k o. w 3 kole z Ładkiem (kogucia) który w ostatnim starciu padł dwukrotnie na deski do dziewięciu. W koguciej Kostulski bije na punkty Maciejewskiego. a Nawrot uzyskuje remis z Wojciechowskim. Również spotkanie w piórkowej Dankowski i Owczarzak ogłoszono jako nierozstrzygnięte mimo lekkiej przewagi pierwszego; Goliński przegrywa przez k. o. w 3 kole z Guzińskim. Wreszcie w średniej zwycięża na punkty Holasz Rogowskiego oraz Witczak — Domiechowskiego mimo. iż Witczaka ratuje gong od wyliczenia. Walki prowadził p. Latowski, na punkty, a sędziowali pp. Kotkowski i Dolniak. (wz)

Piłka nożna

Niedzielne wyniki ligowe — Warszawa „Warta" i „Polonja" 2:0 (1:0). Zasłużone zwycięstwo odnieśli goście którzy jednak dopiero w ostatnich 20 min górowali zdecydowanie. Do pauzy lekką przewagę miała „Polonia". lecz jej nieudolny atak zaprzepaścił szereg dogodnych pozycyj Gra sama była naogół ospała oraz mało ciekawa i stała ponadto na bardzo niskim poziomie Już w 1 min. Schertke po zespołowym ataku zdobywa prowadzenie W Polonji" daje się odczuwać w napadzie brak jego dotychczasowych filarów Pazurka oraz Malika i mimo że często gościł pod bramką „zielonych". nie umiał zdobyć się na zdecydowany strzał: niektóre anemiczne wykopy napastników chwytał świetny w tym dniu Fontowicz. bodaj. że najlepszy gracz na boisku. Po zmianie stron mecz stracił jeszcze bardziej na wartości i w większej części odbył się wśród mroku Wskutek deszczu i zachmurzenia oraz słabej formy gospodarzy mecz — poza ostatniemi 20 minutami. w których zdecydowanie górowała „Warta". przygniatając gospodarzy — był zupełnie nieciekawy W 4 min po pauzie „Polonja" ma szanse wyrównania. słaby jednak strzał Wiśniewskiego w ostatnim momencie tuż na samej linji „robinzonadą" chwyta Fontowicz. W 15 min. po centrze Radojewskiego Korniejewski łapie piłkę. lecz po chwili wypuszcza ją nieszczęśliwie z rąk a nadbiegający Nowicki (który zastąpił Banaszkiewicza) uzyskuje drugi punkt. W ostatnich 20 min gra należy do „Warty". Dwa strzały w 35 i 40 min. ataku „Warty" broni robinzonadą Korniejewski. który był nieszczególny Na wyróżnienie zasługują w „Warcie" poza Fontowiczem. obrona i Przykucki w pomocy który jednak wobec słabej gry skrzydłowego „Polonji" nie miał trudnego zadania. Atak naogół jednolity U gospodarzy wyróżniał się jedynie Bułanow. a pomoc zadowoliła; najgorzej przedstawiał się atak. Publiczności — około 2 000. (tel. wł. — ts)

Warszawa. „Czarni" i „Warszawianka" 2:0 (2:0). Gra była nieciekawa, a poziom jej bardzo słaby. „Czarni" mieli znaczną przewagę. zwłaszcza w pierwszej połowie tak że w drugiej już się nie wysilali, to też „Warszawianka" chwilami lekko górowała nad gośćmi. nie umiała jednak wykorzystać swej przewagi. Zwycięstwo „Czarnych" było zupełnie zasłużone. Pierwszą bramkę uzyskał w tłoku niewiadomo kto. a drugą — Makuch. Sędziował dobrze p. M Walczak. (Tel wł.)

Kraków. „Cracovia" i „Pogoń" 1:1 (1:1). Zawody te zgromadziły około 4 000 publiczności mimo złej pogody. Obie drużyny wystąpiły w pełnych składach. demonstrując bardzo ładną grę Zaraz po rozpoczęciu „Pogoń" przeprowadza piękny atak. który kończy się strzałem Kossoka w aut. Oba ataki ładnie kombinują. uzyskując poklask publiczności. Okres od 15 minuty do przerwy należy do „Cracovii". której napad prze na bramkę gości. Prowadzenie uzyskują gospodarze w 30 min. po ładnej centrze Marjana do Sperlinga. a ten podaje piłkę Mitusińskiemu. który plasuje ją głową w róg „Pogoń" rewanżuje się 5 minut później strzałem Kossoka nie do obrony i odtąd napięcie nieco słabnie Po zmianie stron „Pogoń" ma więcej z gry. do czego w głównej mierze przyczynia się słaba forma lewej strony ataku Cracovii" gdzie Poświat i Marjan nie wykorzystują żadnej piłki otrzymanej od pomocy. Sędziował bardzo dobrze p. Warłęszkiewicz (Tel wł — ks.)

Łódź. „ŁKS" i „Garbarnia" 1:0 (0:0). Zasłużone zwycięstwo gospodarzy. którzy uzyskali prowadzenie w 13 min. po zmianie stron przez Herbstreicha. strzałem głową po centrze Sowiaka. Gra stała na bardzo wysokim poziomie i obfitowała w wiele emocjujących momentów. Był to najładniejszy mecz ligowy w Łodzi. W drużynie gości dobrze spisywała się pomoc i tyły, szwankował natomiast atak. który grając bez Pazurka był bardzo słaby. W „ŁKS" miał doskonałą obronę i bramkarza, zawodził natomiast atak i nie umiał wykorzystać kilku dogodnych sytuacyj pod bramką. Sędziował dobrze p. Nawrocki. Widzów — 6 000 osób. (Tel wł. — wk.)

Lwów. „Lechja" i „Wisła" 2:0 (1:0). Gra początkowo otwarta. później przeważa „Wisła" w polu. natomiast pod bramką lepsi są gospodarze. dla których krótko przed zmianą stron uzyskuje pierwszą bramkę. Rusiecki. Po pauzie ma przygniatającą przewagę „Wisła". lecz świetne tyły „Lechii" unieszkodliwiają wszystkie ataki gości. Drugą bramkę strzelił Małecki Sędziował p. Stronczek. Widzów 1 500 osób (Tel. wł.)

Tabelka rozgrywek przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Garbarnia" 22 p. (17. 35:14); 2. „Pogoń" 22 p. (17, 34:27); 3. „Wisła" 22 p. (18, 44:25); 4. „Warta" 21 p. (16. 47:21); 5. „Legja" 21 p. (17, 43:27); 6. „Ruch" 18 p. (17. 33:37); 7. „ŁKS" 18 p. (18, 39:34); 8. „Cracovia" 16 p. (17, 26:39); 9. „Polonja" 16 p (18. 30:37); 10. „Czarni" 12 p (18. 24:42); 11. „Warszawianka" 10 p (17, 29:46); 12. „Lechja" 10 p. (18. 21:56)

O wejście do ligi. Warszawa. „Legja" i „Skra" 2:1 (0:0). Zawody przyniosły zasłużone zwycięstwo poznańskiej drużynie, która nie umiała go jednak cyfrowo uwidocznić Gra naogół mało ciekawa a poziom jej był niezbyt wysoki. przyczem chwilami „popisywano się" brutalnością. Prowadzenie uzyskuje w 30 min. drugiej części gry Błazałek II dla gospodarzy. lecz wyrównuje kilka minut potem Mazgaj, który też strzela zwycięską bramkę. Sędziował dobrze kpt. Baran. Publiczności — przeszło 800 osób (Tel. wł. — ts)

Łódź. „ŁTSG" i Gryf" 2:1 (1:1). Goście uzyskują w 9 min. prowadzenie przez Ziółkowskiego, lecz w 44 min. wyrównuje Francman. W 38 min. po pauzie strzela zwycięski punkt Królewiecki z karnego. Sędzia p. Dowbór, z Łodzi, bardzo słaby. podyktował trzy rzuty karne za wątpliwe przewinienia na korzyść gospodarzy. (Tel. wł. — wk.)

Radom. „Naprzód" (Lipiny) i „RKS" Radom 3:2 (2:1).

Siedlce. „Rewera" (Stanisławów) i „22 p. p." 1:6 (0:2).

Wilno. „82 p. p." i „1 p. p." 2:1.

Tennis

Tegoroczne mistrzostwa Wielkopolski niebardzo udały się z powodu nikłego udziału zamiejscowych zawodników i niepogody; wreszcie wycofał się z turnieju Tłoczyński, który wobec śmierci brata dokończył tylko pojedyńczą, co zresztą uczynił jedynie nie chcąc robić zawodu swemu byłemu klubowi. Sobotnie spotkania dały następujące wyniki — poj. panów: Tłoczyński i Bełżyński 6:3, 6:1; Stadtlaender i Borch 6:0, 6:1; Grohmann i Szulc W. 6:2, 6:2; Stadtlaender i Grohmann 6:3, 6:3; Tłoczyński i Stadtlaender 6:1, 6:1; Tomaszewski i Chyliński 6:3, 6:3; Tomaszewski i Szulc B. 6:2, 6:4; Bełdowski i Kokeli 6:4, 6:1; Bełdowski i Pieczyński 4:6, 7:5, 13:11. — Poj pań: Geisslerowa i Goetzowa 6:2, 6:0; Turyczynówna i Neumanówna 7:5, 6:4; Lilpopówna i Kozanecka 6:3, 6:2. Podw. panów: Grohmann — Stadtlaender i Bełżyński — Alvensleben 6:0, 6:3; Lissowski — Szulc W. i Krzyżanowski — Leitgeber 6:2, 6:2; Grohmann — Stadtlaender i Lissowski — Schulc W. 6:1, 6:4. — Gra mieszana: Neumanówna — Alvensleben i Zimna — Mochnacki 6:2, 6:2; Geisslerowa — Tomaszewski i Turyczynówna — Szybczyński 6:3, 6:1. W niedzielę odbyły się gry jedynie przedpołudniem. a rozpoczętą popołudniu podwójną Thomaszewski — Bełdowski i Grohmann — Stadtlaender przerwano z powodu deszczu przy stanie 6:1, 3:3. Inne spotkania dały następujące wyniki: pojedyńcza panów: Bełdowski i Lissowski 10:8, 4:6, 7:5; Thomaszewski i Bełdowski 6:1, 6:3; finał: Tłoczyński i Thomaszewski 6:1, 6:0 6:1. Pojed. pań: Rudowska i Lilpopówna 6:3, 6:4; Geisslerowa i Turyczynówna 6:4, 6:3; finał: Rudowska i Geisslerowa b. g. Podwójna panów: Thomaszewski — Bełdowski i Pieczyński — Szulc B. 6:1, 8:6; Thomaszewski — Bełdowski i Kurzewski — Jagodziński b. g.; Thomaszewski — Bełdowski i Tłoczyński — Krzyżagórski b. g. Mieszana: Lilpopówna — Lissowski i Behringowa — Grohmann 4:6, 6:1, 6:1; Neumanówna — Alvensleben i Rudowska — Tłoczyński b. g Dziś o godz. 8 odbędą się finały mieszanej. podwójnej pań i panów, oraz gry pocieszenia. (wz)

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

Dnia 27 września 1931 r., opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Bogu, najdroższy mój mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Jan Lefas

Architekt, Obywatel m. Poznania

przeżywszy lat 63. Wyprowadzenie zwłok z mieszkania, ul. Słowackiego 38 odbędzie się we wtorek, dnia 29 b. m., o godz. 10 rano. Pogrzeb odbędzie się w Warszawie.

W bezgranicznym bólu pozostali

zw 1188

żona, dzieci, synowa, zięciowie i wnuki.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał" Towarowa 25 Tel. 3180.

Dnia 13 września r. b. zmarł, ś. p.

Dr. med. Alojzy Popiółkowski

z Łobżenicy.

W Zmarłym straciliśmy zacnego Kolegę i gorliwego członka. Cześć Jego pamięci!

dw 1186

Związek Lekarzy Z. P.

W środę, dnia 30 b. m., jako w rocznicę śmierci, odprawi się o godzinie 8,30 w kościele parafjalnym w Jeżycach

msza św.

za duszę, ś. p.

Romualda Martena

o czem zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych Zmarłego

zw 11 183

rodzina.

We wtorek, 29. 9. 31., jako dzień imienin Matki naszej najdroższej, ś. p.

z Mazurowiczów

Michaliny Juszczakowej

odprawi się w kościele Bożego Ciała o godzinie 7-ej

msza św.

za spokój Jej duszy. O czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych ciężko strapione

zw 11186

dzieci.

Pensjonat Friedrichstadt

Berlin, Friedrichstrasse 91-92,

1 minuta od dworca Friedrichstrasse tuż przy Dorotheenstr. **Pokój od Mk. 3** począwszy. Na dłuższy czas według porozumienia.

English spoken. zw 11 188

On parle français.

Telefon: A 6 Merkur 534

C. TSCHONERT.

Lina stalowa

z lanej stali jako bardzo tanie kupno okazyjne dla przemysłu albo pługów parowych 19 mm. Φ, 450 mtr. długości. nieużywana do oddania. Zgłoszenia:

M. Perkiewicz,

Ludwikowo,

p. Mosina (Poznańskie).

w 7578-89,6

Podziękowanie.

Powróciwszy z grobu naszej drogiej matki ś. p.

Karoliny Abel

składamy Panu pastorowi Manitiusowi za pocieszające słowa w kaplicy i przy grobie. również wszystkim uczestnikom przy pogrzebie i za liczne kwiaty serdeczne

Bóg zapłać!

nw 5921

Rodzina.

Dr. med. Stanisław Frąckiewicz

przeniósł praktykę

z Bydgoszczy do Gostynia (Wlkp.)

przyjmuje prywatnie

w chorobach wewnętrznych i dziecięcych.

P. Kasa Chorych I. p.

zw 11 187

Telefon 49.

Przewielebnemu Duchowieństwu. Szanownym Cechom Rzeźnickim Poznań i Swarzędz. Czeladzi Rzeźnickiej. wszystkim Krewnym i Znajomym za dowody szczerego współczucia oraz oddanie ostatniej przysługi z powodu zgonu, ś. p.

Wincentego Cabańskiego

składają najszczersze

Bóg zapłać!

Strapieni

żona, dzieci i rodzeństwo.

Zakładowi pogrzebowemu „Ceremonjał" wyrażamy nasze uznanie za sumienne wykonanie powierzonych mu zleceń.

zw 11 192

CHORZY

Żądajcie we wszystkich aptekach i składach aptecznych

ZIOŁ LECZNICZYCH

OSKARA WOJNOWSKIEGO

przeciwko:

cierpieniom przewodu pokarmowego .	„IROTAN"
wymiotom i atonji kiszek	„GARA"
chorobom płuc i błednicy	„ELMIZAN"
reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischiasowi	„ARTROLIN"
chorobom nerek i pęcherza	„UROTAN"
niedomaganiom skrofulicznym	„TIZAN"
chorobom nerwowym i epilepsji . . .	„EPILOBIN"
chorobom narządów trawienia i wątroby	„CHOGAL"
oraz kąpiele siarkowo roślinne . . .	„SULFOBAL"

Na żądanie broszurę o zioło-lecznictwie wysyła bezpłatnie: np 5716

Biuro Sprzedaży Specyfików OSKARA WOJNOWSKIEGO

Warszawa, Plac Krasińskich 8. Telefon 298-79.

Za nadesłane nam życzenia w dniu srebrnych godów składamy staropolskie

Bóg zapłać!

Fr. J. z Powickich Różyccy

zw 11 193

Poznań, św. Marcin 54.

Poszukiwana na wieś od 1. 10. 1931 r.

stenotypistka

bardzo biegła w stenografji polskiej i niemieckiej. Zgłoszenia z referencjami i odpisami świadectw, których się nie zwraca do **Zarządu Dóbr Jeziorki, poczta Jeziorki koło Poznania.**

zw 11 185

Udzielam lekcyj gry na fortepianie.

Z dniem 1 października r. b. rozpoczynam dla osób dorosłych

wykłady z historji muzyki

(rozwój muzyki kościelnej, opery, symfonji) w połączeniu z ilustracją muzyczną. Zgłoszenia **Podgórna 7, mieszk. 3.**

dw 903

Kazimiera Szymańska.

JEST DO ODSTĄPIENIA

patent

względnie licencja z polskiego patentu firmy Hall Telephone Accessories Limited

Nr. 5920 na: „Urządzenie do pobierania opłaty za telefon". Wiadomość:

Czempiński i Skrzypkowski

Rzecznicy patentowi Pw 7566-62,813

WARSZAWA, Krucza 43.

Nowości Jesienne i Zimowe

w Kapeluszach Damskich

w wielkim wyborze poleca po niskich cenach

T. LUDWIG,

POZNAŃ, ulica Szkolna nr. 9.

Pw 7461-3,154

Kasztany

Słomę prasowaną

kupuje

Bronisław Steinmetz

Leszno (Wlkp.) Tel. 262.

zw 11 179

Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe w **powiecie morskim** poszukuje

40000 zł

pożyczki na dalsze inwestycje. Zabezpieczenie I. hipoteka. Wartość objektu ca. 200 000 zł. Ewentualnie przyjmie **wspólnika** z czynną współpracą. Oferty Kurjer Poznański pod nw 5 916

Dobrze prowadzona książkowość

to: dokładny obraz stanu przedsiębiorstwa, zabezpieczenie przed stratami, ochrona przed nadmiernemi a niesłusznemi obciążeniami podatkowemi, drogowskaz wzkazujący właściwy — kierunek rozwoju —

Wszystko to w sumie zwiększenie dochodowości przedsiębiorstwa.

Dobrze prowadzona książkowość wymaga

dobrych ksiąg handlowych

które wykonuje znana z solidności swych wyrobów wytwórnia

Drukarnia Polska

Sp. Akc. w Poznaniu, Oddział Bydgoszcz

ul. Marszałka Focha 10 - Tel. 352

Płatkarnia

mało używana wskutek parcelacji majątku **korzystnie na sprzedaż.** Bliższych informacyj udzieli

Pomorska Spółka Okowiciana, Sp. z ogr. odp

w Starogardzie.

zw 11 175

Werkmistrz i kierownik

tartaku

Ta siła z długoletnią praktyką, obeznany najdokładniej z wszelkiemi pracami, wchodzącemi w zakres tartacznictwa i manipulacji drzewnej oraz rozbioru i przebudowania tartaków, potrafi wskutek tego długoletniego doświadczenia, energji, pilności i rozwagi zaniedbane tartaki doprowadzić do najwyższej wydajności, poszukuje posady. Łaskawe oferty upr. do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zw 11 194

Dywany - Chodniki - Firanki

kołdry watowane, nakrycia, materjały meblowe

w wielkim wyborze i tanio!

F. Woźniak

Poznań, ul. Kramarska 16. Pw 7560-38,317

Wyższa Szkoła Techniczna i Handlowa w Paryżu

(zatw. ust. 1875 r.)

STUDJA INŻYNIERSKIE nw 5618

Również wydz. przygotow. stud. koresp. i egz./dypl. w jęz. franc. lub niemieck. **Program szczeg. 11, Rue Perronet Paris 7 e**

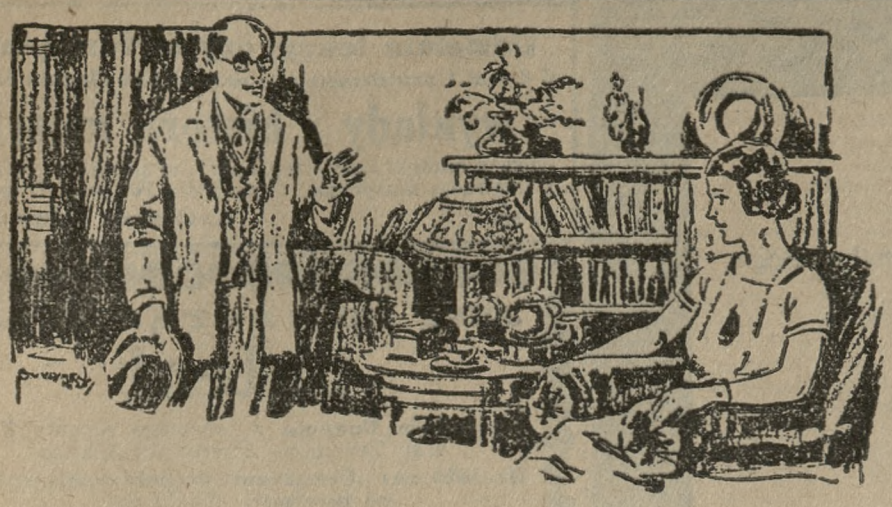

A więc, jak już mówiłem, może Pani pić kawy ile zechce

Ale ... Kawę Hag

Zaskoczoną była, gdy jej lekarz oświadczył, że może pić kawy tyle ile dusza zapragnie, i to prawdziwą, ulubioną kawę ziarnistą. Wydało jej się to czarowną bajką.

Już przed laty zauważyła, że kofeina podkopuje jej zdrowie, przed laty, gdy rozpoczęło się to bezsennością, gdy zawsze zrana czuła się niewypoczętą i znużoną a najbliższe otoczenie znalazło ją nadzwyczaj popędliwą i nerwową.

Zrzekła się dobrowolnie kawy i szukała nieszkodliwych surogatów; żadna atoli z tych namiastek nie mogła zastąpić tego pierwotnego zadowolenia, jakie dawał jej wonny aromat i znakomity smak prawdziwej kawy. Każdą namiastkę piła z niechęcią.

A teraz powiedział jej lekarz, że może spokojnie pić kawę, prawdziwą kawę, składającą się z najlepszych gatunków kawy, uszlachetnioną kawę HAG.

Tysiące osób, które odczuwają szkodliwe działanie kofeiny, robią to samo doświadczenie. Piją oni obecnie tylko kawę HAG, która im snu nie odbiera, chociażby niewiem ile jej wypili, gdyż kawa HAG nie zawiera kofeiny.

Pozbawiono ją 97 % zawartości kofeiny.

Proszę się zastanowić, że kawa HAG nie jest surogatem, lecz prawdziwą i to najlepszą kawą ziarnistą, którą się kiedykolwiek piło, o delikatnym smaku i niezrównanym aromacie. Kofeinę usuwa się z kawy w tak genjalny sposób, że nie można stwierdzić najdrobniejszej różnicy między kawą HAG, a tymi samymi gatunkami kawy z zawartością kofeiny. Jeżeli Panie sądzicie, że jednak istnieje jakaś różnica, to jest na to bardzo prosty sposób, aby się przekonać o przeciwieństwie.

Nie czekajcie Panie do jutra, lecz jeszcze dziś kupcie paczkę kawy HAG, która kosztuje tylko zł. 3,50. Wydatku tego nie pożałujecie, bo chodzi tu o zdrowie własne i zdrowie rodziny. Prosimy podawać w domu od jutra kawę HAG, nie zwracając nikomu z domowników na to uwagi, i powtórzyć to przez dni następne. Wówczas spotka Panie wielka niespodzianka. Nikt nie zauważył różnicy, jakkolwiek możliwem jest, że ktoś z rodziny z delikatniejszem podniebieniem powie, że nigdy jeszcze kawa nie była taka smaczna. A gdy po czasie wyjawią Panie, że od tygodnia podawały kawę HAG, okaże się prawdziwy efekt.

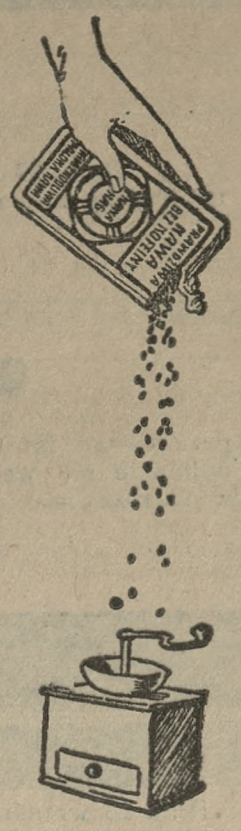

Dla tych samych powodów, dla których rozsądny człowiek nie pije wina, z powodu zawartości w niem alkoholu, nie będzie pić rodzina kawy z powodu zawartości w niej kofeiny.

KTO WĄTPI NIECHAJ PRZEDEWSZYSTKIEM SPROBUJE

Każdy, kto prześle nam załączony kupon oraz złoty 1,— w znaczkach pocztowych, otrzyma od nas pocztą próbną paczkę kawy HAG.

Kupon

Wysłać w zamkniętej kopercie pod adresem Kawa Hag, Warszawa, Zielna nr. 19, lub Kawa Hag, Gdańsk.

Załączam w znaczkach pocztowych 1 złoty i proszę o przysłanie mi 1 próbnej paczki kawy HAG

Nazwisko: _____

Miejscowość: _____

Ulica: _____

Pw 7064/35

Maurice CHEVALIER jako Wesoły Porucznik jutro w KINIE APOLLO

zw 11190

Otwierajcie szafy!

Przynoście waszą odzież jesienną oraz zimową do farbowania lub chemicznego czyszczenia do

„BARWY"

KAŁAMAJSKIEGO.

Pw 7034/35 35,163/164

Mały lokal ewentualnie w suterenach, na warsztat rzemieślniczo-blacharski, — przy Starym Rynku względnie w pobliżu **zaraz potrzebny.**

Zgłoszenia „Orędownik Wielkopolski", pod **zw 11 148/9**

Zarząd Spółki Akcyjnej Młyn w Głównej „Cerealia" w Poznaniu zawiadamia niniejszem pp. Akcjonarjuszów, iż **dnia 17 października 1931 r.,** o godz. 11-tej w biurze Spółki w Poznaniu, przy ul. Sew. Mielżyńskiego 23, m. 6, odbędzie się doroczne

Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów

z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie z działalności Spółki za rok obrotowy 1930/31.
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok ubiegły.
3. Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, wzgl. pokryciu strat.
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z ramienia Rady Nadzorczej.
5. Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków.
6. Odwołanie członków Rady Nadzorczej i wybór nowych członków.
7. Wolne wnioski bez uchwał.

zw 11 120

Odwołanie.

Licytację wyznaczoną na dzień 29 września b. r., o godzinie 11 przed południem w Luboniu **odwołuję, gdyż takowa się nie odbędzie.**

T. Bartkowiak, kom. sądowy z pol.
Poznań, Wały Jagiełły 3.

zw 11 195

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym Oddział B wpisano 1) dnia 19 maja 1931. nr. 889 przy firmie **Hurtownia Drzewa w Poznaniu,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Kupiec Izaak Silberberg ustąpił ze stanowiska kierownika. 2) dnia 18 maja 1931. pod nr. 1006 firmę **Geros,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Celem spółki jest wytwórnia konfekcji damskiej, męskiej i dziecięcej oraz sprzedaż tejże i sprzedaż manufaktury. Kapitał zakładowy wynosi 20 000 złotych. Kierownikiem jest kupiec Maurycy Rożenband z Poznania. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Statut ustalono aktem notarjalnym z dnia 15maja 1931. 3) dnia 20 maja 1931. nr. 893 przy firmie **Wielkopolska Spółka Naftowa** z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Członkowie zarządu Janusz hr. Dąmbski, Kazimierz Jaczyński i Kazimierz Gozimirski ustąpili. 4) dnia 20 maja 1931 nr. 603 przy firmie **Spółka Pedagogiczna,** Spółka Akcyjna, Poznań. Uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszy z 6. 12. 1930. uchwalono statut w brzemieniu, uzgodnionem z przepisami prawa o spółkach akcyjnych z dnia 22. 3. 1928., przyczem zmieniono statut w paragrafach 7. (zwołanie Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszy), 8. (podział zysku), 12. (otwarcie walnego zgromadzenia). Ignacy Jesionowski ustąpił. W jego miejsce wybrano emerytowanego urzędnika państwowego Tomasza Młokosiewicza i kupca Łucjana Beutlicha, obaj z Poznania. 5) dnia 20 maja 1931. nr. 439 przy firmie **Materjał Budowlany,** Spółka Akcyjna, Poznań. Prokura Stefana Głowińskiego wygasła. 6) dnia 28 maja 1931. pod nr. 1007 firmę **Salus,** Spółka Budowlana z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Przedmiotem spółki jest 1) nabywanie nieruchomości i zarządzanie nieruchomościami, 2) budowanie domów i zarządzanie domami, 3) prowadzenie interesów powierniczych, 4) prowadzenie interesów handlowych każdego rodzaju. Kapitał zakładowy wynosi 20 000 złotych. Kierownikami firmy są Dyrektor Dr. Jan (Johannes) Scholz, Dr. Paweł (Paul) Zöckler, Dr. Gustaw Klusak, wszyscy z Poznania. Do zastępowania firmy potrzebne są podpisy dwóch kierowników. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, statut ustalono aktem notarjalnym z dnia 29 kwietnia 1931. 7) dnia 30 maja 1931. nr. 777 przy firmie **Diabolo Separator,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, Oddział w Poznaniu. Prokura Bernarda Eychnera i Norberta Friesego wygasła. 8) dnia 8 czerwca 1931. nr. 6 przy firmie **Bank Związku Spółek Zarobkowych,** Spółka Akcyjna, Poznań. Prokura Dyonizego Rzepczyńskiego wygasła. 9) dnia 8 czerwca 1931. nr. 310 przy firmie **Poznańsko Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń** Spółka Akcyjna, Poznań. Urzędnikowi Władysławowi Kaszubiakowi z Poznania udzielono prokury łącznej w ten sposób, że jest uprawniony do zastępowania spółki wspólnie z członkiem zarządu lub z drugim prokurentem. 10) dnia 10 czerwca 1931. nr. 544 przy firmie **Wiepofana** Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn, Spółka Akcyjna w Poznaniu. Odtąd celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych i handlowych branży metalowej. Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 25 września 1930., uchwalono nowy statut w brzmieniu uzgodnionem z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928. o spółkach akcyjnych, przyczem zmieniono w dotychczasowem statucie § 2 (cel obecnie § 3). § 3 (kapitał akcyjny obecnie § 4), § 8 (przewodnictwo na walnem zebraniu obecnie § 7), § 7 (sposób głosowania obecnie § 8), § 5 (skład rady nadzorczej obecnie § 9), § 4 (skład zarządu obecnie § 10), wprowadzono § 11 (odpisy na amortyzację) i zmieniono dawny § 10 (podział czystego zysku obecnie § 12). Spółkę zastępuje jeden członek zarządu, gdy zarząd jest jednoosobowy. Jeżeli zarząd składa się z więcej niż jednej osoby, zastępuje spółkę dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu i jeden prokurent. 11) dnia 11 czerwca 1931. pod nr. 1008 firmę **Referencja,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Biuro Wywiadów Handlowych, w Poznaniu. Przedmiotem spółki jest udzielanie informacyj handlowych o zdolności kredytowej i płatniczej firm i osób. Kapitał zakładowy wynosi 20 000 złotych. Kierownikiem jest Aleksander Kurowski, major w stanie spoczynku z Poznania. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. **Statut ustalono aktem notarjalnym z dnia** 13 września 1930. 12) dnia 13 czerwca 1931. pod nr. 1009 firmę **Towarzystwo Ubezpieczeń Europa,** Spółka Akcyjna w Warszawie, Oddział w Poznaniu. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest zawieranie za umówioną opłatą oparte na życiu ludzkiem ubezpieczenia kapitałów i dochodów, które będą wypłacane osobom ubezpieczonym po upływie oznaczonego terminu lub w razie wcześniejszej śmierci. Kapitał akcyjny 1 000 000 złotych. Członkami zarządu są Heljodor Wieczorkowski, Izaak Goldmann, Jerzy Artur Machlejd, Juljan Poczętowski, wszyscy z Warszawy. Dyrektorem zarządzającym jest Izaak Goldmann, delegatem rady nadzorczej do zarządu Dr. Michał Wyroszek z Warszawy. Do zobowiązania spółki potrzebne jest współdziałanie trzech członków zarządu, z których jeden winien być dyrektor zarządzający. Statut Spółki Akcyjnej (akt organizacyjny) sporządzono dnia 29 grudnia 1920. 13) dnia 18 czerwca 1931. nr. 647 przy firmie **Georges Geiling & Cie,** Spółka Akcyjna, Poznań. Jadwidze Lisównie z Poznania udzielono prokury łącznej w ten sposób, że uprawniona jest do zastępowania spółki wspólnie z jednym członkiem zarządu. 14) dnia 18 czerwca 1931. nr. 767 przy firmie **Samolot,** Spółka Akcyjna, Poznań. W miejsce ustępujących Dr. Kazimierza Nenckiego, inż. Romana Rosinkiewicza i Czesława Wawrzyniaka członkami zarządu wybrano Tadeusza Skrzydlewskiego i Kazimierza Koltermanna, obydwóch z Poznania. 15) dnia 18 czerwca 1931. nr. 885 przy firmie **Eksport Słomy,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Likwidację ukończono, firma wygasła. 16) dnia 18 czerwca 1931. nr. 4 przy firmie **Browary Huggera,** Spółka Akcyjna, Poznań. Prokura Dr. Jana Roszaka wygasła. 17) dnia 18 czerwca 1931. nr. 26 przy firmie **Gleba,** Towarzystwo Rolniczo Handlowe, Spółka Akcyjna w Poznaniu. Członek zarządu Szczepan Gaertig ustąpił. Bolesław Graczyński jest odtąd jedynym członkiem zarządu. W razie wieloosobowości zarządu, do zobowiązania spółki niezbędne jest współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 21 maja 1931 przyjęto statut w nowem brzmieniu. 18) dnia 26 czerwca 1931. pod nr. 1010 firmę **Drogerja Poznańska** W. Dobrowolski i K. Bierowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest handel towarami drogeryjnemi, materjałami technicznemi wszelkiego rodzaju, perfumerją i innemi artykułami w zakres drogerji wchodzącemi, oraz wytwórnia artykułów techniczno chemicznych i perfumeryjno kosmetycznych. Kapitał zakładowy wynosi 20 000 złotych. Kierownikami firmy są kupiec Kazimierz Bierowski i kupec Maksymljan Feliks Mrugowski, obaj z Poznania. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Umowę spółkową ustalono dnia 2 stycznia 1931. Do zobowiązania spółki potrzebne jest współdziałanie obydwu kierowników. 19) dnia 26 czerwca 1931. nr. 368 przy firmie **Labura,** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań. Dalszym kierownikiem firmy ustanowiono Berndta von Saenger z Obornik. 20) dnia 26 czerwca 1931. nr. 323 przy firmie **Zjednoczone Przedsiębiorstwa Elektryczne** Inżynier K. Gaertig i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Poznań Prokura Szczepana Gaertiga wygasła. Prokurent Wiktor Otlewski samodzielnie zastępuje spółkę. Kierownik Witold Piński ustąpił. Kierownik Kazimierz Gaertig jest uprawniony do samodzielnego zastępowania spółki. 21) dnia 6 lipca 1931. nr. 334 przy firmie **Bławat Polski,** Spółka Akcyjna, Poznań Prokura Kazimierza Zydorowicza wygasła. 22) dnia 6 lipca 1931. przy firmie **Polski Bank Handlowy,** Spółka Akcyjna, Poznań. Prokura Tadeusza Jasielskiego i Marjana Friebesa wygasła. Bolesławowi Sutarskiemu z Poznania udzielono prokury. W miejsce zmarłego członka zarządu Antoniego Doermana wszedł do zarządu Tadeusz Jasielski z Poznania. Poznań, dnia 6 lipca 1931. **Sąd Grodzki.**

nw 5 436

Z powodu wzmocnienia sieci elektrycznej sprzedamy

62 żarówki elektryczne

nieużywane, 80% ceny nowych oraz **308 żarówek** mało używanych, 50% ceny nowych, wszystko dla sieci o napięciu 110 Volt. zw 11 189

Majętność Pępowo, powiat Gostyń.

IV. K. 9/31. 5. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomości położone w **Murowanej Goślinie i Pile** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Piła, karta 61 i 27 oraz Murowana Goślina 240 na imię właściciela młyna **Władysława Zenkera** i żony jego Anny Zenker z domu Rodzielskiej w Murowanej Goślinie zostanie w drodze egzekucji **dnia 17 listopada 1931 r.,** o godz. 9 przed południ. wystawione na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 4. 1. Nieruchomość Piła 61 składa się z łąki, roli, podwórza, pastwiska, wody i ogrodu wielkości 24,31,69 ha i jest zabudowana młynem wodnym, maszynownią, szopą dla młockarni, domem mieszkalnym, stajnią i oborą, stodołą, wozownią, świniarnią z kuchnią do paszy oraz drugą stodołą. Matrykuła art. 187 Murowana Goślina, księga podatku budynkowego 13, 17, 137. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 66,38 talarów, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 1 041 marek. 2. Nieruchomość Piła 27 składa się z roli i podwórza wielkości 1,06.58 ha i jest zabudowana domem mieszkalnym, oborą z szopą, stodołą i drewnikiem. Matrykuła art. 228, księga podatku budynkowego 235. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 2,90 talarów, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 60 marek. 3. Nieruchomość Murowana Goślina 240 stanowi ogród wielkości 0,24,00 ha, o czystym dochodzie jako podstawie podatku gruntowego 0,94 talarach. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 10 września 1931 r. Rogoźno, dnia 21 września 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 5 445

PRZYMUSOWY PRZETARG. Nieruchomość położona w **Zamościu** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej w Zamościu, karta 62 na imię małżonków **Jana i Marjanny z d. Bałut Armatysów** w Zamościu po idealnej połowie, zostanie w drodze egzekucji dnia **12 grudnia 1931 r.,** o godz. 10-tej przed południ. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 24. Powyższa nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem domowym, chlew z stodołą, rolę i łąkę o łącznej powierzchni 11,45,66 ha, nr. 26 księgi podatku budynkowego, 75,— Mk. wartość użytkowa budynków, 3,— Mk. rocznej kwoty podatku budynkowego, 19,44 tlr. czystego dochodu gruntowego, 5,58 Mk. podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 19 sierpnia 1931 r. Ostrów, dnia 18 września 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 5 444

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W poniedziałek, **dnia 5 października rb., o godz. 11** sprzedawać będę w **Ujściu, pow. Chodzież** publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

ca. 387 m³ tarciny sosnowej, nieco wierzbowej, brzozowej i topolowej oraz małą ilość grubych blochów, trak pionowy „Flecka" kompl. bez wózków, rozmontowany, kocioł rurowy 6 atm. wybudowany, maszynę parową „Panksch" rozmontowaną.

Zbiórka reflektantów przed tartakiem w Ujściu. Obejrzeć można 15 minut przed przetargiem. nw 5 442

Mizgajski, kom. sądowy w Chodzieży.

KONKURS

W Pobiedziskach pow. poznański wakuje posada

BURMISTRZA

Pobory według grupy IX ustawy o uposażeniu urzędników państw., 20% dodatku reprezentacyjnego i 10% dodatku komunalnego.

Wymagane warunki:

1. Obywatelstwo polskie i wyzn. rzym. - kat.
2. Świadectwo moralności.
3. Do 2 lat służby próbnej.
4. Nieprzekroczony 40 rok życia.
5. Praktyka administracji samorządowej.

Zgłoszenia z uwierzytelnionemi odpisami świadectw z własnoręcznie pisanym życiorysem, dołączeniem fotografji, oraz podaniem referencji upraszam nadesłać do 20 października rb. na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej p. Dr. Bartlitza.

Mieszkania urzędowego niema. dw 1 185

Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

MAGISTRAT

Klapecki, zast. burmistrza.

LICYTACJA ZASTAWU

We wtorek, 29 września, o godz. 10 sprzedawać będę w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20 na odpowiedzialność interesentów najwięcej dającemu za gotówkę:

65 krążków przewodu elektrycznego w podwójnej gumie i taśmie 1½. 4. i 6 kwadr. (taksy znacznie zniżone), **pozatem o godz. 11 większą partję mebli, obrazy etc. oraz jeden kiosk rozebrany** Pw 7 586-39,18

Brunon Trzeczak,

zaprzysiężony i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie. Wroniecka 4. Tel. 21-26 i 31-75

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Garnitur

klubowy gobelinowy korzystnie sprzedam. Sew. Mielżyńskiego 3, m. 5. dw 1168

Młyn wodny

łącznie 100 mórg ziemi w dobrem położeniu sprzedam lub zamienię na inny objekt. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 496

Parcele

budowlane w każdej wielkości pięknie nad jeziorem położone po korzystnej cenie zaraz sprzedam. Dom. Swarzędz, poczta w miejscu. zdw 65 486

Płachty

nieprzemakalne worki do cebuli, derki na konie, dostarcza najtaniej Wejman Syn Poznań, Kościelna 24 zdw 60 905

Samochód

osobowy Ford, rocznik 29, w bardzo dobrym stanie z powodu likwidacji przedsiębiorstwa korzystnie na sprzedaż. Juljan Bujakiewicz, Kobylin, Rynek 49. zdw 65 402

Wytwórnię świec

dobrze prosperującą z powodu wyjazdu sprzedam tanio. Obejrzeć można od 4 do 6. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 65 341

Piece

kaflany przenośny i żelazny emaljowany na sprzedaż. Stary Rynek 53/54, skład kapeluszy męskich. zdw 64 706

Ciężarówka

6 cylindrowa „Chevrolet" w dobrym stanie na sprzedaż. Kawka św. Wojciech 14/15 zdw 65 506

Fortepian

tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdp 66 235

Starożytne

okazyjne srebra bronzy, kryszały porcelana meble obrazy, sztychy broń Ceny dostosowane do warunków. Kupno — sprzedaż Antykwarnia Antoniego Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 7 231-36 65

Kapelusze damskie

w najnowszych fasonach oraz skórki na obsady po cenach najniższych poleca P. Szczawińska i S-ka, ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty Kredytu! Pw 7 030-35.130

Futra damskie

skórki wszelkiego rodzaju. Wielki wybór, niskie ceny. J. Dawid, Poznań, Nowa 11 Przyjmuje asygnaty Tow. „Kredyt" Pw 7 241-37.109

Domy — wille

na 15-letnie spłaty budujemy na własnych terenach pod Poznaniem. Parcele 1 m2 w cenie od 50 gr. Dom Abdank. Al Marcinkowskiego 13 pokój 15. tel. 3715. Pw 7238-37.104

Filce

i wyroby z tych e do wszelkich celów dostarcza odwrotnie ze składu fabry znego po cenach konkurencyjnych: R Kunert i S-ka. T z o. p. Poznań Wożna 12 telefon 29-21 fabryka worków, płacht i namiotów hurtownia filców i brezentu. Pw 6 987-35.7

Nieprzemakalne

płachty pod gwarancją nieprzepuszczające wody do wszelkich celów dostarcza po cenach konkurencyjnych: R. Kunert i S-ka T z o. p. Poznań Wożna 12. telefon 29-21. fabryka płacht, worków i namiotów hurtownia filcu i brezentu. Pw 6 986 35.5

Zamienię

kilka parcel budowlanych w Puszczykówku na willę lub dom w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 193

Drzewka owocowe

ozdobne i róże wszelkiego rodzaju polecają A. i J. Jeske szkółki drzew w Jelonku, poczta Złotniki k. Poznania telefon nr. 3 Cenniki na żądanie! dw 1115

Sprzedam

gospodarstwo 54 morgi z żywym i martwym inwentarzem. Święcichowa, ul. Leszczyńska 8, pow. Leszno. zdw 66 175

Wóz

na resorach sprzedam. Emilji Sczanieckiej 4. Markiewicz. zdw 66 191

Skład

cukierków i czekolad przy bardzo ruchliwej ulicy sprzedam korzystnie zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 188

Skład cukierków

kawy herbaty, dobrze zaprowadzony w ruchliwym punkcie 3 razy w tygodniu targi, z powodu wyjazdu natychmiast korzystnie do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 293

Klubowy

garnitur nowy, dobry gobelinowy 260,— Łazienna 1 c, parter, przy Grobli. zdw 66 288

Rabka

Zdrój. Willa 14 pokoi (7 niewykończonych) okazyjnie za 50.000 zł. do sprzedania. Zgłoszenia „Orbis" Rabka. nw 5664

Drukarską maszynę płaską

formatu 68×112 wewnątrz ramy, sprzedam okazyjnie. Zakład mechaniczny Firlong, Warszawa, Nowolipki 67. nw 5911

Pianino

w dobrym stanie, jadalnię nową korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 66 601

Jadalnię

jak nową, okazyjnie sprzedam. Od 3 do 5 tej. Wskaże Kurjer Poznański zdw 66 364

Limuzyna

mało używana 4 800 sprzeda Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 66 351

Wszystkie

słoje i szkła do zapraw już wyprzedane. — Polecamy teraz jak ogólnie wiadomo bardzo tanio — 12 osobowe porcelanowe Serwisy obiadowe za 59 złotych — Porcelanowe kawowe Serwisy za 8,50 — Kompletne garnitury umywalkowe 7,50 — oraz prezenty — Szklanki i kieliszki szlifowane zupełnie tanio. Hurtownia Porcelany tylko Wronecka 24, podwórze. zdw 66 493

Gościniec

33 morgi, ziemia dobra, budynki masywne, cena 20 000, wpłaty 9.500 resztę 20 lat. Ratajczak — Masztalarska 7 a, III. zdw 66 497

Folwark

240 mórg pszenno-buraczanej ziemi, obszerne zabudowania, światło elektryczne, wodociągi, kolej w miejscu, inwentarze nadkompletne sprzedam lub zamienię na kamienicę w Poznaniu. Cyraniak Kozia 12. zdw 66 486

Ubranie

męskie płaszcze sprzedam Zielona 2. m. 6. zdw 66 604

Futro

damskie, nowe, średnia figura sprzedam tanio. Dębiec, Chmielna 4, m. 2. zdw 66 446

Gramofon szafkowy

elegancki sprzedam tanio. Kwiatowa 5, m. 9. zdw 66 449

Dom

piętrowy, ogrodem procentujący się 18.000, wpłaty 10.000, Oferty Kurjer Poznański zdw 66 462

Pies

ostry Dobermann w dobre ręce do sprzedania. Gwarna 11, m. 3 zdw 66 577

Okazja

Gramofon szafkowy, nowy, na dole 4 szuflady do płyt. Śliczna praca, cena 350 zł. Wierzbięcice 46, m. 25. zdw 65 931

Rzeźnicki

bufet, marmurowa płyta 2.50×75 m., szyny z hakami w lepszem wykonaniu sprzedam tanio. Śrem, Zielona 2. nw 5915

Fortepian

370 zł sprzedam. Półwiejska 38a, III., lewo. zdw 66 317

Maszynę

krawiecką Singera. Dąbrowskiego 71, Chlebowska. zdw 66 613

Okazyjnie

dom składowy, restauracja, ogrodem, rynku, blisko Poznania, — czynsz 3 000, cena 17 000, wpłaty 12 000. Ratajczak, Masztalarska 7a, III. zdw 66 495

Okazja

zegar wiszący, zegarek srebrny na rękę, srebrne etui, lornetka, wszystko jak nowe. Półwiejska 22, parter, prawo zdw 66 340

Futro

sealowe z najlepszych skór sprzedam. Raczyńskich 2, m. 8, od 4—6. zdw 66 218

Kuchnię

tanio sprzedam. Stolarnia Półwiejska 29, m. 2. zdw 66 399

Dubeltówkę

16 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 384

Fortepian

jak nowy za 2 400 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 620

Piekarnię

z powodu nieszczęścia odstąpię. Bogacki, Toruń, Wybickiego 45 zdw 66 553

Pianino

sprzedam tanio. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 66 615

Sypialnie

sprzedaje tanio stolarnia Rybaki 15. zdw 66 582-3

Dorożkę

samochodową sprzedam 1500. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 568

Gościniec

11 mórg ogrodu, wieś kościelna sprzedam. Wpłaty 8.000. Kierejewski, Mogilno. zdw 66 558

Willa

przy Solaczu, z dużym ogrodem korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 385

Jadalnię stylową

pięknie rzeźbioną sprzedam bardzo tanio „Stolarnia", Bukowska 9. zdw 66 603

Skórki

błamy ceny hurtowe Hankiewicz Wielka 9, (wchód Szewskiej.) zdw 66 540

Pianino

okazyjne sprzeda tanio A. Drygas Kantaka 5. Pw 7569-39,5

Zakład fryzjerski

damsko-męski zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański Jeżyce jw 1550

Sarolea

3,5 KM tanio sprzedam. Żórawia 9. Kiosk. zdw 66 530

Najtaniej

szalówkę, podłogę, kantówkę, — Chełmońskiego 11. zdw 66 610

Sprzedaż parcel

Sowiniec przy Mosinie odbędzie się 29 września, wtorek 9 rano w sali p. Hoffmana w Mosinie. zdw 66 455

Futro damskie

sealowe sprzedam okazyjnie. — Skarbowa 21, m. 8. zdw 66 217

Aparaty 3 lampowe 198 zł

Przyjmujemy stare aparaty jako wpłatę, płacąc najwyższe ceny. Głośniki „EMKA" przewyższające jakością zagraniczne tylko zł 168,—. Anodówki najtaniej 150 wolt 21,— 120 wolt 16,— 100 wolt 13,— 90 wolt 11,50. Żelazka elektryczne 22,—. Gramofony od 71,—. Płyty gramofonowe od 1.95 Dogodne warunki spłaty począwszy od 1 zł. dziennie. — M. Włodarczak, Poznań, Wrocławska 30, telefon 36-83. Pw 7583-39.15

„Elektrolux"

i „Progress" odkurzacze korzystnie, Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 7582-39,14

2 maszyny kuśnierskie

marki Rittershausen oraz 5 główek do maszyn krawieckich odda okazyjnie Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42 Pw 7581-39.13

Wózek

dla chorego odda tanio. Dom Komisowy, Dominikańska 3, — Telefon 24-42 Pw 75 80-39,12

Radjoaparaty

4 i 5 lampkowe korzystnie. Dom Komisowy, Dominikańska 3, — telefon 24-42. Pw 75-79-39,11

Parcela

pod willę w najlepszem położeniu Poznania, centrum miasta przy promenadzie korzystnie sprzedam. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 39,1. Pw 7572-39,1

Maszyna okrętkowa

Singera, maszyny krawieckie i damskie tanio. Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 7578-39,10

Dubeltówkę

kal. 16 i sztucer z lunetą w bardzo dobrym stanie odda tanio Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 7577-39,9

Salonik

mahoniowy z lustrem i serwantka tanio Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 7576-39.8

„Terrana"

szlachetna zaprawa fasadowa, E. Werner, Oborniki, Dworcowa 54, telefon 43. nw 5919

5 KUPNA

Kupię

cenne olejne obrazy sztychy. Poznań, Wierzbięcice 4, parter. zdw 64 557

Kupię

kożuch szoferski. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 426

Dom

rentujący się nowocześnie i solidnie budowany rodzaj willi 3—4 mieszkania na Łazarzu lub Jeżycach kupię wprost od gospodarza bez pośrednika. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdp 66 264

Sypialnię

używaną w dobrym stanie kupię zaraz i płacę gotówką. Dom Komisowy. Dominikańska 3. telefon 2442. Pw 7 183-35.70

Kupię

wagon dobrego siana i wagon słomy prasowanej i proszę o oferty do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. pod 38.321. Pw 7587-39.20

Szafę żelazną

ogniotrwałą wielkości 2.50×2 kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 5907

Motory

ssącogazowe 30, 60, 150 KM, natychmiast zakupimy. „Stal". — Warszawa, Przejazd 1. zdw 66 220

Domek

(willa) Poznań lub parcela za gotówkę kupię. Kurjer Poznański zdw 66 157

Kupię

używaną trzymetrową biurową szafę do książek. Berkanówna, Matejki 53. zdw 66 155

Pianino

używane dobre wydzierżawię lub kupię. Urbanowska, 3 Maja 6. zdw 65 168

Kupię

dom lub rentującą się willę w Poznaniu względnie najbliższej okolicy. Zgłoszenia właścicieli Kurjer Poznański zdw 66 210

Gospodarstwo

około 50 mórg w Poznańskiem kupię. Wpłaty 10 000. Wyczerpujące oferty Paweł Kadziński, Buk (Poznańskie) zd 66 121

Fortepian

kupię. Oferty, cena Kurjer Poznański zdw 66 322

Kupię

radjo 4 lampkowe na prąd stały z lampkami bez głośnika i akumulatora. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 450

Kupię

kamienicę Poznaniu przy wpłacie 35.000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 461

Szafę

trzy metry długą, dobrą leżankę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 628

Maszyny

do szycia używane lub zepsute kupię, dobrze zapłacę. Wolnica 4/5, I. piętro, lewo. zdw 66 648

6 KAMIENICE

Kamienicę

ulica Mickiewicza dochód roczny 14 987, cena 135 000, gotówką 125 tys. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 164

Administracje

domów przyjmie starszy urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 161

Administrację

domów przyjmie urzędnik szczegółowo obeznany z przepisami policyjno - budowlanemi, z ustawą o ochronie lokatorów i z sprawami meldunkowemi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 66 209

Kamienica

wjazd, podwórze, obszerne ubikacje, mieszkanie wolne, dochód 7450, cena 54 000, wpłaty 30 000. Hetmański, Masztalarska 7 a, III. zdw 66 496

Meldunki

administr. domów przyjmę. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 507

Administrację

prowadzenie ksiąg meldunkowych przyjmuje. Małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 607

Długoletni

administrator (urzędnik) oznajmiony z wszelk. przep. przyjmie adm. domów, meldunki za skromnem wynagrodz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 421

Kamienicę

29 000 dochodu, pryncypalne położenie z powodu wyjazdu do Ameryki tanio sprzeda gospodarz Oferty Kurjer Poznański zdw 66 552

Administracje

domów przyjmę. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 383

7 PIENIĄDZ

Ulokuję

20 000 zł proszę o propozycje. — Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 38,313 Pw 7561-38.313

1 000

pożyczki, zastawię nowe pianino w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 355

List

I hipoteczny sprzedam 4.500 dol. z damnem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 353

2 000 dolarów

włożę do poważnego przedsiębiorstwa za otrzymanie posady. Warunek zabezpieczenie kapitału. — Oferty „Par", pod 57.123. Pw 7565-57.123

1 000 zł

wypożycze w mniejszych kwotach pod zastaw w dom. Oferty z podaniem zastawu i procentu Kurjer Poznański zdw 66 221

25 000

na I hipotekę kamienicy wypożyczy. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 460

37 000 zł

poszukuje na krótki czas poważna firma poznańska. Gwarancja hipoteczna. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 39,2 Pw 7570-39,2

Kilka

tysięcy zł kaucji złoży dzielny kupiec, chwytający się każdej pracy za posadę korespondenta, podróżującego, szofera itp. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 632

Wstąpię

do spółki handlowej z samochodem ciężarowym „Chevrolet". Oferty do Kurjera Pozn. zdw 66 458

8 DO WYNAJĘCIA

5

ubikacyj na biura lub mieszkanie przy Mickiewicza — wysokie sutereny — jasne, centralne ogrzewanie, gaz, elektryka, do wynajęcia. Zgłoszenia Jaroszewski Masztalarska 6. zdw 65 960

Trzypokojowe

komfortowe, parterowe, jednopokojowe kuchnia wydzierżawi gospodarz. Czynsz zgóry. Łukaszewicza 18, przy Rynku Łazarskim. zdw 64 652

3 pokojowe

mieszkanie z wygodami zaraz odstąpię na Wildzie. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 292

Mieszkania

jedno, dwu i trzypokojowe od gospodarza zaraz. Białkowski, ul. Wroniecka 18. zdw 66 278

Mosina

dwupokojowe, kuchnia, Zgłoszenia Poznań, Mielżyńskiego 22, m. 9. zdw 66 363

Komfortowe

4 pokojowe mieszkanie z ogrodem od 1 października w Luboniu 5 minut od dworca, 8 minut pociągiem od Poznania, do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 350

Mieszkania

1—6 pokojowe poleca na korzystnych warunkach Cyraniak, Kozia 12. zdw 66 487

Czteropokojowe

z przynależytościami w willi na Solaczu od 1 10. wprost od gospodarza do wynajęcia. Informacje: ul. Matejki 50, m. 7, od 2,30—3,30 zdw 66 625

2
pokoje kuchnia wydzierżawię. — Czynsz zgóry, Lodowa 6. zdw 66 433

Dwupokojowe
kuchnia. początek Dąbrowskiego Bzdręga, Jaskólcza 10a, narożnik Szkolnej. m. 10. zdw 66 424

Mieszkanie
5 pokojowe parter, komfort, oddam zaraz. Ul. Małeckiego 21. mieszkanie 2. zdw 66 605

Mieszkanie
wspólne starszym lub panienkom Zagórze 3. m. 17. zdw 66 590

6—7 pokoi
w willi, centrum miasta wolne od stycznia. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 39,3 Pw 7571-39,3

Siedmiopokojowy
lokal, parter, przy ul. Słowackiego 38, zaraz wynajmie gospodarz. jw 1545

Suterena
na cichy przemysł przy ul. Słowackiego 38. zaraz do wynajęcia. jw 1546

Czteropokojowe
słoneczne, wygodami nowe meble cena 4.000. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 391

5 pokojowe
wygody, parter, zgoda gospod. odstąpię wartość 4 000. Podgórna 2, mieszkanie 4. zdw 66 622

Dwa
albo trzy pokoje kuchnia 600 zł. naprzód. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 581

Trzypokojowe
z kuchnią ul. Gwarna I. z meblami sprzedam, cena 4 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 614

Do
wynajęcia mieszkanie 5 pokojowe parterowe. Zgłoszenia u gospodarza domu, Matejki 3. II. prawo zdw 66 635

Dwupokojowe
kuchnia (Łazarz) 1 000 roczna dzierżawa. Wskaże Agencja Kurjera Poznańskiego. Przecznica 1 a. zdw 66 650

Mieszkanie
pięciopokojowe oddam 2 500. — Adres Kurjer Poznański zdw 66 562

Mieszkanie
4 pokojowe z komfortem na Łazarzu zaraz. Witt. gospodarz, — Wyspiańskiego 13. Pw 7574-57.124

9 SZUKA MIESZF.

Szukam
mieszkania 4—5 pokojowego w śródmieściu, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 094

2—3 pokoi
z kuchnią. łazienką poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdpw 66 202

Poszukuję
1 do 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz rok zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 517

Trzy
—4 pokoi poszukuje wyższy urzędnik państwowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2863

Mieszkania
3—4 pok. poszukuję zaraz wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 395

1—2
pokoi wprost od gospodarza w śródmieściu, czynsz miesięczny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 475

2 pokoje
kuchnia wprost od gospodarza za miesięcznym czynszem Jeżyce. — Oferty Kurjer Poznański jw 1555

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
trzypokojowe, słoneczne mieszkanie z przynależytościami na dwupokojowe. Warunek słoneczne. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 370

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
słoneczny, czysty, utrzymaniem, bez panu. Kopernika 3, mieszkanie 7. dw 1184

Wynajmę
duży pokój jednej lub dwom paniom. Komfort, fortepian. Porozumienie od 2—5. Szamarzewskiego 24, II., prawo. zdw 65 143

Dla 2 panów
blisko dworca i poczty od 1. 10. Gąsiorowskich 10, drugie piętro. zdw 65 276

Miły
parterowy, frontowy. Grunwaldzka 5. zdw 64 852

Pokój
umeblowany słoneczny z ogrzewaniem zaraz do wynajęcia. Niegolewskich 12. mieszkanie 8. zdw 65 317

Korzystnie
1—2 dwuosobowe utrzymaniem bez, (także gabinet, sypialnia). Matejki 1, Drowa Gackowska. zdw 65 523

Dobrze
umeblowany niekrępujący 1—3 osób. Poplińskich 8 m. 8. zdw 65 528

Wielki
odnowiony, frontowy pokój z balkonem, częściowo umeblowany oświetl. elektryczne dla małżeństwa inteligentnego, ewentl. używanie kuchni. Różana 13, II. p. zdw 65 667

Dwuosobowy
z dobrem utrzymaniem. Wały Zygmunta Augusta 1, m. 8. zdw 65 653

Pokój
dla małżeństwa z używaniem kuchni kompletnie umeblowany wynajmę. Półwiejska 20. III., mieszkanie 10 zdw 64 762

Paniom
inteligentnym w kulturalnym domu Niegolewskich 16. m. 6. zdw 65 458

Paniom
utrzymaniem, bez. Matejki 60, m. 3. zdw 65 457

Słoneczny
też wspólny, utrzymaniem, bez. Jackowskiego 21, m. 11. zdw 65 666

Dwa
pokoje z kuchnią umeblowane. Adres Kurjer Poznański zdw 65 169

Pokój
duży, z utrzymaniem, telefon, łazienka. Wyspiańskiego 10, m. 7. zdw 65 878

Pokój
elegancki dla urzędnika Żupańskiego 5, I., prawo. zdw 65 708

Lepszy
pokój umeblowany czysty front. elektr. 1. 10. 1 osobie. Poplińskich 7, parter, m 4. zdw 65 719

Dwa
pokoje elegancko umeblowane z wszelkiemi dogodnościami z utrzymaniem całodziennem lub bez od zaraz Słowackiego 37. m. 2. zdp 66 183

Pokój
umeblowany z centralnem ogrzewaniem od 1. 10. 31 do wynajęcia Krasińskiego 4 a. m. 1. zdp 66 184

Umeblowany
Prusa 19. mieszkanie 8 jpw 1544

Pokój
słoneczny, frontowy. elektryczność. niekrępujące wejście. łazienka. telefon blisko Uniwersytetu w najlepszej dzielnicy utrzymanie lub bez. jednej lub dwom osobom. Przecznica 6 II. lewo. dp 1179

Śródmieście
dwuosobowy utrzymaniem, obiady. bez Wielkie Garbary 4. mieszkanie 8. zdw 64 745

Dobrze
umeblowany dwom osobom. Dąbrowskiego 54. I prawo. zdw 66 092

Poplińskich
8 a. I. prawo sympatyczny, elektryczność, dobrem utrzymaniem (bez). zdw 66 256

Pokój
Konopnickiej 15. I. zdw 66 185

Pokój
frontowy, dobrze umeblowany — wynajmę inteligentnym. Ratajczaka 33, II., mieszkanie 11. zdw 66 299

Dwuosobowy
Wały Królowej Jadwigi 11, m. 6 zdw 66 300

Pokoje
panom, paniom, małżeństwu z wyższy sfery. Marji Magdaleny 1, m. 6. zdw 66 230

Strzałowa
3. III. lewo. panom. zdw 66 244

Śliczny
duży pokój, dwom paniom. — Ogrodowa 4 parter. zdw 66 248

Spokojnemu
panu. Śniadeckich 6 a, mieszk. 1. zdw 66 245

Pokój
wolny. Św. Marcin 27. III. lewo. zdw 66 154

Jasna
12, mieszkanie 3. 15. 10. utrzymaniem panom. zdw 66 255

Pokój
z klatki schodowej, umeblowany, centralne ogrzewanie. Grottgera 13, m. 13. zdw 66 174

Pokój
do wynajęcia. Konopnickiej 13. zdw 66 171

Korzystnie
duży wspólny pokój. Mostowa 16, m. 12. zdw 66 167

Pokój
paniom. 3 Maja 5. Zielenkiewicz zdw 66 162

Studentce
lepszego domu ładny pokój obok Uniwersytetu. Wały Kościuszki 7 m. 5. zdw 66 160

Dwuosobowy
Wierzbięcice 34. mieszkanie 6. zdw 66 159

Pokój
elegancko urządzony front. I. piętro wszelkie wygody oddam korzystnie. Konaszewski. Focha 94 wejście Stablewskiego. Blok magistracki. zdw 66 153

Pokój
umeblowany dla 2—3 studentów (ek) do wynajęcia. Żórawia 19/21 m. 10. (obok Rynku Jeżyckiego). zdw 66 203

Służąca
potrzebna. Kochanowskiego 5, mieszkanie 5. zdw 66 151

Pokój
jeden dwa elektryczność, biurko ciepły u bezdzietnej. Małeckiego 31. m. 8. zdw 66 150

Pokój
skromny wynajmę. Matuszak, ul. Działyńskich 11. parter. zdw 65 594

Kopernika
3. osobnem wejściem. IV. lewo. zdw 66 082

Jeżycka
41. parter, lewo. Pokój umeblowany. zdw 65 843

Balkonowy
elektryczność. Ratajczaka 11 a, 3 wejście Hauffe. zdw 65 764

Pokój
1—2 inteligentnym panom — paniom. Długa 3. II. prawo. zdw 66 213

Dwuosobowy
słoneczny elektryczność Przemysłowa 28 a, 5. zdw 66 208

Pokoje
wynajmę utrzymaniem, bez. — Skarbowa 4. elektryka, III. lewo zdw 65 440

Kantaka 6
I p., telefon. wynajmę pokój duży, frontowy, 1—2 osobom. zdw 66 369

Dwuosobowy
Śniadeckich 18. m. 9. zdw 66 379

Pokój
ładnie umeblowany 2 pań, panów z utrzymaniem lub bez wynajmę. Kramarska 25. II. prawo. zdw 66 378

Śródmieście
przy placu Wolności. Rzeczypospolitej 2. Chudzicka. zdw 66 377

Pokój
frontowy panom. Łąkowa 21. III. zdw 66 381

Małżeństwu
bezdzietnym wydzierżawię zaraz pokój częściowo umeblowany, używaniem kuchni. Wały Jagiełły 18 mieszkanie 9. zdw 66 388

Pokój
dwuosobowy. Woźna 14b. m. 14. zdw 66 389

Frontowy
solidnemu panu. Działyńskich 2 m. 11. zdw 66 280

Pokój
1—2 osobom Wierzbięcice 13. — mieszkanie 15. zdw 66 279

Pokój
umeblowany niekrępujący zaraz do wynajęcia dla 2 panów lub małżeństwa. Wszystkich Świętych 8, mieszkanie 4. zdw 66 277

Studentom
(tkom). Małeckiego 10. mieszkanie 4. zdw 66 276

Pokój
umeblowany, elektryczność, oddzielne wejście. Piekary 12. I. zdw 66 274

Niekrępujący
dwuosobowy. Strzelecka 19 mieszkanie 10. zdw 66 273

Pokój
dla małżeństwa z dzieckiem. Zawady, ul. św. Wincentego. blok 4. Grzyb. zdw 66 271

Dwuosobowy
u starszej pani. Małeckiego 37, m. 8. zdw 66 270

Pokój
solidnemu panu. Poplińskich 3. parter. zdw 66 269

Małżeństwu
ul. Mostowa 13. w podwórzu, prawo, suterena. Wysota. zdw 66 268

Domek
ogródek. chlew. 2 morgi ziemi sprzedam. Cena 8.500 Adres poda Kurjer Poznański zdw 66 289

Tanio
dwuosobowy elektryczność. Chwaliszewo 1, I prawo. zdw 66 287

Panience
pokój. pościel pożądana. Piekary 6. III. zdw 66 286

Pokój
front. Staszica 19. m. 10. zdw 66 284

Paniom
Kwiatowa 9. III. zdw 66 283

Elegancki
Długa 3, II. lewo. zdw 66 297

Małżeństwo
lub panienki. Grobla 7. Kowalski. zdw 66 296

Pokój
panom. Pościel własna. Plac Nowomiejski 10b. I. zdw 66 295

Pokój
1—2 osobowy. Wierzbięcice 39a, dom boczny II. mieszkanie 15. zdw 66 294

Centrum
duży, słoneczny, ciepły, telefon, elektryczność, łazienka utrzymanie 220 zł miesięcznie. Mielżyńskiego 26/27. III. m. 9. zdw 66 501

Centrum
ciepły, elegancki, 1—2 panom, paniom. Kopernika 6. m. 11. zdw 65 642

Pokój
dwuosobowy. Poznańska 26. m. 9. zdw 66 361

Niekrępujący
dwuosobowy. telefon. łazienka. Stolarska 2, m. 6. zdw 66 366

Jasna 1
II lewo. wynajmę. zdw 66 348

Pokój
M. Focha 27. przy dworcu. m. 34. zdw 66 356

Pokój
umeblowany. Przemysłowa 41. m. 25. zdw 66 357

Słoneczny
dobrze umeblowany, dwom solidnym panom. Szwajcarska 24, I. zdw 66 311

Dwuosobowy
częściowe utrzymanie, elektryczność, telefon. Pocztowa 29, III., prawo. zdw 66 304

Dwuosobowy
umeblowny spokojnym panom. — Górna Wilda 73. m. 6. zdw 66 316

Pokój
z utrzymaniem lub bez. Strzelecka 2, m. 5. zdw 66 315

Panienkę
na pokój Banaś, Al. Marcinkowskiego 28. zdw 66 314

Pokój
na jedną lub dwie osoby ewtl. z utrzymaniem wynajmę Reja 1, m. 5. zdw 66 313

Pokój
dwuosobowy, elektryczność, łazienka, Jeżycka 41, mieszkanie 7. zdw 66 312

Dwuosobowy
Wierzbięcice 49, mieszkanie 20. zdw 66 308

Czysty
miły, niekrępujący dla pań zaraz Szamarzewskiego 11. front, m. 6. zdw 66 518

Centrum
dwom osobom. elektryczność — osobne wejście. Romana Szymańskiego 2, mieszkanie 8. zdw 66 520

Pokój
Jackowskiego 3. I., lewo. zdw 66 503

Pokój
św. Marcin 64. III., front. zdw 66 509

Śródmieście
1—2 panom. Szewska 12. III., lewo. zdw 66 516

Czysty
pokój panu pani wynajmę blisko śródmieścia. Stroma 7, m. 7. zdw 66 490

Pokój
do wynajęcia. Stary Rynek 60, z Wrocławskiej, mieszk. 4. zdw 66 508

Czysty
pokój I. ptr. Wrocławska 13. m. 17. zdw 66 513

Pokoik
pokój dla 2 panienek a 15 zł. bez pościeli. Wierzbięcice 31. mieszkanie 11. zdw 66 359

Pokój
utrzymaniem. częściowo. 1—3, pianino. Półwiejska 2. III. prawo. zdw 66 321

Pokój
wynajmę panu. Wierzbięcice 55, mieszkanie 3. zdw 66 323

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 7. I. zdw 66 327

Pokój
osobne wejście. Chwaliszewo 67. m. 9. zdw 66 524

Niekrępujący
lepszemu panu utrzymaniem lub bez. Ratajczaka 9. m. 8. zdw 66 523

Dwuosobowy
Wierzbięcice 17. parter. prawo. zdw 66 526

Dwuosobowy
Marcina 33. m. 7. zdw 66 514

Pokój
jedno i dwuosobowy ewentl. utrzymaniem. Chełmońskiego 4. I. lewo. Zgłoszenia od 3—8. zdw 66 535

Pokój
umeblowany ul. Śniadeckich 11. mieszkanie 11. zdw 66 537

Czysty
dla dwóch panów. elektryczność. Wierzbięcice 37 a. m. 10. zdw 66 533

Pokój
używalność kuchni, bez. Reya 1. I. prawo. zdw 66 576

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni. łazienka. elektr., ewentl. solidnemu małżeństwu wynajmę. — Skryta 10. m. 2. zdw 66 591

Pokój
dwuosobowy, odnowiony, elektryczność, wygody z utrzymaniem studentkom. Wierzbięcice 24 b. m. 19. zdw 66 588

Pokój
na dwie osoby z osobnem wejściem do wynajęcia. ul. Żydowska 28. mieszkanie 3. rw 2873

Dąbrowskiego
23, mieszkanie 7 słoneczny centralnem ogrzewaniem, utrzymaniem. jw 1547

Elegancki
pokój. Jackowskiego 9. mieszk. 10. jw 1548

Pokój
dobrze umeblowany dwom solidnym panom. Matejki 67. m. 9. jw 5449

Dwuosobowy
Wilda, Jerzego 5. II. lewo. zdw 66 431

Pokój
zaraz. Grobla 19. I. prawo. zdw 66 434

Pokój
dla jednego, wzgl. dwóch panów Szwajcarska 16. m. 19. zdw 66 443

Próżny
samotnym, 40.— wskaże Kurjer Poznański zdw 66 457

Ładny
tani pokój panu. Szamarzewskiego 34. I., mieszkanie 27 Jeżyce. zdw 66 463

Pokoje
1, 2, 3 osób. Matejki 5 mieszkanie 7, front. zdw 66 464

Małżeństwu
bezdzietnemu pokój używaniem kuchni. Rybaki 16, I. podw. lewo. zdw 66 478

Pokój
pracującym. Słowackiego 39. III., prawo. zdw 66 575

Pokój
dwom panom. Staszica 5, II. m. 17. Kulczak. zdw 66 578

Przyjmę
dwie panienki na wspólny pokój od 5—8. Tylne Chwaliszewo 21. mieszkanie 14. zdw 66 641

Pokój
frontowy, słoneczny, elektrycz., pościel dwom panom wynajmę. — Szynklewski, Mostowa 4 a, III. zdw 66 643

Pokój
2 panom. Kraszewskiego 9, m. 8. zdw 66 653

Jednemu
lub dwom dogodne warunki. — Kopernika 9, I., prawo. zdw 66 320

Dwuosobowy
Kręta 22, m. 4. zdw 66 324

Pokój
dwuosobowy. Mostowa 4, I., lewo. zdw 66 335

Tanio
front. Jeżycka 36. mieszk. 10. zdw 66 341

2 studentki
na pokój. Św. Marcin 39, m. 9. zdw 66 397

Panienki
na stancję przyjmę dobre odżywianie. Warunki przystępne. — Winowiczówna, Grochowe Łąki 4, I. pięć minut od Starego Rynku. zdw 66 223

Pokój
frontowy słoneczny umeblowany wynajmę. Szewska 6. I. ptr. lewo zdw 66 224

Dwuosobowy
paniom. panom. Woźna 14 b, m. 18. zdw 66 237

Pokój
wynajmę 1—2 osobom. Woźna 14 m. 10, narożnik Mostowej. zdw 66 390

Niekrępujący
bez pościeli, elektryczność, wejście z klatki schodowej. Szwajcarska 20, I. piętro, mieszkanie 4. zdw 66 393

Pokój
wynajmę. Mostowa 15, III. — Pikelowa. zdw 66 505

Pokój
Grobla 30, II., lewo. narożnik — Garbar. zdw 66 502

Pokój
dwuosobowy zaraz. Krzyżowa 5, m. 5. zdw 66 415

Pokój
dla 1 i 2 panów wynajmę. Szwajcarska 15, II. prawo. zdw 66 328

Pokój
osobne wejście. Kwiatowa 11. m. 14. zdw 66 330

Pana
na pokój. Kwiatkowska, Rybaki 9 zdw 66 334

Blisko Uniwersytetu
dwuosobowy, słoneczny, elektryczność, ogrzewanie, utrzymanie, bez Towarowa 20, mieszkanie 3. zdw 66 336

Pokój
umeblowany, elektryczność. Niegolewskich 2. I. lewo. zdw 66 337

Pokój
elektryczność, centr. ogrzewanie wynajmę. Krasińskiego 8b. zdw 66 342

Pokój
dla 2 panów. Łąkowa 18a, m. 6. zdw 66 346

Pokój
umeblowany, osobne wejście. — Strzelecka 31, dom ogrodowy III. lewo. zdw 66 375

Frontowy
dwuosobowy lepszym panom. Pietrzak, Półwiejska 6, mieszkanie 13 zdw 66 372

Pokój
słoneczny dla dwóch lub jednego pana wynajmę. Kręta 23. Jankowski. zdw 66 408

Pokój
wynajmę. Matejki 65. ogród II. lewo. zdw 66 374

Pokoik
zł. 30. Skryta 14. m. 3. zdw 66 580

Elegancki
2 panom tanio. Wierzbięcice 15, m. 26. zdw 66 636

Duży pokój
o 2 oknach na wysokim parterze front, elektryczność, łazienka. — biurko, dla jednej, 2 osób, pościel pożądana. Wały Jagiełły 3, m. 3. zdw 66 596

Pokój
wynajmę od 1. 10. Orzeszkowej 2. I. zdw 66 594

Przy Zamku
ogrzewaniem. Zygmunta Augusta 10 a, mieszkanie 9. zdw 66 586

Dwuosobowy także małżeństwu
frontowy, słoneczny używaniem kuchni, śródmieście. Mostowa 5, III. prawo. zdw 66 584

Pokoje
Gwarna 8. III. prawo. zdw 66 579

Poznańska 43,
II. ptr. m. 9. dwuosobowy, ładny tanio. zdw 66 547

Pokój
centralnem ogrzewaniem, elektryczność, I. piętro, Kossaka 1, narożnik Wyspiańskiego. zdw 66 546

Pokoik
umeblowany wolny. Mostowa 37, II pr. rw 2864

Dwuosobowy
elektryczność. łazienka. Jeżycka 43, mieszkanie 4. rw 2867

Pokój
jednemu lub dwom panom. Wielka 17, m. 12. rw 2868

Pokój
umeblowany dla dwóch osób. Stary Rynek 89. II p. prawo. rw2871

Umeblowany
2 lub 3 osobom. Mickiewicza 5, mieszkanie 3. jw 1551

Dobrze
umeblowany pokój. Prusa 21. III. Hoffmann. jw 1552

Pokój
frontowy, 2 osobom od zaraz wynajmie. Słowackiego 48, II prawo. jw 1553

Czysty
pokój u samotnej osoby. Małeckiego 26, II. zdw 66 394

Pokój
z centralnem ogrzewaniem na 1 lub 2 osoby do wynajęcia. Śniadeckich 32a (Parkowa) mieszkanie 6. zdw 66 396

Pokój
2 panom. elektryczność. Łąkowa 16, parter, lewo. zdw 66 400

Pokój
tanio wynajmę. Małeckiego 31-32 m. 24. zdw 66 402

Pokój
umeblowany, frontowy, dla dwóch lub trzech panów. Poznańska 21 III. lewo. zdw 66 410

Pokój
umeblowany wynajmę. Berndt, Marsz. Focha 81. zdw 66 476

Pokój
umeblowany Młyńska 12 a, m. 10 zdw 66 494

Śródmieście
elegancki, duży, telefon. Kręta 6, wysoki parter, lewo. zdw 66 418

Dwuosobowy
elektryczność. Woźna 14 b, m. 19 zdw 66 427

Pokój
frontowy, Marsz. Focha 55 — mieszkanie 6. zdw 66 428

Pokój
umeblowany. Ogrodowa 5 — Szczepański. zdw 66 432

2—3
pokoi w całości lub oddzielnie z wszelkiemi wygodami, telefon — Matejki 60, m. 8. zdw 66 083

Dwuosobowy
do wynajęcia. Pocztowa 13, m. 7. zdw 66 437

Frontowy
umeblowany, elektryczność, I. piętro. Wodna 17/18, mieszk. 6. zdw 66 438

Frontowy
mniejszy bez pościeli panu. — Spokojna 16, wysoki parter. zdw 66 451

Frontowy
jasny 1—2 osobom wynajmę. — Hajduk, Chwaliszewo 21/22. I., m. 5. zdw 66 452

Pokój
panu lub małżeństwu. Woźna 13a m. 11. zdw 66 531

Pokój
wolny Śniadeckich 28. m. 1. zdw 66 527

Pokój umeblowany
ładny, centralne ogrzewanie, gaz elektryczność, z utrzymaniem lub bez zaraz tanio do wynajęcia. — Wyspiańskiego 12. m. 4. zdw 66 684

Dwuosobowy
Wierzbięcice 11 III lewo. zdw 66 522

Dwa
łączne pokoje kaloryfery. Młyńska 9 I prawo narożnik Placu Nowomiejskiego zdw 66 645

Willa
Umeblowany kulturalnemu, kulturalnym. Topolowa 6 I. zdw 66 649

Inteligentom
pokoje wynajme. Aleje Marcinkowskiego 1 II. ptr m. 7. zdw 66 646

Frontowy
jeden wzgl dwuosobowy. Dąbrowskiego 64 Krzyżaniak. zdw 66 652

Małżeństwu
pokój używaniem kuchni wynajmę Górna Wilda 31 mieszkanie 9. zdw 66 626

Tani
blisko Uniwersytetu rolnictwa Mazowiecka 5 zdw 66 627

Pokój
utrzymaniem (bez) dla 2 inteligentnych osób. Pocztowa 28. — Drowa Korbońska. zdw 66 617

Dwuosobowy
oraz jednoosobowy luksusowy zaraz. Matejki 60 parter. lewo. zdw 66 609

Niekrępujący
dwom panom centralne ogrzewanie Masztalarska 7 a. I. zdw 66 612

Pokój
dwuosobowy, elektryczność, frontowy. Różana 12. Sobkowiak. zdw 66 466

Dwuosobowy
Śniadeckich 17 mieszkanie 11. zdw 66 467

Dwuosobowy
frontowy czysty, słoneczny. — Wierzbięcice 24 a. mieszkanie 10 zdw 66 468

Cieszkowskiego
7. III., prawo dwuosobowy. zdw 66 470

Jednoosobowy
ładny. Młyńska 12 a. mieszk. 6. zdw 66 479

Pokój
dla pana lub bezdzietnego małżeństwa 1. 10. Maleckiego 11, m. 10. zdw 66 471

Frontowy
Różana 21, mieszkanie 6. zdw 66 489

Dwuosobowy
zaraz. Śniadeckich 26. m. 2. zdw 66 481

Dobrze
umeblowany pokój elektryczność lepszemu panu Kochanowskiego 1. II., prawo. jw 1556

Podgórna
2 a, utrzymaniem, mieszkanie 9. zdw 66 656

Pokoik
panience. Kręta 4. II. prawo. zdw 66 538

Gabinetowy
elegancki fortepianem, Focha 38. m. 7. zdw 66 573

Panu
wynajmę pokój. Łanowa 15 a. II. lewo. zdw 66 567

Nieduży
z utrzymaniem lub bez także używanie kuchni Szewska 20, m. 7 zdw 66 563

Pokój
panu wynajme. Zuske. Ogrodowa 13. zdw 66 551

Centrum
dwuosobowy wygodami. Składowa 1. wejście II parter. lewo. zdw 66 549

Centrum
dwuosobowy, słoneczny, ciepły. Młyńska 13. II. m. 10. zdw 66 548

Pokój
wspólny panu. Mostowa 14. Łaszczewska. zdw 66 521

Wykwintnie
umeblowany, elektr., do wynajęcia. Piekary 9. prt. lewo. zdw 66 409

Dla
panów, pań lub małżeństwa. Za Grobla 5, tylny dom. I. p. prawo. zdw 66 404

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego dla personelu. Okolica Strusia lub Maleckiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 866

Dwie
starsze panie poszukują pokoju w pobliżu Parku Wilsona lub Rynku Łazarskiego. Oferty do Trybusa ul Marsz Focha 73. dw 1180

Poszukuję
od 1. 10 br. pokoju umeblowanego wraz z całem utrzymaniem dla studenta medycyny w śródmieściu. Oferty proszę nadsyłać M. Wojciechowska, Toruń. Szeroka 26. Księgarnia. zdw 66 127

Student
poszukuje pokoju blisko Uniwersytetu możliwie centralne ogrzewanie i elektryczność. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 66 206

Pokoiku
poszukują 2 panienki, pościel własna trzydzieści lub trzydzieścipięć światło elektryczne, na Wildzie Oferty Kurjer Poznański zdw 66 198

Szukam
pokoju, czystego. — ewentualnie obiadami Oferty Kurjer Poznański zdw 66 187

Wspólnego
poszukuje ośmioklasista. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 66 207

Czystego
dobrze umeblowanego pokoju z elektryką używaniem łazienki, możliwie niekrępującego w śródmieściu szuka kawaler. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 215

Panienka
poszukuje pokoju 15 zł centrum. Kurjer Poznański zdw 66 272

Solidny pan
szuka pokoju skromnego niekrępującego Podanie ceny. Kurjer Poznański zdw 65 942

Studentka
poszukuje pokoju z centralnem ogrzewaniem od 1 października. Oferty z ceną Kurjer Poznański dw 1182

Panienka
szuka pokoju. Cena Oferty Kurjer Poznański zdw 66 226

Poszukuję
pokoju panienka od 1. w centrum Oferty Kurjer Poznański zdw 66 249

Dwie
studentki pokoju utrzymaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 639

30 zł
za pokój do nauki zaraz bez łóżka z otomaną tylko śródmieście z klatki dla studenta dojeżdżającego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 611

Pokoju
jednoosobowego poszukuje student. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 592

Małżeństwo
poszukują pokoju umeblowanego z używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 571

Niekrępującego
centrum zaraz poszukuje student Oferty. cena Kurjer Poznański zdw 66 550

Pokoiku
za sprzątanie szukam. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 439

Poszukuję
pokoju z utrzymaniem i fortepianem. Odpowiedź. telefon 1908. zdw 66 472

13 LOKALE

3
ubikacje na biura lub handel przy Wodnej 2 I piętro do wynajęcia Wiadomość Jaroszewski Masztalarska 6. zdw 65 953

Ubikacji
na warsztat obuwniczy poszukuje czynsz miesięczny Oferty Kurjer Poznański zdw 66 178

Skład
z urządzeniem i mieszkaniem, nadający się na każdą branże od października do wynajęcia. Zgłoszenia Strzelnica. Chodzież. zdw 66 555

Skład
do wynajęcia. Kramarska 25. zdw 66 657

14 DZIERŻAWY

Dom
2 morgi ziemi, mieszkaniem ogrodem, szkoła, kościół, szosa i wszystko w miejscu zaraz wydzierżawię. Słupińska. Żabno. pow. Śrem zd 66 165

Dzierżawa
1200 mórg, gorzelnia, na 12 lat, objęcie 26.000. Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 66 352

Śpichlerz
garaż, stajnia oraz pięciopokojowe mieszkanie nadające się na przedsiębiorstwo zbożowe lub tem podobne w Jarocinie zaraz do wydzierżawienia. — Zgłoszenia: Czesław Roszak. Pleszew Wlkp., Poznańska. nw 5918

Poszukuję
miejsca stosownego na założenie składu węgli Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 66 219

Mleczarni
w mieście poszukuje celem dzierżawy. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 557

Wydzierżawię
4 morgi ziemi na ogrodnictwo. Mieszkanie na miejscu. Żabikowo, pow. Poznań zachód, ul. Kościuszki 78. zdw 66 440

Warsztaty
garaże, plac dla każdego przedsiębiorstwa, całości lub częściowo do wydzierżawienia. Głębisz, ul. Kwiatowa 4. zdw 66 598/9

Dzierżawy
blisko Poznania mórg 124 104. 89 żywym martwym inwentarzem Hetmański. Masztalarska 7 a. III zdw 66 621

16 OSOBISTE

Za
zniewagę przeciw p. W. Manuszewskiej przepraszam. Jan Piotrowski. zdw 66 229

22 ROZMAITE

Futra
modernizowanie, naprawy, poszywania wykonuje rzetelnie Jankowski. Kręta 23 drugi dom od Młyńskiej dawniejszy mistrz Bolego. Wrocław. zdw 65 225

Salon
mód, pracownia sukien li najnowszych modeli najsolidniejsze wypracowanie; dział angielski płaszczy taljowych, kostjumów, amazonek. — Żałobne zamówienia wykonuje w 24 godzinach firma Jankowski. Kręta 23. zdw 65 226

Kołnierz 20 gr
z praniem 25 każdego rodzaju bieliznę po najniższych cenach. Pralnia Piekary 3. zdw 66 095/6

Palta
pluszowe wytłaczam tanio w desenie najmodniejszych futer. Marji Magdaleny 1. mieszkanie 6. Pw 7519/20-57 101

Bańki
suche i cięte ulge i pomoc niosące w cierpieniach mianowicie przy przeziębieniu przystawiam. Niegolewski 10 I p m. 5 zdw 64 696

Damskie nocne koszule
bogato dekorowane od zł 10.— Pracownia Gorsetów „Wanda" Ratajczaka 27 zdw 65 442

Krawcowa
wykonuję garderobę damską i przeróbki. Młyńska 6 mieszkanie 2 zdw 66 172/3

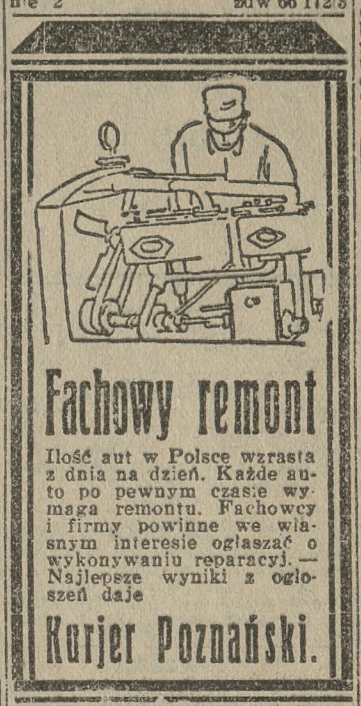

W paru
godzinach nauczę albo sprzedam dużą ilość sztuk magiczno-czarodziejskich, sztuki od złotego. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 247

Wszelkie prace stolarskie
całkowite wyprawy i pojedyńcze meble, fornierowane, polerowane i malowane (budowlane oraz odpolerowanie mebli i fortepianów wykonuje solidnie i na dogodnych warunkach) Stolarnia ulica Dąbrowskiego 83/85 w podwórzu prawo, ostatnia składnica. zdw 66 647

Pierwszorzędna
krawcowa poleca się na wieś 3.— dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 474

Dziewczynkę
8 miesięczną oddam na własną. — Oferty Kurjer Pozn zdw 66 422

Krawcowa
z eleganckiem szyciem poleca się w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 514

Kapelusze damskie
przerabia, gustownie i tanio. — Kanałowa 7 m. 13 parter prawo. zdw 66 642

Krawcowa
domowa poszukuje pracy poza domem 3.50 szyje elegancko. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 618

23 OŻENKI

Wielkopolanin
lat 33, na poważnem dożywotnem stanowisku na Pomorzu, podobno przystojny, poszukuje dla braku znajomości na tej drodze towarzyszki życia Panie, którem zależy na szczęśliwem współżyciu małżeńskiem, do lat 25, przystojne, inteligentne i posiadające dla wspólnego dobra odpowiedni majątek raczą nadesłać oferty wraz z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 66 201

Poznam
tylko wegetarjankę naturalistkę lat 28 zdecydowaną natychmiastowe małżeństwo narazie platoniczne. Kapitał konieczny. — otwarcie przedsiębiorstwa bez konkurencji lub kupno objektu rolnego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 66 163

Panna
lat 38, przystojna, inteligentna, gospodarna, posiadająca majątku do 20 000, szuka męża na stałem stanowisku państwowem, chętnie leśnika nauczyciela lub właściciela. Anonimy do kosza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 633

Kawaler
lat 45 mistrz rzeźnicki przystojny miłego usposobienia posiadający cośkolwiek majątku później spadek po rodzicach pozna pannę lub wdówkę z jednem dzieckiem, do lat 35 z dobrej rodziny z odpowiednim majątkiem celem usamodzielnienia się Rzecz traktuje się poważnie. Zgłoszenia z fotografją którą zwracam do Kurjera Poznańskiego zdw 65 818

Właścicielka
drogerji pozna w celu matrymonjalnym solidnego, inteligentnego dzielnego li tylko fachowca 33—45 lat, najchętniej muzykalnego. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 265

Kto
poślubi młoda, przystojna szwagierkę kapitana, Królewiankę posiadającą 5.000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 358

Panna
lat 38 z własnem mieszkaniem pragnie wyjść zamąż. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 371

Dwie blondynki
szukają znajomości lepszych panów w celu matrymonjalnym. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 587

Wesoła
20 letnia Poznanianka, nawiąże znajomość z inteligentnym panem. Cel matrymonjalny Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 66 655

2 siostry
(nauczycielki) lat 22 — 25 z dobrym charakterem idealistki, — pragną poznać panów dobrze wytuowanych z podobnemi zaletami do lat 50 Cel matrymonjalny. Oferty możliwie z fotografją Kurjer Poznański zdw 66 554

24 NAUKA

Student
rutynowany korepetytor udzieli lekcyj za utrzymanie względnie mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 65 380

Konwersacji
lekcji niemieckiego udziela młoda osoba z Berlina. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 150

Nauka
fizyki, matematyki udziela profesor. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 65 631

R. de Brugière
lektor U P udziela lekcyj języka francuskiego i konwersacyj według najnowszych i najszybszych metod Ul Matejki 59. zdw 61 415

Kursy
dekoracyjno - zdobnicze, rysunków malarstwa, perspektywy — rozpoczynam 1-go października Wpisy codziennie: „Atelier" Ratajczaka 38 I. ptr telefon 27-96 zdpw 66 192

Kursy tańców
tanie Opalński, 27 Grudnia 19. II zdw 64 548

Rodowita Francuzka
udziela lekcyj konwersacji, korepetycyj do wszystkich klas — Młyńska 2 m 7 telefon 58-45 zdpw 60 254

Kurs tańców rozpoczynamy Mikołajczak, Kiedecka
Pocztowa 29 Pw 7247-38.216

Szkoła Baletmistrza Szczurka

Kurs początkujący rozpoczynam drugiego. — Rumba gwarancja wyuczenia. — Zgłoszenia: Dom Rzemieślniczy, ul. Ratajczaka. Ceny zniżone. zdw 66 302

Student
udzieli korepetycji za pokój. Przygotuje do egzaminu z matematyki, fizyki. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 179

Kursy
stenografji, pisania na maszynach, książkowości rozpoczynam 1 października. Tyran-Zaworska Strzelecka 33 i Poznańska 28/30. Dla urzędników i niezamożnych zniżka. zdw 63 361/2

Kto
udzieli lekcji francuskiego okolicy Łazarza. Cena 1.—. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 241

Lekcyj
języka niemieckiego, francuskiego, włoskiego, gry fortepianowej udzielam gruntownie. Czachowska ul. Ratajczaka 13. zdw 66 430

Zakład dentystyczny
przyjmie pannę jako praktykantkę higjenistkę dentystyczną z dobrego domu. Nauka płatna. Informacyj udzieli Kurjer Poznański zdw 66 458

Kroju
damskiego cztery tygodnie wieczorem tanio udziela Szymański Wały Jana 9. zdw 66 629/30

English lessons Leçons de français
M Dołgow Kręta 24. II., lewo. Zgłoszenia 6—8 wieczorem. zdw 66 574

25 MUZYKA

Pianista
rutynowany rozporządzający wielkim repertuarem poszukuje posady. Warunki: utrzymanie, pokój 4 złote dziennie. Bojanowski, Międzychód, Hotel Continental. zdw 66 196

Gry
fortepianowej udziela gruntownie Kamieniczna. Długa 11. zdw 65 661

Pianista
wolny (acordeon) od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 305

Saxofonista
potrzebny zaraz, poboczny instrument, najchętniej jazzband. Spieszne ofetry Kurjer Pozn. zdw 66 331

J. Skotarkówna
pianistka z dyplom państw., b. nauczycielka Państw. Konserwatorjum w Poznaniu udziela lekcyj gry na fortepianie, teorji i solfeżu. Kursy przygotowawcze. Zgłoszenia: ul. Staszica 5. I. zdw 66 541

26 ROZRYWKA

Pierwszorzędna restauracja Plac Wolności 14 a dawniej Hungarja
poleca smaczne obiady po 3.50 i 2.50. Kolacje po 3.00 Wielki wybór potraw po zł 1.50. Okocimskie piwo. Koncert artystyczny. zdw 65 011

Wypożyczalnia
książek powieściowych. Największa i najtańsza Ostatnie nowości Wielki wybór 1½ zł miesięcznie Specjalne udogodnienia dla abonentów z odległych dzielnic i z za miejscowych. Woźna 12 Dom firmy Kużaj Woźna 12. zdw 66 211/2

Kino Corso
Lon Chaney Bicz Boży. zdw 66 339

Kino „Harfa"
Focha 23 „Teresa Raquin" podług powieści E Zoli. zdw 66 597

Miły
pobyt „Paryżanka" Półwiejska 30 koncert — seperatki. zdw 66 543

Kino
Tęcza wyświetla: „Gołębice". zdw 66 413

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Rządca gospodarczy
35 lat, wyższem wykształceniem, 15 letnią szeroką praktyką, wzorowych majątkach przyjmie posadę samodzielną lub ogólną dysp. Referencje poważne. Rozchodzi się o posadę stałą i zaufaną. Okolica obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdw 65 156

Kaucji
1000 zł i zabezpieczenie 10 000 zł hipoteka złoże za posadę inkasenta lub inną. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 65 107

Starsza
osoba inteligentna wykształcona, zaufana znająca gospodarstwo domowe przyjmie za skromnem wynagrodzeniem posadę u samotnej osoby albo do wyręczenia pani domu Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 65 405

Praktykant
rolny samodzielnie pracował 4 lata szuka praktyki większym majątku, wymagania skromne Oferty Kurjer Poznański zdw 65 530

Nauczycielka
przyjmie prywatną posadę. — Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 580

5 000 zł
złożę kaucji za stałą posadę. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 65 449

Dziennikarz
student prawa (ukończeniu), beznadziejnem położeniu, szuka zajęcia lub pożyczki. Kurjer Poznański zdw 65 672

Ekspedjentka
rutynowana szuka posady w konfekcji damskiej, bławatów towarów krótkich, złoży kaucji 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 464

Dziewczyna
skromna dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady 1. 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 65 964

Aptekarska
siła pomocnicza męska dobrze wpracowana poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański pod dw 1175

Nauczycielka-maturzystka
z kursem pedagogicznym, młoda, przyjmie posadę w majątku lub w mieście. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 176

Posługaczka
szuka posługi przed południem lub na cały dzień. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 190

Wiejska
dziewczyna szuka posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 291

Poszukuję
posługi z gotowaniem śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 290

Stenotypistka
biegła poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 238

Korespondent
polsko - francusko - niemiecko-angielski samodzielny książkowy bilansista przyjmie posadę. Bosiacki. Poznań. Mylna 14. zdw 66 231

Dziewczyna
lubiąca dzieci szuka posady jako przychodnia lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 243

Praczka
czysta szuka prania Oferty Kurjer Poznański zdw 66 242

Pomocnik
aptekarski rutynowany, dobrze obznajmiony z pracą w aptece poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 240

Pierwszorzędny
kelner przyjmie posadę na prowincji zarazem jako magik może urozmaicać wieczory gościom. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 246

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 261

Dziewczyna
pracowita, uczciwa chętna z dobremi świadectwami poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 66 186

Gospodyni - kucharka
restauracyjna, długoletnia praktyką samodzielna, dobremi świadectwami przyjmie posadę do restauracji lub zakładu Oferty Kurjer Poznański zdw 60 170

Dziewczyna
skromna, uczciwa, dobrze polecona od państwa szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 275

Panna
z lepszej rodziny z dobrem świadectwem szuka posady za małem wynagrodzeniem jako krawcowa i wyręczycielka pani domu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 281

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady. — Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 65 114

Inteligentna
panienka z dobrej rodziny przyjmie posadę do dzieci także na wsi Oferty Kurjer Poznański nw 5914

Dziewczyna
dobrze polecona, z gotowaniem, poszukuje posady u mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 360

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 309

Dziewczyna
z dobrej rodziny z gotowaniem poszukuje posady 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 282

Służąca
młodsza z dobremi świadectwami, poszukuje posady 1 10. do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 66 310

Szukam
posługi na cały dzień z dobrem gotowaniem 1 października. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 307

Dziewczyna - kucharka
samodzielna z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 504

Posługaczka
poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 500

Panienka
miłej powierzchowności, inteligentna, wymowna, z ładnem pismem, biegła maszynistka z praktyką, przyjmie posadę. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 66 325

Panienka
poszukuje posady do dzieci, zmaszycie. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 525

Sierota
uczciwa, sumienna, pracowita, dobre świadectwa poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 66 532

Dziewczyna
uczciwa, z dobrej rodziny i z dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego 1. 10. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 329

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady od 1. 10. lub 15. z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 333

Dziewczyna
uczciwa, skromna do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 545

50 zł
dam za wyrobienie posady stałej za cukiernika Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 542

Posługaczka
miła, czysta, przyjmie posadę u chorej osoby Oferty Kurjer Poznański zdw 66 343

Sierota
uczciwa, pracowita, szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 420

Sierota
czysta, uczciwa, poszukuje posady do wszystkiego gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański filja Focha 38. zdw 66 250

Poszukuję
posady 15. 10. do restauracji, jadłodajni lub pomocy kucharza. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 303

Gospodyni
wiek średni, sympatyczna, wzorowa, z dobrym charakterem, gospodarna, z dobremi poleceniami, z dobrem gotowaniem szuka posady do wszelkiej pracy wchodzącej w zakres prowadzenia domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 318/19

Emeryt
wiek średni, obeznany książkowy, poszukuje pracy woźnego, inkasenta, placowego lub na majątek. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański dw 1 169/70

Sierota
w krytycznem położeniu, znająca doskonale samodzielne prowadzenie domu, poszukuje posady od 1 października lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 482

Dziewczę
do posyłek przyjmie posadę. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 344

Służąca
bardzo akuratna, czysta, uczciwa, po kilka lat pracowała po domach, samodzielnie szuka posady 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 332

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 257

Kucharka
młodsza, dobrze gotuje poszukuje posady do wszystkiego od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 392

Osoba
spokojna, średnim wieku, dobremi poleceniami, znająca dobrą kuchnię, pranie, prasowanie, szycie poszukuje posady możliwie przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 634

Uczciwa dziewczyna
do wszelkich prac z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 519

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 506

Poszukuję
posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 491

Wiejska
uczciwa dziewczyna szuka posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 483

Służąca
samodzielna szuka posady. Strzelecka 28a, m. 11. zdw 66 585

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszelkich prac cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 444

Panienka
(z szyciem) do dzieci za skromną pensję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 465

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 469

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 473

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 644

Posługaczka
uczciwa i pracowita z dobremi świadectwami oraz gotowaniem poszukuje posługi od 1. 10. 31. — Oferty Kurjer Poznański zdw 66 624

800 zł
dam za wyrobienie posady urzędnika gospodarczego, żonatego. Polecenia dobre. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 66 123

DZISIAJ w KINIE

Apollo „Buster Keaton na froncie!"
Aurora: „Ken Maynard Senor Americano".
Casino: „Przygody jeńca wojennego".
Colosseum: „Podcięte skrzydła".
Corso: „Bicz Boży".
Edison: „Miłosny szept nocy".
Haria: „Teresa Raquin".
Kapitol: „Tempo... Tempo .."
Metropolis: „Światło i cienie macierzyństwa" oraz operetka p. t. „Czarodziejskie skrzypce".
Odeon: „Córka Zorzy".
Renaissance: „Nocna przygoda".
Słońce: „Król Gór".
Tęcza: „Gołębica".
Wilsona: „Higjena Seksualna".

Kucharka
do lepszego domu z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 589

Inteligentna
córka urzędnika, sierota, przyjmie posadę asystentki u lekarza dentysty wyręczenia pani, względnie innego zajęcia. Referencje najlepsze Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2876

Panienka
inteligentna szuka posady do dzieci lub do pomocy w domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 66411

Stenotypistka
polsko - niemiecka, długoletnia praktika biurowa, poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 616

Wychowawczyni sierota
przyjmie posadę do dzieci wzgl. wyręczenia pani. Język niemiecki, początek francuskiego i muzyki. Referencje najlepsze. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 447

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego szuka miejsca od 1. 10. 31 r. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 623

Samotny
były biurowy szuka jakiejkolwiek pracy za utrzymanie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 66 564

Dziewczyna gospodarska
uczciwa, pracowita, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 403

28 WOLNE MIEJSCA

Propagandzista (ka)
potrzebny(a) zaraz. Oferty Kurjer Poznański rw 2860

51000
nakładu posiada tygodnik
Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.
OGŁOSZENIA
przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdą w nim najodpowiedniejszy organ.
Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.
Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu
św. Marcin 70.

Inteligentna
sympatyczna wzorowa, gospodarna, bezwzględnie uczciwa, znająca tak skromną, jak i wykwintną kuchnię poszukuje posady gospodyni u samotnej osoby. Świadectwa chlubne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 66 131

Rządca gospodarczy
Wielkopolanin, lat 29, praktyki 7 lat w wzorowych majątkach szkołę rolniczą, oraz kurs asystentów kontroli mleczności, zna się na wszelkich pracach biurowych oraz książkowości, obecnie 2 lata na samodzielnej posadzie kawalera pragnie zmienić posadę jako żonaty od 1. 1. 32 lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 128

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z gotowaniem, (świadectwa dobre) szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 338

Inteligentna panienka
poszukuje posady do dzieci oraz biura, ma praktykę biurową i kurs księgowości handl. Wszelkie robótki, pomoc dzieciom w nauce Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 345

Dziewczyna
młodsza szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 412

Posługaczka
młodsza, silna, z praniem poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 367

Wiejska
dziewczyna szuka posady do wszystkiego, gotowaniem 1 października. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 368

Posługaczka
czysta, uczciwa, poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdw 66 382

Panna
zna szycie i wszelką pracę domową poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 595

Żelaźniak
lat 31, z dobremi świadectwami, poważniejszych firm, obeznany także w artykułach budowlanych szkła i sprzętów kuchennych, poszukuje posady w Poznaniu. — Kaucja 1 000 zł lub więcej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 560

Przedstawicielstwo
poważnych firm przyjmę. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 386

Uczeń dentystyczny
z ośmiomiesięczną praktyką szuka posady chętnie na prowincji. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 66 499

Kucharka
samodzielna z dobrem gotowaniem, z dobremi świadectwami, długoletnią praktyką poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 442

Dziewczyna
spokojna, pracowita, umiejąca gotować poszukuje posady lub posługi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 416

Dziewczyna
młoda ,chętna do pracy, szuka posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 425

Służąca
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem i praniem poszukuje posady 1 października. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 423

Gospodyni - kucharka
z dobremi świadectwami poszukuje posady na probostwo od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 435

Kucharka
samodzielna z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 436

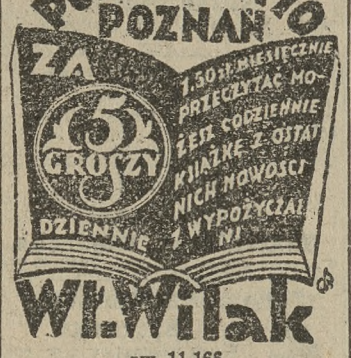

zw 11 166

Dziewczyna
dobrze polecona z gotowaniem poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. lub 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 638

Sierota
młoda uczciwa szuka posługi na przed południem. Oferty Kurjer zdw 66 417

Osoba
uczciwa, łagodna poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 454

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 484

Bufetowa
uczciwa z dobremi poleceniami szuka posady za mniejszem wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 528

Dziewczyna
samodzielna dobre gotowanie do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 572

Gosposia
z samodzielnem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 570

Uczciwa
panienka lat 20, szuka posady jako pokojowa do dzieci lub prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 66 566

Uczennice
do krawieczczyzny potrzebne na jeden rok. Salon mód Kantaka 8, I. front. zdw 66 110

Aptekarskiego
pomocnika młodszego rutynowanego lub magistra farmacji z dyplomem poszukuje apteka w Poznaniu, wymagana pensja, referencje Kurjer Poznański zdw 65 567

Panienka
pisząca biegle maszyną, znająca kasowość, dobrze polski, z kaucją zł 500,— potrzebna do biura. — Pierwszeństwo stenografja. Oferty żądaniem pensji do Kurjera Poznańskiego zdw 66 485

Nowości!
Tysiące złotych zarobi każdy przez rozprzedaż tychże. Adresować: Pniewy, skrytka 1 zdp 66 262

Bufetową
młodą, dzielną, inteligentną z kaucją 300 złotych na rachunek przyjmę do restauracji. Zgłoszenia wraz z fotografją proszę kierować Agentura „Głos Polski", Rawicz. zdp 66 267

Służąca
z dobrem gotowaniem, sumienna i uczciwa potrzebna do lekarza w mieście powiatowem od 1. 10. — Oferty Kurjer Poznański dw 1172

Maszynista, stolarz, malarz
teatralni mogą się zgłosić w poniedziałek wieczorem od 7—8. — Marszałka Focha 4. zdw 66 205

Chłopca
do posyłek z gwarancją 200 zł gotówką. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 182

Poszukujemy
rutynowanej maszynistki z polskiem i niemieckiem do kancelarji adwokackiej od zaraz. Pismienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 181

Pończoszarki
wyuczone maszyną Record, mogą się zgłosić. Mostowa 16, m. 12. zdw 66 169

Krawcowe
zdolne potrzebne zaraz. Mielżyńskiego 22, m. 9. zdw 66 362

Pomocnik
obuwniczy potrzebny zaraz. Józef Binek, Kręta 22. zdw 66 349

Potrzebni
portjer ślusarz. Kaucja 300, garderobiany kaucja 1000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 354

Dzielna
ekspedjentka rzeźnicka potrzebna. Marsz. Focha 189. dw 1181

Młodsza
biuralistka może się zgłosić. — Pieczyński, Pocztowa 11. zdw 66 301

Ekspedjentkę
z pożyczką do cukierni-kawiarni przyjmę. Stancja, utrzymanie — wolne. Adres Kurjer Poznański zdw 66 660

Chłopiec
do obsługi w cukierni potrzebny. Zgłoszenia Beely, Plac Nowomiejski 1. zdw 66 347

Książkowego
poszukuje Towarzystwo Ubezpieczeń. Zgłoszenia z wnioskiem, życiorysem, świadectwami szkolnemi i z odbytej praktyki biurowej do Kurjera Poznańskiego zdw 66 488

Dziewczyna
skromna i uczciwa do wszystkiego potrzebna od 1. 10. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 477

Marszantka
młodsza potrzebna zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 459

Dziewczę
do posyłek potrzebne. Adres Kurjer Poznański zdw 66 602

Parkietówki
młode i ładne, potrzebne zaraz albo od 1. 10. na prowincję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 66 631

Potrzebna
dzielna bufetowa oraz 5 dziewcząt do kuchni, które pracowały już w większych zakładach gastronomicznych. Zgłoszenia od 11—13 w Wydz. Gosp. Bratniej Pomocy ul. Wały Leszczyńskiego 6. zdw 66 606

Poszukuje
się dziewczyny do wszystkiego od 1. 10. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 66 640

Służąca
z samodzielnem, dobrem gotowaniem, zaprawianiem, praniem, szyciem potrzebna. Wielka 15, m. 10. zdw 66 637

Ekspedjentka
samodzielna potrzebna z pożyczką 200 zaraz. Mostowa 16, rzeźnictwo. zdw 66 608

Dziewczyna
uczciwa, sumienna, do składu i prac domowych potrzebna. Stefan Witkowski, Dąbrowskiego 49, skład spożywczy zdw 66 515

Niania
z dłuższą praktyką, umiejąca cośkolwiek szyć, nie niżej lat 20 — może się natychmiast zgłosić. — Kraszewskiego 11, m. 11. zdw 66 492

Pończoszarki
do okrągłych maszyn, praca akordowa oraz panienki do ręcznego zeszywania potrzebne „Zofja" — Śniadeckich 3. zdw 66 406

Uczennica
z dobrem świadectwem szkolnem potrzebna. Skład obuwia Franciszek Zerbst, Żydowska 1. zdw 66 426

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem do Gniezna. Zgłoszenia Poznań, św. Wojciech 29, I. Pasikowska. zdw 66 569

Krawcowa - krojczyni
tylko samodzielna siła na elegancką pracę zaraz na prowincję. Warunki, odpisy świadectw, Kurjer Poznański zdw 66 556

Baczność
maszyny okrągłe do wyrobu dziennie 15 par pończoch kosztuje u mnie tylko 300 złotych. Kto niema odbiorców może wyroby do mnie odstawiać. Nauka bezpłatna, „Zofja", Poznań, Śniadeckich 3. zdw 66 405

Brylantowe
pierścienie
kolczyki, brosze
kolje, bransolety
poleca
W. Szulc,
pl. Wolności 5
istnieje od r. 1873.
Pw 7563-38,320

Butony
brylantowe
ca 14 kar., wspaniałe okolicznościowo do nabycia
W. SZULC,
pl. Wolności 5.
Pw 7545-88,210

Potrzebna
gospodyni-kucharka z wykwintnem gotowaniem pod dyspozycję od 15 października. Wymagane świetne referencje i podanie warunków. Adresować: Chwałkowo, poczta Krobia, pow. Gostyń, Korytowska. zdw 65 602

Fryzjerka
potrzebna. Górna Wilda 96. Szymański. zdw 66 441

Bufetowa
z kaucją 300 zł. do samodzielnego prowadzenia bufetu cukierniczego oraz chłopak z kaucją lub gwarancją do posyłek. Zgł. Półwiejska 38a, m. 17, od 18—20. zdw 66 445

Posługaczka
lub służąca gotowaniem. Małeckiego 27, m. 6. zdw 66 561

Potrzebna
krawaciarka do szycia i dziewczyna do dziecka zaraz. Pracownia krawatów, Małe Garbary 7a, w podwórzu. zdw 66 651

Poszukuję
dziewczyny ze wsi 16—17 lat — (sieroty) do Torunia do wszelkich prac J. Strom, Toruń, Wielkie Garbary 13/15, II. p. Pw 7575-64,290

Akwizytorów
ogłoszeniowych ustosunkowanych do wydawnictw opatentowanych za wysoką prowizję poszukuję. Zgłoszenia: Grobla 29 a, mieszkanie 3. zdw 66 227

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego, lubiąca dzieci potrzebna. Pocztowa 2. — Bednarska. zdw 66 380

Dwie ekspedjentki
tylko starsze i pierwszorzędne siły do konfekcji damskiej mogą się zgłosić. Konfekcja Warszawska, ul. Wroniecka 1-2. zdw 66 407

Uwaga!
Panie bez względu na dotychczasowy zawód przyjmie poważne przedsiębiorstwo przemysłu krajowego do stałej pracy handlowej, wysokim wynagrodzeniem. Panie średniego wieku, którym zależy na stałej posadzie, zajęciu niekrępującem zechcą się zgłosić dokumentami tylko wtorek od 10—12 i 2—4 u naszego przedstawiciela w Hotelu Brytanja, pokój 11, św. Marcin 44. zdw 66 600

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem samodzielna, najchętniej wiejska. Zgłoszenia pomiędzy 3—4. Działyńskich 7, mieszkanie 14. zdw 66 619

Podróżującego
branży żywnościowej poszukuje. Referencje, świadectwa. Oferty Kurjer Poznański rw 2859

Dziewczyna
uczciwa, z gotowaniem, praniem, lubiąca dzieci, potrzebna. Małeckiego 20, mieszkanie 9. rw 2872

Do składu
przy ul. 27 Grudnia pania inteligentną z małą gotówką zgrabną brunetkę lub szatynkę do lat 30, małżeństwo możliwe. Oferty z fotografją Kurjer Poznański zdw 66 401

Aptekarskiego
pomocnika młodszego rutynowanego lub magistra farmacji z aprobatą poszukuje apteka w Poznaniu, wymagana pensja, referencje Kurjer Poznański zdw 65 567

Humor zagraniczny

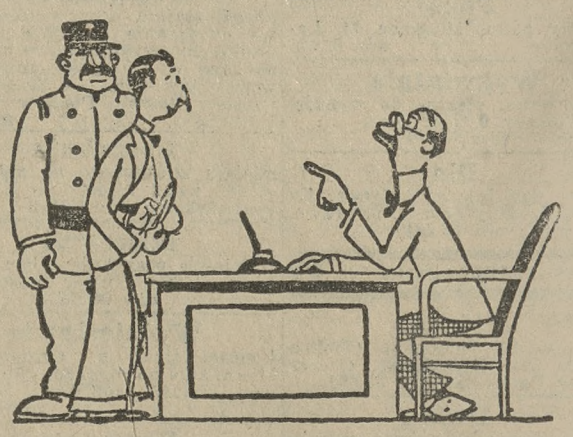

— To już piąta ofiara pańskiego samochodu w tym roku!!

— Przepraszam! czwarta — jedną bowiem przejechałem dwa razy!

(Pele Mele, Paryż). S. F.

Przedpłata na październik 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do **Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.**